

DEȚINĂTOR AL PREMIULUI HUGO
JOHN BRUNNER
CONSTELAȚIA REBELĂ

John Brunner

CONSTELAȚIA REBELĂ

**© 1964 / 1982 (revised)
ENDLESS SHADOW / MANSHAPE**

Traducere de:
DRAGOS MARINESCU

Versiunea 2.0 standard RIF1

**Editura Militară
1996**

I

Înfiorat Există mașini construite pentru a transporta, care chiar transportă, jumătate de milion de oameni pe zi de la o lume la alta, la fel de rapid cum sunt transportate coletele poștale, și împreună cu ele milioane de tone de mărfuri, realizând, ca înregistrările dintr-un registru contabil, balanța.

Iar eu sunt Jorgen Thorkild care merge pe jos. Pe două picioare, în chip clasic. În josul unui coridor, care niciodată nu simte talpa piciorului uman. Cine poate spune cât timp a trecut de când cineva a parcurs acest drum? Desigur, aici nu există praf; este treaba eficientelor și silențioaselor mașini de a stabili cum și când este necesar să intervină. Proiectantul Centrului Punții lucrase într-o perioadă când creațiile noastre nu aveau încă o funcționare atât de sigură ca acum; el gândise încă în termeni de: „ieșiri de urgență”, „ieșiri în caz de incendiu” și altele asemănătoare.

Mă aflu oare aici din cauza unei „necesități urgente”? Bănuiesc că așa ar trebui să fie. Dar câteodată îmi doresc să pot găsi o „ieșire de urgență” din viața mea. Saxena a găsit-o.

*

Dar el nu trebuia să se gândească la Saxena. Hotărât, se concentrează asupra ușilor prin care trecea, auzind, la limita percepției acustice, voci ocazionale și alte zgomote. Clădirea era alcătuită din niveluri îmbinate neregulat. O parte din ea o constituia subsolul, o parte avea vedere deasupra orașului înconjurător, după gustul celor care o ocupau. Nivelul unde se afla el acum era deasupra solului. Dar nimeni nu ar fi putut deduce acest lucru din coridorul

gri, inexpresiv, unde lumina soarelui nu mai strălucise niciodată din ziua în care acoperișul fusese așezat peste el.

Semnele anunțau LUMEA LUI RIGER și afixau numele reprezentanților acestei planete pe Pământ. Ce căuta el aici? Nu ar fi fost nevoie să vină personal. Ar fi putut să trimită după oricare dintre ei; mai simplu încă, ar fi putut comanda ca o copie a sa perfectă să apară în camerele lor, vorbind ca și cum ar fi stat față în față, însă fără ca el să se fi mișcat din loc. Totuși iată-l aici, în fața ușii pe care era scris numele lui Koriot Angoss.

*

Thorkild se opri, cu mâna aproape atingând sistemul de închidere. El era Directorul Sistemului Punții. Ca oricare altă ușă din Centrul Punții, și aceasta s-ar deschide dacă numai ar atinge-o cu mâna. Întârziind s-o facă, ascultă.

Redus la un sunet subțire și ascutit de izolatorul care oprea toate frecvențele joase, un bărbat cânta. Dialectul din Lumea lui Riger nu era prea departe de limbajul standard folosit pe Pământ. Cântecele era obscen: vorbea despre un bețiv desfrânat, a cărui limbă, vioaie datorită alcoolului, putea seduce orice femeie, însă care se dovedea cu mult sub așteptările femeii când aceasta ceda. După primul vers cineva cu un instrument – părea mai mult acustic decât electronic – găsi acordul pentru un acompaniament plin de simțire pentru structura simplă a melodiei.

Thorkild închise ultimul interval dintre mâna sa și ușă, și aceasta se deschise larg.

Ca oricare birou din clădire, acesta era replica a ceea ce el ar fi putut găsi pe planeta care le servea drept casă locuitorilor ei: echipamentul modern era mascat în spatele panourilor de lemn neprelucrat, pe podea se aflau piei conservate de animale, vasele conțineau flori, cultivate local, în nuanțe ciudate de verde și auriu. Chiar și mirosul aerului era – din cele mai frumoase amintiri ale lui Thorkild – tolerabil de autentic. Dar, de cealaltă parte, Orașul Punții se arăta estompat în spatele imensului perete de sticlă. Era

ca și cum cineva ar fi putut nu numai să călătorească, ci și să privească de la acest bătrân și obosit Pământ spre celelalte lumi-fiice, mai tinere și mai viguroase.

Angoss stătea pe pernița moale, lucrată de mână, a unui scaun rotativ. Era un om neîngrijit, cu părul vâlvoi și cu un rânjel care etala un incisiv de aur, aurul fiind ceva obișnuit pe planeta de unde venea el. Îl caracteriza faptul ca mai degrabă să-și păstreze dintele protezat decât să ceară pentru acesta regenerant, pe care l-ar fi putut obține gratis pe Pământ. La fel era și cu modul său de a se îmbrăca, cu cămașa maro, dintr-o țesătură aspră, și cu pantalonii și cu sandalele roșii din piele. Într-o mână ținea o halbă cu un lichid galben-marونی, un fel de bere. Pe o banchetă lungă și capitonată de sub fereastră stătea secretara lui particulară din specia umană, Maida Wenge, care nu disprețuia deloc obiectele de lux de pe Pământ și purta îmbrăcăminte din mătase sintetică la fel de neșifonabilă și de elegantă ca propriul costum de ceremonie al lui Thorkild. În poala ei se odihnea instrumentul pe care îl auzise prin ușă: era un aparat de suflat, de genul unei muzicuțe.

Cântecul se sfârșise în mod neașteptat și Thorkild realizează că întreruperea se datora faptului că intrase pe ușă care nu era folosită niciodată. Desigur, pe planeta Riger ușile erau încă simple obiecte folosite drept mijloc de intrare, căci intimitatea nu valora atât de mult.

Angoss se învârti cu scaunul, făcând din picioare mișcări asemănătoare cu cele ale crabului.

— Bună ziua, Directore! exclamă el, revenind de la dialectul în care cântase la limbajul standard pe Pământ.

Accentul său se observa ușor, dar Angoss își petrecuse cea mai mare parte din ultimii zece ani pe Pământ, fapt care îl ajutase să și-l mai estompeze. De altfel, comunicarea făcută posibilă de Sistemul Punții trăgea încă o dată limbajul uman înapoi, spre un etalon comun.

— lei o cană cu noi? întrebă Angoss. Vărul meu este fabricant de bere și mi-a trimis drept cadou de ziua mea un butoiș din ce are mai bun. Ți-o recomand!

Thorkild clătină din cap și permise ușii să pivoteze, pentru a se închide. Se așează, privindu-l de jos pe Angoss. Nu era corect. Nu? Modul în care se comporta nu se potrivea unui bărbat pus într-un post cu asemenea responsabilități.

Dar era incapabil să vorbească despre ce era corect și ce era incorect, despre ce era sau nu era potrivit, pentru că nu avea certitudinea dacă se gândea la Angoss... sau la el însuși. În schimb, spuse:

— Înțeleg că ne transmiți o problemă.

Angoss se ridică în picioare și își turnă mai multă bere din butoiaș. Repuse apoi butoiașul pe biroul său, unde poate cineva s-ar fi așteptat să vadă desene, și acte, și casete în legătură cu munca pe care o avea de îndeplinit. Dar oare *făcea* vreodată acest om ceva care ar fi putut fi numit la propriu muncă?

Îndepărtând un exces de spumă, Angoss preciză:

— Noi nu avem probleme pe Riger. Nu-i așa?

— Una cel puțin tot ai, pe care pari nerăbdător să o exporti!

Thorkild vorbi apoi direct, deși acest lucru îi ceru un efort:

— ... Preotul..., cum îl cheamă?

— A, cred că te referi la Rungley, spuse Maida, și Angoss pufni batjocoritor în timp ce își relua locul pe scaun.

— A, el! Secta lui este Coppersnakes¹, nu-i așa? Poți să-i ignori, îl sfătui cu un gest disprețuitor și bău iar, sorbăcăind cu zgomot. Ești sigur că nu vrei să ni te alături? Suntem abia la primul rând!

— Nu am timp, spuse Thorkild. Și am venit aici pentru un răspuns, un răspuns corect.

Angoss arboră o figură de om jignit:

— N-ai încredere în evaluarea mea? Nu sunt eu un expert?

— Este foarte ușor să spui că îl pot ignora! Dar nu-mi place modul în care sună ce este sau ce face el!

¹ Coppersnakes – șerpilor de cupru (nota trad.)

— Directore, interveni Angoss cu un oftat, câți preoți nebuni știi că au venit cu Puntea în intenția publică de a converti Pământul?

— Cifre? Sute, probabil! Și câțiva ne-au făcut necazuri.

— Rungley nu va fi unul dintre acei câțiva. Ascultă: Coppersnakes sunt o ramură a unei secte care a fost cândva înfloritoare în America de Nord, rezultatul unei încrucișări hibride între creștini și un cult african al fertilității. Ei ating cu mâna șerpilor ca o verificare, ca un test al credinței. Au în ei un fel de sistem de protecție și echilibru, un fel de imunitate, însă, chiar și așa, deseori cineva tot este mușcat și se îmbolnăvește ori moare, și jumătate de congregație renunță la vechiul mod de a gândi al colectivității. Îi strecuri lui Rungley pe furis câteva cobre-regale, krait și mamba² și în cel mult o săptămână va fi în spital. Nu uita că el este obișnuit să pună mâna pe șerpilor domesticiți pe care secta i-a adus pe Riger. Ce aveți voi aici, pe Pământ, trebuie să fie cu totul altceva. Mai mult ca sigur că, îndată ce se va face de râs în public, se va îndrepta spre casă.

Suna ca o soluție înțeleaptă. Doar... Cum să explici teroarea obsedantă, teama că acest tip de îndrăzneală nesăbuită era exact genul de lucru pe care populația acestui bătrân și istovit Pământ părea să-l caute? În trecutul îndepărtat fuseseră războaie; chiar și acum mai avuseseră loc accidente mortale; dar cum acestea deveniseră tot mai puține, se părea că din ce în ce mai mulți oameni erau în căutarea stimulului pe care numai jocul cu moartea li-l putea da – ca și cum numai moartea singură ar fi putut împrumuta orice tip de înțelegere existenței.

Mai mult: soluții înțelepte din partea unui om găsit în timpul orelor de lucru (nu ore suplimentare, nu peste munca cerută, necesară) bând cu secretara sa și fredonând cântece populare obscene?!

² Mamba – șarpe veninos (Dendroaspis) din familia cobrelor Elapidae, trăiește în Africa. Spre deosebire de cobră, nu are glugă (nota trad.)

Thorkild își găsi în cele din urmă cuvintele:

— Care este puterea lor pe Riger?

— Se întâlnesc într-o cabană din lemn, cioplită de mână. Angoss mai luă încă o gură de bere și apoi continuă: De când Rungley a anunțat că va veni pe Pământ, au mai construit o anexă la biserică. Se strâng cam în jur de șaizeci de persoane la o întrunire.

— De ce naiba nu poți să păstrezi pentru tine rămășițele obiceiurilor tale arhaice? se răsti Thorkild.

Nu intenționase să fie atât de brutal, dar era cu nervii la pământ și asta nu numai datorită problemei Rungley. Plină de reproșuri, Maida se uită la el cu o privire încruntată, de un albastru-închis. După standardele propriei sale lumi, era frumoasă, dar pentru gusturile celor de pe Pământ era prea lată în șolduri; trecuseră secole de când a avea o naștere naturală era o calitate, o însușire dorită în lumea mamelor... ceea ce în realitate, dacă cineva ar fi reflectat la asta, nu era decât o chestiune oarecum ridicolă.

— Tu ne-ai adus în Sistemul Punții, spuse Angoss cu răceală. Tu ne-ai impus condițiile: acceptați sau plecați. Și noi am acceptat. Nu-i așa?

Thorkild era pe punctul de a întreba unde bătea această remarcă. Întrevăzu însă imediat ce răspuns ar fi primit. Brusc, se întoarse pe călcâie și plecă pe drumul pe care venise. Chiar înainte ca ușa să se închidă îl auzi pe Angoss spunând:

— Excelent, și-acum să revenim! Forțând tonul pentru notele mele cele mai joase, mi-am deformat vocea.

Lumea lui Riger, Lumea lui Platt, Kayowa... Nivelurile de deasupra erau mai aglomerate, pentru Platt și Kayowa erau în mod curent atrași mai degrabă coloniștii decât simplii vizitatori. Revăzu activitatea de acolo cu ochiul minții, în timp ce urca scara către propriul său etaj, cel mai important din clădire, de unde conducea. Felul în care-și pedepsi membrele, grăbindu-se să urce treptele moi care nu îi reverberau în niciun fel zgomotul pașilor, intenționa să fie un omagiu adus tinereții sale și destinat să îi conducă gâfâitul la cel mai înalt nivel. Era tânăr pentru fantastica

responsabilitate a postului său: când îi succedase lui Saxena, avea în jur de patruzeci de ani. Toți posibili candidați fuseseră evaluați, iar el fusese...

„Privește lucrurile în față”, își spuse în sinea sa.

... El fusese cel mai puțin nepotrivit. Dar pe Pământ întotdeauna a fost la fel ca în vremurile de acum. Niciodată nimeni nu a fost perfect adaptat pentru vreo slujbă. Slujbele evoluaseră mai rapid decât specia care le inventase.

Măcar avea avantajul că era puțin probabil ca efortul să-l poată marca fizic. Corpul pe care îl posedă era mai mult decât impresionant: aproape doi metri înălțime, mușchiulos, bine legat dar slab, părul blond bătând în roșu, ochii de un albastru pătrunzător. Aceste caracteristici le apăreau oamenilor în minte când se gândeau la Jorgen Thorkild. Cum ar fi putut ei ghici oboseala care îl asaltase după numai un an? Tensiunea psihică îl copleșea chiar și numai la bănuiala că ar exista unele probleme, darmite când mai apăreau și indiciile acestora. Probabil că Angoss, după întâlnirea lor de astăzi, va fi mult mai la curent cu adevărata lui stare decât cei care lucrau pentru el, zi de zi, în același birou.

Și aceștia erau o mulțime.

Dacă erai un reprezentant pe Pământ pentru o întreagă lume ce pulsa de viață, angajai un secretar uman, așa cum Angoss o angajase pe Maida.

Dacă erai Directorul, angajai cât de mulți decideai că ai nevoie să se ocupe cu acest lucru și candidații respinși aveau să fie trimiși înapoi.

Dacă erai un reprezentant pe Pământ, aveai un corp de reprezentanți, aici și acasă, capabili să-ți înțeleagă intenția dintr-un scurt memoriu și autorizați să acționeze în numele tău, în virtutea acestui fapt.

Dacă erai Directorul, personalul tău se număra în mii, iar unii se aflau la distanțe de ani-lumină.

Și cu toate acestea tot trebuia să muncești și tu.

O duzină de bărbați și de femei aveau de lucru în anticamera pe care el trebuia s-o traverseze pentru a-și

recâștiga propriul sanctuar; era ceva de modă veche în existența lor fizică aici în momentul de față. Dar modul în care Sistemul Punții era condus fusese hotărât de doctorii în psihologie și până acum raționamentul lor se dovedise corect. Thorkild însuși era recunoscător acestei practici; să-ți poți lăsa mâna pe umărul cuiva acum și apoi...

Dar în clipa de față nu le putu răspunde la saluturi cu nimic mai mult decât cu un zâmbet și cu o înclinare a capului. Pe de altă parte, până nu se ascunse, în siguranță, în spatele biroului său, nu mai vorbi, iar atunci când vorbi din nou, o făcu în direct, activând circuitele cu o comandă codificată și apoi întrebând:

— Ceva nou cât am fost plecat?

— Inspectorul van Heemskirk te-a căutat și te va căuta din nou peste câteva minute, îl anunță o voce artificială, pe un ton melodios.

Vocea îi aducea întotdeauna aminte de vocea mamei lui, dar nu îndrăznise niciodată să pomenească despre asta cuiva, deoarece presupunea că trebuia să fie o chestiune de diplomatie din partea mașinilor care conduceau în prezent Orașul Punții și care se străduiau să descopere capriciile și preferințele neprevăzutelor ființe umane, pe care ele, imaginar, le linguseau. A discuta în contradictoriu cu computerele cerea un talent special, și încă unul pe care Thorkild se temea că s-ar putea să nu-l posede.

— Te-a mai căutat, de asemenea, și Alida Marquis și vrea ca tu să o suni. Am o serie de contact pentru ea. Și cei de la Traficul Interior vor să știe dacă predicatorul Rungley va solicita supraveghere pe Pământ. Instrucțiunea trebuie transmisă *imediat*.

Alida...

De fiecare dată când se gândea la ea, se gândea, inevitabil, la Saxena, și acum, ca întotdeauna, își dorise să nu o fi făcut. Un portret al lui atârna pe perete, alături de cele ale precedentilor deținători ai acestui post râvnit. Portretul nu expunea vederii chipul unui om îngrijorat. Fiind făcut în ziua nimirii sale, sugera mai curând abnegație, entuziasm și emoție. Atunci ce naiba mersese prost?

Propriul său portret, fără îndoială, va exprima același lucru când va fi alăturat în rândul celorlalte, în urma retragerii... sau a morții sale.

Deci, ce *naiba* a mers prost?

Mașina spuse din nou, cu o neliniște simulată:

— Instrucțiunea trebuie transmisă *imediat*!

— A, da... Lăsați-l pe Rungley să-și urmeze drumul, dar aveți într-adevăr grijă ca oamenii să-i aducă cei mai veninoși șerpi care se găsesc în toate grădinile noastre zoologice. Fiți cu ochii pe el și anunțați-mă îndată ce este spitalizat, apoi asigurați-vă că mass-media va face vâlvă în jurul acestui lucru.

Și, deși suna ca una din propriile lui decizii, aceasta era de fapt una făcută de un om dezordonat și prost îmbrăcat, care bea bere și cânta cântece deochiate. Nu contează. Era totuși decizia lui. Indiferent dacă el era cu adevărat părintele ei sau doar o adoptase!

Și-ar fi dorit foarte mult ca el să poată fi un părinte. Și asta îl făcu să se gândească din nou la Alida. Și, din nou, la timpul convenit, ajunse să-și dorească să nu o fi făcut.

Vocea artificială încă vorbea:

— Am notat și am executat, Directore. Pot să apelez la Rezervația Sălbatică dacă grădinile zoologice nu-mi pot furniza destui șerpi?

Ah, mașinile acestea deveneau al naibii de deștepțe în ceea ce privește comoditatea! Mimând un ton plictisit, decretă:

— Cu statut de rezervă, dar autorizat.

— Confirmat. Zona țintei?

— Să fie destul de «stânjenit» ca până în treizeci de zile să se întoarcă pe Lumea lui Riger.

— Confirmat. Mulțumesc. Să revin la apelul Alidei?

Thorkild simți lovitura de pumnal a unei mâini prosteste. Chiar și atunci când își pronunță răspunsul el știa că acesta îi va prejudicia șansele, poate dincolo de orice speranță. Replică preocupat:

— Nu, las-o pe ea să mă sune!

— Foarte bine, Directore. Și... Oh, inspectorul van Heemskirk sună din nou. Vreți să vă fac legătura?

— Aăă...! Da, bine.

Inspectorul van Heemskirk apăru în încăpere, ca și cum ar fi stat într-un fotoliu plasat în fața biroului lui Thorkild. În realitate, el era suspendat în aer, între cer și pământ; echipamentul solid din Centrul Punții era cel mai bun echipament care exista, dar nu putea întotdeauna să aranjeze corect piesa de mobilă la locul său, exact sub destinatar, astfel că și de data aceasta se afla un spațiu liber de o jumătate de metru între fotoliu și șezutul lui van Heemskirk. Dar aceasta devenise demult ceva obișnuit.

— Bună, Jorgen, spuse van Heemskirk pe un ton cordial.

— Bună, Moses.

Gras ca untul și de două ori mai unsuros – dacă vreun unt ar fi putut fi găsit în întunecata sa culoare de sud-african. Nu, asta n-ar fi fost corect. El era un politician de carieră și nu era mai rău decât alții de același tip. Poate că într-adevăr era chiar atât de afabil pe cât pretindea. Numai că poți să fii vreodată sigur cu politicienii?

— Avem aceste două lumi aspirante, începu van Heemskirk. Ipewell și Azrael! N-ai uitat că delegații lor vor veni la Centrul Punții în această după-amiază?

Ca și cum ar fi putut să uite! Cu toate că i-ar fi plăcut mult să o poată face...

— Moses, tu știi că dacă este vreun lucru pe care să-l urăsc...

— ... Este acela de a te arăta în preajma petrecerilor date de băieții veseli veniți din alte lumi. Știu!

Vocea din imaginea materializată era calmă. O undulare indicând un oftat se mișcă sub roba galbenă de satin a politicianului.

— Oricum, vizita asta este foarte diferită de cele obișnuite. Aceștia sunt delegați din lumi încă neincluse în Sistemul Punții, nu ambasadorii și diplomații tăi de duzină. Ei deja știu, cu siguranță, ce reprezintă Punțile, din moment ce pe această cale au ajuns aici, dar încă n-au semnat contractele...

— Dar o vor face! Toți au făcut-o întotdeauna!

— Adevărat, îți garantez..., înclină el în sens afirmativ capul. Dar printre factorii cruciali care ne-au asigurat acest, până acum, neîntrerupt record de succese aş cita privilegiul de a ți se prezenta Centrul Punții de către cea mai importantă personalitate. După cum se știe, acești delegați sunt importanți pe propriile lor lumi, dar, cu cât cercetăm mai mult, cu atât – inevitabil – societățile se dovedesc a fi mai înapoiate. Petrecerile în discuție mă frapază tocmai pentru că pe Pământ ele sunt oarecum copleșitoare. Obișnuitul vostru salut de bun-venit, atât de cald, absența actelor gratuite, lipsite de sens, comportamentul vostru nediferențiat, egal pentru toți, ar putea să aducă o considerabilă contribuție la înlăturarea neliniștilor lor.

— Vrei să insinuezi că ei sunt suspicioși cu privire la mobilurile noastre?

— Poți să spui asta de două ori și eu n-am să te acuz că exagerezi, replică van Heemskirk pe un ton cumpătat.

Maniera lui era dezarmantă și, împotriva voinței sale, Thorkild nu-și putu împiedica un zâmbet.

— Foarte bine. Am să fac tot posibilul, îl asigură. Ai să fii aici la ora cincisprezece, nu-i așa?

— Cât de punctual am să pot! Și nu lăsa problema să te doboare. S-ar putea să dureze ani până să mai găsim o altă lume din afara sistemului. Ce să mai vorbim atunci de aceste două lumi descoperite la un interval de mai puțin de o lună de zile între ele?

Destul de adevărat. Dar, în timp ce van Heemskirk se pregătea să întrerupă circuitul Thorkild îl opri brusc, întinzând mâna, ca și cum ar fi putut să apuce imaginea intangibilă.

— Moses, doar un moment!

— Da?

— De câte ori ai călătorit cu Puntea?

— Doamne, nu am idee. Dar nu de mai multe ori decât atunci când aş fi putut da o mână de ajutor, exceptând, firește, obligațiile de serviciu sau în vacanțele ocazionale. De ce?

— Doar așa, mă întrebam.

Politicianul se încruntă, înălțând dintr-o sprânceană.

— Presupun că tu folosești Puntea în fiecare zi? Întrebă.

— Nu.

Thorkild nu reuși să-și ascundă stinghereala din glas.

— Ca și tine, se explică, doar când sunt obligat să o fac.

Și câteodată mă întreb de ce... Cam până la o mie cinci sute de ori!

Urmări cum imaginea se risipea în ceață, apoi continuă să fixeze un timp cu privirea locul în care se afla ceața.

„Jumătate de milion de oameni pe zi..., se gândi el. Și eu aș prefera să colind... Cine sunt eu? Ce sunt eu? Ce suntem *noi!*”

Portretul lui Saxena îi atrase din nou privirea și, în timp ce îl contempla, realizează că se gândea la Alida.

II

Când soarele local străluci peste cel mai mare dintre orașele planetei Azrael, strălucirea sa aspră păru că distonează. Mult mai potrivite erau în acești timpurii zori de zi ceața, ridicată întâmplător de vânt, și cernerea în burniță a ploii.

Jacob Chen își strânse mai aproape de trup pelerina indigenă care îi tăinuia îmbrăcămintea de pământean, își trase gluga în jurul capului, pentru a-și ascunde trăsăturile de străin și păși cu prudență de-a lungul unei alei înguste. Majoritatea clădirilor erau din piatră închisă la culoare, strălucind acolo unde luciul umezelii de pe pereți prinsese și reflectând cu oarecare îndărătnicie licărirea întâmplătoarelor lumini de pe stradă.

La câteva ferestre se puteau vedea, de asemenea, lumini. Nu prea multe. Se simțea lipsa a încă unei jumătăți de oră până în zori.

Nimeni nu ar trebui să se gândească la oameni ca fiind modelați într-un anumit climat al lor, cel puțin nu în această epocă în care climatul putea fi controlat. Fusesse realizat acest lucru pe mai mult de treizeci de planete. Aici oare de ce neglijaseră locuitorii să o facă: pentru că nu-și puteau permite mijloacele necesare sau pentru că nu cunoșteau care erau aceste mijloace? Greu de spus. Cu mult timp înainte ca străbunii lor să părăsească Pământul, tehnicile deveniseră o banalitate și erau destul de ieftine. Nu, decizia fusesse luată cu siguranță ca o chestiune de principiu.

Dar care principiu? Nu știa. Se afla în impas datorită unui zid de incomprehensiune existent între el însuși și ei. Și îi era teribil de rușine. Simțea că nu-și îndeplinise

misiunea pentru că îi lipsise inteligența. Mai grav însă, nu atinsese standardele pe care singur și le stabilise, iar îndoiala asupra propriei sale capacități era cea mai înfricoșătoare grozăvie pe care și-o putea imagina.

La început își închipuise că va trebui să găsească cheia în fatalismul tradițional al propriilor lui străbuni; necugetat, presupusese că, dacă toată lumea putea, atunci și el va reuși să analizeze această cultură. Se scursese un an local, era din nou toamnă în această emisferă, la fel cum fusese și când venise aici, la bordul navei de cercetare *Câinele de Vânătoare*. Din moment ce preferau să păstreze anotimpurile naturale, atunci de ce nu aveau acești oameni ceremonii care să marcheze ciclul acestora? De ce nu exista aici o sărbătoare populară a primăverii sau a vremii secerișului? De ce nu exista o sfidare a miezului iernii prin aprinderea unor focuri simbolice? Astfel de activități erau cunoscute pentru a stabiliza psihicul uman, pentru a localiza individul între fluctuațiile aleatorii ale unei lumi adoptate...

Totuși ei aveau ritualuri și ceremonii și erau perfect pregătiți pentru a permite observarea lor și pentru a explica, cu infinită răbdare, presupusa lor importanță. Numai că pentru Jacob Chen și pentru toți cei care veniseră cu el de pe lumea-mamă explicațiile lor nu aveau niciun sens!

În cele din urmă acest lucru îl costase pe Chen somnul și culminase cu prezenta noapte, pe care el și-o petrecuse mergând la întâmplare prin oraș, căutând cu toate simțurile sale o cheie ascunsă pentru problema care îl chinuia.

Și nu găsisese nimic.

Trase aer în piept. Fum amar. Cineva aprinsese o sobă. Un gri dens pe un fond de gri se ridica în spirală din hornul unei case de peste drum. O fereastră deschisă. De teama de a nu fi observat, se grăbi mai departe și pătrunse din alee într-o intersecție de străzi, pe unde nu mai trecuse până acum și care forma o piață rotundă cu un obelisc negru în centru. Văzându-l, îi veniră în minte în mod

mecanic informațiile antropologice: simboluri ale fertilității, verticale, îndreptate spre cer.

Nu, nu era unul dintre acestea. Era pur și simplu un obiect, doar atât. Nu fusese modelat, sau șlefuit, sau supus îndemânării vreunui zidar. Fusese găsit exact în forma sa actuală și înălțat pentru niciun alt motiv mai bun decât acela că așa se întâmplase.

Dincolo de el, o întreagă parte a pieței era ocupată de o clădire imensă, de culoare cafeniu-deschis, fără o caracteristică anume, cu excepția unui șir drept de trepte și a unei intrări. Se apropie de ea, ascultând în locul din care știa că s-ar fi putut auzi. Destul de clar, surprinse o cântare. Câteodată erau șuierături-și-lovituri, și oftaturi sau strigăte. De ce trebuia ca semnalarea unei clădiri atât de importante pentru această cultură să fie marcată printr-o creație a purei întâmplări? Oare nu va ajunge niciodată să-i înțeleagă pe acești oameni?

Urcă cele cinci trepte mici, de piatră, care conduceau spre ușă. O ușă uriașă, de cel puțin șase metri înălțime, și, pentru că era atât de greu să fie deschisă fără a fi pusă în balamale solide – putuse lesne să observe că nu le avea –, o altă ușă, mai mică, era practică în ea. Aceasta din urmă stătea întredeschisă. După o scurtă ezitare, pași înăuntru.

Un felinar slab pendula în bătaia vântului dincolo de ușă, atârând de un tavan fals, scund, care împreună cu pereții plani din lemn procurat de prin părțile locului și cu o altă ușă glisantă, aflată de partea opusă intrării, formau o anticameră. Nicio decorațiune, niciun simbolism, niciun obiect de cult... Totul părea la fel de funcțional ca și punga de aer pentru cazurile de urgență într-o navă spațială.

Și, într-adevăr, așa și era. Ceea ce se afla aici și în alte locuri similare era strict funcțional... Acesta era dinamul care furniza energie întregii societăți. Dar esența funcționării îi scăpa, așa încât se simți ca un sălbatic confruntându-se cu un computer.

Ceea ce cu siguranță ar fi putut să-l distrugă era nu faptul că nu înțelegea, ci, chiar mai rău, că putea înțelege greșit!

Buimac de oboseală, mișcându-se mai mult din reflex decât intenționat, Jacob Chen făcu să alunece panoul glasvandului într-o parte, în interiorul peretelui despărțitor și pătrunse în sala imensă care ocupa aproape tot spațiul din clădirea cu acoperiș înalt.

Aici nu se aflau niciun mobilier, cu excepția lungilor banchete din lemn, și, pe de altă parte, nicio ornamentație. Se găseau, în schimb, o jumătate de duzină de felinare. Ferestrele, complet întunecate încă, erau foarte înalte și înguste, cu multe ochiuri mici de sticlă transparentă montate în rame de metal. Podeaua era din lespezi de piatră brută, neșlefuită. În jur de cincizeci sau șaiszeci de oameni erau prezenți, câțiva stând pe bănci, cu ochii închiși, legănându-se înainte și înapoi și cântând încet cântecul nemelodios pe care-l auzise de afară, în timp ce alții, mai mulți, zăceau pe podea, inconștienți. Banchetele erau astfel așezate, încât să formeze trei laturi ale unui pătrat; în spațiul dintre ele, în centrul geometric al sălii, patru bărbați și două femei, îmbrăcați doar în fustanele grosolane, se biciuiau unul pe altul cu obiecte care produceau acel zgomot de șuierături-și-lovituri: bice cu șfichiuri din frânghii grosolane și cu mânere scurte și groase.

Asta era tot...

Nimeni nu se întoarse să-l privească. Singurul semn de recunoaștere pe care cei de pe bănci i-l acordară intrusului fu acela de a-și strânge în jurul trupurilor pelerinele identice cu aceea pe care o purta și el, pentru a-și ascunde astfel urmele de bici, pe care – el știa! – toți trebuiau să le poarte până acum. Cu siguranță, ritualul începuse la apusul soarelui și va continua până când lumina zilei va străluci în ferestre.

Cum era posibil ca o societate să fie clădită pe asemenea ritualuri?

Chen se uită în jurul său și dădu din cap, după care se reîntoarse în strada friguroasă și neprimitoare.

Dar din şuvoiul gândurilor sale o frază fu azvârlită afară, așa cum din gura unui cadavru în descompunere se scurge apa unui râu în putrefacție, duhnind a speranțe ruinate:

Probabil că greșesc...

Nu putea suporta probabilitatea. Conceptul de a greși era unul pe care el în mod sistematic îl eliminase din tiparul existenței. El era un pantolog. Un pantolog nu putea greși! Cel mult, un pantolog avea insuficiente informații!

Și aici, ca pretutindeni, trebuiau să fie căutate acele informații în plus de care el avea nevoie...

Se opri din drumurile sale, se întoarse, și simți o mare greutate în piept, ca și cum inima sa și-ar fi mărit brusc de două ori volumul normal și, căpătând duritatea oțelului, ar fi răsunat la fiecare bătaie. Pântecele i se încordă la maximum, ca pielea întinsă de pe o tobă...

Și urcă din nou cele cinci trepte spre ușa cea mică practică în ușa cea mare, și își scoase toate hainele, cu excepția pelerinei...

*

Apărură din oraș – la câteva ore după ce se luminase de ziuă – patru bărbați în robe largi, negre, care luceau ca și cum ar fi fost unse cu ulei, și având pe capete pălării mărginite cu boruri din blană. Mergeau, ca niște participanți tăcuți într-un convoi funebru pe drumul spre înmormântare, într-o mașină mai înaltă, pusă în mișcare de un motor electric, care făcea un zgomot continuu. Când trecură hotarul cosmoportului, încetiniră vehiculul, astfel încât un grup de membri avizați ai personalului portului spațial să se poată alinia în spate, în formație, mergând cu demnitate prin ploaia de dimineață.

Căpitanul Lucy Inkoos coborî rampa navei de cercetare, pentru a-i întâmpina. Ei îi făcuseră cunoscută soarta lui Chen cu un regret care părușe sincer. Și nu era datoria ei să judece asta.

Împreună cu patru dintre ofițerii săi, Lucy Inkoos rămase în poziție de drepti, cu capul descoperit în ploaia torențială. Picăturile de apă mai întâi îi pătară și apoi se scurseră pe

stofa roșie a uniformei. Unii dintre strămoșii săi turnaseră bronzurile Benin. Poate și de aceea, în așteptarea cortegiului, fața ei, cu oase subțiri, fine și cu obraji înalți, era la fel de impasibilă ca a unui idol de bronz.

Mașina se opri. Rigizi, ca și greoaiele, dar silențioasele lor mașini, cei patru bărbați în robe negre coborâră din ea. Unul dintre ei înaintă pentru a se prezenta în fața căpitanului. Era cel puțin la fel de înalt ca și ea, dar pălăria lui cu calota mult înălțată mai adăuga încă treizeci de centimetri la propria-i înălțime, astfel încât crea impresia unei staturi imense. Nu privea în jos, spre ea, pentru că ei i se părea că îi aude vocea venind cu mult de deasupra capului său.

— V-am adus cadavrul colegului dumneavoastră, spuse el.

Căpitanul Inkoos dădu aprobator din cap și îl asigură:

— Pregătirile au fost făcute pentru a-l primi.

În spatele ei, cei patru ofițeri își mutau greutatea de pe un picior pe celălalt.

— Regretăm cele întâmplare, reluă bărbatul. Dar din câte mi s-a relatat, el s-a oferit în mod voluntar să se alăture unuia din ritualurile noastre... În sala de lângă piața obeliscului... Din întâmplare, un participant a hotărât să treacă la acțiune chiar în momentul când el s-a alăturat grupului. Și... îl vedeți cum a ajuns!

Tovarășii săi, ajutați de câțiva din personalul cosmoportului, deschiseseră spatele mașinii și acum scoteau afară rămășițele lui Jacob Chen. Corpul său era înfășurat într-un giulgiu din pânză neagră, dar, când lumina căzu din plin, ea scoase la iveală o pată roșietică în dreptul locului în care ar fi trebuit să fie inima.

— De omul care l-a omorât - căpitanul Inkoos auzi acum vocea ca venind nu numai de la o mare distanță în spațiu, ci și de la o mare depărtare în timp - ne vom ocupa desigur noi. Doriți să trimiteți reprezentanți care să fie martori la execuție? Va avea loc mâine!

Căpitanul Inkoos își reprimă înfiorarea. Spuse repede:

— Nu!

Și, realizând cât de brusc și de nepoliticos trebuia să fi sunat glasul ei, se grăbi să adauge:

— Considerăm că Jacob Chen nu avea dreptul să intervină în ritualul vostru. El a părăsit nava de capul său, fără să spună nimănui unde se duce. Și-a atras singur asupra lui soarta.

— Dorința sa de a se alătura ritualului, spuse bărbatul. Înțelegeți, noi nu avem nicio obiecție. Este liber pentru oricine să o facă. Numai că noi nu credem că el a cunoscut rațiunea, sensul ritualului. Și nici nu a reușit să îl afle.

Căpitanul Inkoos își simți buzele groase și netede strângându-se, subțindu-se, în timp ce studia chipul bărbatului din fața sa. Borul pălăriei lui îi ascundea aproape toată fruntea, dar ploaia strânsese blana în mănunchiuri subțiri și ea putea ghici de unde începea linia părului. Avea o frunte înaltă, de intelectual, o gură senzuală, obraji supti ai unui pustnic...

... Și o invita la o execuție publică!

Nu era treaba ei să înțeleagă, și era profund recunoscătoare acestui lucru. Putea numai să-l dojenească pe Jacob Chen pentru că se pierduse singur și să exprime mulțumiri politicoase acestor bărbați în robe negre, strălucitoare, când cadavrul va fi transferat pe rampă și să-și amintească să le ceară o copie după desfășurarea procesului, pentru a o include în raportul său către statul-major.

— Nu va fi niciun proces, spuse bărbatul. Eu însumi am condus investigațiile necesare. Eu sunt un supraveghetor, un custode al justiției. Cred că voi ați numi asta magistrat. Fapta s-a petrecut în timpul ritualului, sub privirile tuturor. Când cineva face asta, o face în mod deliberat. Pentru a-i restitui *realitatea* în cadrul existenței îl lichidăm. Nimic altceva!

... Același zid de care se loveau de un an de zile, de la primul contact. Căpitanul Inkoos se întrebă dacă nu cumva Jacob Chen deschisese o breșă în acest zid în ultimele sale clipe, înainte ca viața să i se scurgă prin locul în care cuțitul îi fusese împlântat în piept. Cei patru ofițeri porniră să urce

cadavrul pe o targă; neatent, unul dintre ei îl atinse cu mâna și, când și-o retrase, vârfurile degetelor îi erau pătate cu sânge roșu-marونیu.

Aceștia sunt oameni, își spuse ea. Au strămoși comuni cu mine. Toate ființele umane sunt între ele cel puțin veri. Toate ființele umane pot vorbi una cu cealaltă și se pot înțelege. Când a fost redescoperită, această lume a fost considerată ca fiind foarte asemănătoare cu oricare alta. Și de ce nu ar fi fost? Avea acest port spațial, cu o flotă de nave de transport care călătoreau spre asteroizii locali, pentru exploatarea minelor și a rafinăriilor, și spre un observator științific de pe un satelit mai important, iar standardul de viață era tolerabil, deși mai curând neinteresant dacă l-ai compara cu cel de pe alte lumi colonizate. Luând în considerare îndelungatul interval de timp care trecuse de la precedentul contact cu alte neamuri ale rasei, limba vorbită aici era uimitor de apropiată de cea standard vorbită pe Pământ.

Numai că, în realitate, nu era. La prima vedere, cuvintele arătau că au un sens, dar apoi, într-un fel sau altul, parcă erau deformate prin intervenția unei dimensiuni aparte...

Acesta fusese motivul pentru care trimisese după Jacob Chen – pentru că avea nevoie de un profesor în pantologie care să depășească bariera de neînțelegere. Doar că...!

Își ridică privirile spre rampă. Corpul neînsuflețit, acoperit, era mănuit de cei patru ofițeri cu stângăcie, și asta, pentru că nu intra în sarcinile lor obișnuite de serviciu să mănuiască placa lipsită de inerție a unei târgi. În absența deprinderilor, ofițerii se comportau ca și cum atât targa, cât și încărcătura ei ar fi cântărit foarte mult.

Se va face o anchetă. Care va fi verdictul ei? Tu nu ai ordonat unui pantolog să-ți dea socoteală pentru mișcările lui. Tu ai apelat la el, înfățișându-i o problemă, în speranța că i se va părea suficient de interesantă pentru a îndreptăți apelul la aptitudinile sale. Într-un cuvânt: un pantolog știa mai bine ca oricine altcineva ce să facă.

Dar putea, la fel ca oricine altcineva, muri!

Și, dacă Chen dăduse greș, cine se va găsi să dezlege problema?

Omul în robă neagră și cei din personalul portului spațial stăteau în picioare, tăcuți; nu se puteau auzi decât sunetul ploii și zgomotul pașilor pe rampa metalică, în timp ce ofițerii se întorceau la locurile lor.

Nimeni nu ar fi putut-o învinovăți pe ea, se gândi iarăși căpitanul Inkoos. Dar vor da vina pe Chen, un om care putea face să renunțe la convingeri cele mai avansate computere, care putea să descopere greșelile de logică ale celor mai logice mașini ale umanității? Dar despre acești oameni în robe negre și pălării cu boruri de blană ce s-ar putea spune? Putea fi numită vina lor? Putea fi considerat cineva vinovat pentru firea sa înnăscută?

Cu toate acestea, bătrânul și obositul Pământ va cere cu insistență să i se indice cel puțin cauza acestei morți. Într-un moment când jumătate dintre cetățenii săi se îndoiesc de motivația continuării existenței, când Sistemul Punții este singurul lucru care mai aduce o cât de cât noutate în viețile lor – în condițiile în care gustul pentru noutate a început să se atrofieze – ar putea foarte ușor să apară un val de disperare; și, ca de obicei, el s-ar reprezenta grafic în funcție de numărul de sinucideri.

Aceasta s-ar fi putut, firește, întâmpla chiar și fără să se ofere vreun motiv anume. Străvechiul Pământ recunoștea însă o lege pe deasupra tuturor celorlalte: legea cauzei și a efectului. Efectul putea fi suportat numai cu condiția ca cineva să înțeleagă cauza.

Cum de nu se putea aplica această lege și pe Azrael?

*

La o comandă nerostită, personalul cosmoportului se dispersă înspre clădirile administrative, ghemuite jos, la marginea terenului pentru azraelizare. Bărbatul cu care căpitanul Inkoos vorbise până nu demult spuse din nou:

- Înțelegeți, regretăm evenimentul.
- Vă cred.
- Regretăm existența lui, repetă bărbatul.

Se uită apoi la însoțitorii săi și, la semnul său, toți patru se urcară înapoi, în mașina lor.

Căpitanul Inkoos îi urmări îndepărtându-se cu demnitate și se gândi că și ei ar fi putut, dacă nu azi, atunci mâine, să se dezbrace până la brâu și să se ofere singuri drept jertfă durerii. Durerea este singura realitate, spuneau ei. Plăcerea poate fi negată; chiar plictiseala, stare nedefinită, inexpresivă, face plăcerea de neconceput, imposibilă. Cel mai fericit om poate fi azvârlit în culmea mizeriei de perfidia unui dinte cariat sau de sfichiuitura biciului tras pe spate. Unește realitatea cu conștiința, spuneau ei, folosind durerea. Și dacă aceasta din urmă dă greș, oricine poate invoca ultima dintre realități, acționând în așa fel, încât să-și cauzeze propria moarte. Aici, ca pe multe alte lumi mai înapoiate decât Pământul, oamenii acuzați de crimă erau condamnați la moarte. Omoară în prezența unor martori și la rândul tău vei fi omorât. (Și cel pe care-l alegi din întâmplare poate fi Jacob Chen, unicul, genialul, pantologul...)

Până aici era clar. Ce rămânea încă un mister era aceasta: cum reușea o societate să continue să existe când crezul său fundamental era anti-viața?

*

Observă că principalul ei ajutor, comandantul Kwan, se apropiase de ea, astfel încât să poată vorbi fără să fie auzit de membrii micului cortegiu, care acum rupseseră rândurile.

— Ce impresie crezi că le-am făcut? murmură el.

Căpitanul Inkoos dădu din cap, încercând să evite astfel răspunsul.

— Vom fi oare vreodată în stare să ne descurcăm cu ei? insistă Kwan.

— Întreabă viitorul, oftă căpitanul Inkoos și urcă rampa.

Bocancii ei grei izbeau cu un zgomot pătrunzător, ca bătaia de tobă dintr-o paradă funerară.

III

Așa cum se întâmpla cu majoritatea planetelor care prin caracteristicile lor permiteau să fie locuite de oameni, Ipewell avea un satelit mare și o planetă primară de tip G. Dar nu avea Lună și nici Soare.

Acestea erau suplinite de Ochiul de Noapte al Mamei și Ochiul de Zi al Mamei.

Altădată nu avea nicio șansă de a obține permisiunea să iasă afară singur, ci numai dacă unul dintre Ochii Mamei era deschis. Dar, comportându-se în ultima vreme atât de bine, încât familia mai-mai că devenise suspicioasă, Lork (al-treilea-fiu-al-Garriei) născocise cum să lungească și să prelungească perioadele când putea fi ascuns vederii celorlalți, fără ca cineva să îl întrebe unde a ajuns.

În această seară: marele risc, cea mai mare miză!

Astăzi exista un interval de patru ore întregi între dispariția Ochiului de Zi în norii roșii ai apusului și deschiderea Ochiului de Noapte printre stele. Chinuit pe jumătate de teamă și pe jumătate de neliniște la gândul curajului său, Lork se strecură afară din imensa grădină a gospodăriei familiei, prin aleea dintre lăptărie și grâнар, și se repezi pe poteca interzisă, printre tufișurile de pe malul râului. Poteca aceasta era interzisă pentru că pe ea șerpuiuse cândva cursul unui pârau, dar nimeni nu mai văzuse aici un pârau de când se știa.

Cu prudență la început, apoi cu viteză sporită pe măsură ce se îndepărta și mai mult de casă și, implicit, de riscul de a fi auzit, își croi drum printre cele două meandre ale râului. În cele din urmă se opri acolo unde fusese tăiată o creștătură în trunchiul gros și spongios al unui *brellabush*.

— Jeckin? șopti el. Ești acolo?

Jeckin (al-optulea-băiat-al-Fabiei) se ridică din întuneric, răsuflând ușurat.

— M-am gândit că te-au întors cu siguranță din drum, spuse el. Nu știu exact de cât timp aștept, dar am simțit că parcă ar fi trecut o veșnicie. Mă așteptam ca dintr-o clipă într-alta Ochiul de Noapte să se deschidă!

— Doamne ferește! exclamă Lork.

Scuipă apoi în jos și lovi cu piciorul în sol de trei ori – asta, nu pentru că în realitate ar fi și crezut în astfel de superstiții, ci pentru că atunci când este în joc o cauză atât de mare ești dator să-ți iei toate precauțiile posibile.

— Dar oricum va trebui să ne grăbim. Să mergem!

Jeckin dădu din cap aprobator și-și făcu loc, cu atenție, printre tufișuri. Se strecurară amândoi printre frunzele abundente, veștejite și își făcură apariția pe o pajiște plantată cu iarbă adusă de pe Pământ. Pajiștea se întindea fără întrerupere până la linia orizontului. La o mare distanță, în față, putea fi văzută o incandescență roșiatică. Aceasta constituia destinația lor.

Începură să fugă.

Zece minute mai târziu, se aflau prea aproape de lumină pentru a mai putea continua să fugă neobservați. Jeckin arătă cu mâna spre un pâlț de arbori, și Lork își mormăi încuviințarea. Unul după altul se ghemuiră la adăpostul arborilor, trăgând adânc aer în piept, pentru a-și recăpăta respirația. Apoi, liniștiți, înaintară, târșâindu-se pe genunchi și pe coate; la un moment dat se ridicară puțin și...

— Ți-am spus că de aici putem vedea nava spațială! spuse încet, dar triumfător Jeckin.

— Este imensă! șopti Lork. Câți oameni are la bord?

— Am auzit că ar fi o mie, dar eu nu cred. Nici tu *nu poți crede*.

Lork nu era chiar așa sigur; pentru el, acest receptacol arăta destul de mare pentru a putea înghiți orașe. Dar nu avea niciun chef să discute în contradictoriu. Tot ce vroia el să facă era să se desfăteze privind.

Scânteind fără intensitate în ultimele clipe ale amurgului, nava se odihnea în vârful unei coline de o sută de metri. Era perfect sferică, cu excepția unui vârf vertical de metal îndreptat înspre satelitul geosincronic de comunicații prin releu, pe care îl lăsaseră pe orbită atunci când coborâseră și care acum strălucea pe cerul de noapte al lui Ipewell într-o manieră pe care Lork și Jeckin o găseau incomprehensibilă și pe care majoritatea celorlalți oameni o găseau blasfematoare. Cum de îndrăzneau acești noi veniți să întineze domeniul Mamei?

Ipewell era singura lume locuită de oameni, din cele descoperite până acum, care își pierduse absolut toate cunoștințele de călătorii spațiale, chiar și în formele lor cele mai rudimentare. Până și poveștile populare privitoare la Pământ fuseseră suprimate cu severitate.

Dar iată că acești străini știau cum să sfideze Mama într-un asemenea grad, încât să înfigă o nouă stea în bolta cerească, iar băieții își făcuseră curaj să vină să-i viziteze. Dacă ei ar fi fost prinși, în mod sigur ar fi fost castrați. Și operația ar fi fost dusă la bun sfârșit cu clești înroșiți în foc. Prin urmare nu era deloc o călătorie care să fie tratată cu ușurință.

*

Încercând ca nici măcar să nu respire prea tare, Lork continuă să privească fix. Acum vederea i se acomodase și putea observa că strălucirea roșiatică venea de la luminile portabile aflate la poalele colinei, unde fusese aranjată o tabără temporară de barăci din prefabricate.

— Crezi că ar trebui să mergem jos și să căutăm pe cineva? sugera el în cele din urmă. Să-ți asumi acest risc și totuși, pur și simplu, să rămâi ascuns...

— Vine cineva! răspunse Jeckin. Nu vezi?

Mijindu-și ochii – el fusese într-adevăr întotdeauna cu vederea cam scurtă, iar ochelarii erau rezervați în exclusivitate fetelor –, Lork desluși în cele din urmă două figuri neclare mișcându-se pe terenul cu iarbă. Pentru o clipă înspăimântătoare, se gândi că cele două persoane se

îndreptau în mod intenționat spre ei; apoi acestea se întoarseră într-o parte și Lork realizează că ele ieșiseră afară numai pentru a se plimba. Fără îndoială, direcția potecii lor ducea în partea aceasta și, încet, auzi vocea cu o nuanță de amuzament a unei femei, care spunea ceva și sfârșea cu un râset.

O, nu! *Trebuiau* să fie femei persoanele pe care să le întâlnească pentru întâia oară în această expediție periculoasă! Imaginează-ți o femeie ascultându-i cu simpatie! Dar, mai ales, *diferitele* tipuri de zvonuri femeiești răspândite ca și cum ar fi adevărate la bordul navei spațiale!

Aproape că o luă la goană spre casă, dar Jeckin îl prinse ferm de picior și o clipă mai târziu descoperi că presupunerea sa era greșită: nu erau două femei, ci o femeie și un bărbat. Vocea ultimului era mai morocănoasă și se auzea mai puțin bine decât a partenerei sale.

— Ce facem? șopti Lork.

— Ne ridicăm în picioare și ne prezentăm, desigur, îndată ce vor veni mai aproape! Nu ăsta ne este planul?

Da, poate că da. Numai că cei doi păreau să fi ajuns deja atât de aproape cât își propuseseră. Se aflau pe o pantă nu prea înclinată, dominată însă de culmea unde stăteau Lork și Jeckin. Privind în jur și decizând că locul era destul de retras, bărbatul desfășură ceva semănând cu o saltea, pe care o cărase cu el. Femeia îl ajută să o întindă pe iarbă. Lork simți cum i se ridică părul măciucă. Ei, doar nu aveau de gând să...

Dar de la această distanță el putea să vadă foarte clar că femeia nu era însărcinată. Într-adevăr, după standardele de pe Ipewell, ea era slabă. Pe de altă parte, bărbatul era un exemplar frumos, astfel încât oricărei mame i-ar fi fost greu să-l păstreze pentru ea. Erau o pereche ciudată, în viziunea sa; poate totuși datorită faptului că popoarele stelare au reglementări obligatorii în privința paternității. Lork înțelegea vag că modul de viață pe care vizitatorii îl practicau diferea de acela cu care el era obișnuit, dar nu

avea niciun fel de experiență care să-l ajute să și-l imagineze cum ar fi putut arăta.

Bărbatul se întoarse și-și întinse brațele către femeie. Se îmbrățișară.

— O, nu! explodează Lork și sări drept în picioare.

Bărbatul și femeia țâșniră brusc fiecare într-o altă parte, smulgându-și în mod reflex ceva de la brâu. Două lumini puternice – care i se părură înspăimântatului Lork cel puțin la fel de strălucitoare ca și Ochiul de Zi – îi făcură să încremenească pe el și pe Jeckin. Acesta din urmă, nefericitul, care apucase să se ridice prea mult în picioare, blestema în șoaptă.

După o pauză, bărbatul vorbește în dialectul Ipewell.

— Așa! Doi „băgători de seamă”! spuse el.

— Nu... o... *nu*! bolborosi Lork încurcat și realizează pentru prima dată că aceea nu era o formă de adresare respectuoasă pentru bărbații superiori, conform obiceiurilor de pe Ipewell.

Bărbatul, fiind incapabil să se reproducă, era prin definiție inferior. Deci părea greșit să vorbești cu un bărbat de pe stele ca fiind egal.

— Noi nu am vrut decât să... ă...

Cum să exprime în cuvinte impulsul care îi mânase pe ei să defidă ordinul personal al Mamei Uskia, ordin ce interzicea tuturor celor de sex masculin să se apropie de nava spațială?

Fu însă salvat din acest zbucium. Femeia le vorbește direct, fără înconjur, și reflexul îl făcu să-i răspundă instantaneu.

— Cine sunteți voi, de fapt?

Tremurând, el îi comunică numele lor.

— Jeckin (al-optulea-băiat-al-Fabiei)? repetă femeia. Am auzit despre familia ta. Viața trebuie să fie destul de infernală pentru tine și frații tăi, nu-i așa?

Ei bine, acesta nu era genul de remarcă pe care să îl aștepți în mod normal de la o femeie! Încurajat, Jeckin izbucni:

— Da, da! Pentru că mama-mea-de-fapt are unsprezece copii, ceea ce ar trebui să-i aducă o mare onoare, dar noi

suntem toți de sex masculin, absolut toți, și ea este depășită acum de situație, iar rușinea de a nu avea fiice dezonoarează familia!

Jeckin îl strânse de braț pe prietenul său, într-un fel anume, de natură să-l liniștească. Știa foarte bine și el cât de insuportabilă le făcea Fabia viața copiilor săi din cauza sexului lor. Dar care altă femeie ar fi putut împărtăși același punct de vedere?

Cei doi băieți statură tăcuți pentru o vreme, ascultând, dar fără să înțeleagă ceva pe timpul cât cei doi de pe navă schimbă între ei câteva păreri pe jumătate perceptibile. Ceea ce în scurte intervale ajungea până la urechile lor nu prea avea niciun sens: ceva despre restaurarea echilibrului genetic, pruncuciderea celor de sex masculin și probabilitatea relativă a hormonilor.

În cele din urmă, bărbatul se întoarse cu un zâmbet și vorbi cu o voce prietenoasă:

— Ei bine, acum dacă tot sunteți aici, poate ne explicați pentru ce ați venit. Stați jos – nu, aici, pe saltea; este destul de mare. Hai să vă auzim povestea!

Timizi, ei se supuseră.

Fay Logan le acordă toată atenția pe care le-o putea oferi. Acesta nu era într-adevăr tocmai modul în care își propusese să-și petreacă seara, dar... Ea și însoțitorul său își stinseseră lanternele și abia acum puteau să stabilească trăsăturile băieților. Fay Logan putea afirma că arătau bine – cu părul negru, cu pielea probabil mai curând închisă la culoare, asemenea majorității oamenilor de pe Ipewell, și amândoi cam de aceeași vârstă, cincisprezece ori șaisprezece ani. Și inteligenți. Și frustrați.

Apoi gândul ei se îndepărtă de la asta și descoperi că îl țintuia cu privirea pe Hans Demetrios. El stătea cu picioarele încrucișate, ținându-și capul într-o parte, încordat de concentrare. Simți o strângere de inimă.

Acesta era domeniul care îi stârnea lui interesul. Nu ea. Nu o oarecare ființă umană, nici chiar el însuși, ci numai tiparele de probleme pe care specia umană și le crease în

timp ce își găsea drumul, orbecăind dintr-o parte în cealaltă a universului.

Pe jumătate glumind, ei spuneau că există o nouă umanitate care se dezvoltă și că Hans Demetrios aparținea acesteia, ca și Jacob Chen și încă o mână de alți oameni; ca și cum un subconștient al speciei reacționa peste generații pentru a se asigura că oamenii vor continua să depășească îndrăzneala propriilor mașini. Dacă era așa, rasa lor trebuia să fie o rasă flămândă, avidă. Oricine putea să vadă acest lucru. Din punctul de vedere al fizicului Hans Demetrios nu semăna câtuși de puțin cu Jacob Chen și totuși lucrul pe care-l aveau în comun apăsarea în ochii lor care străluceau înfometaji, în mușchii încordați ai obrazului, în abilitatea lor de a ajunge la un repaus total când mințile le erau angrenate în genul de analiză pe care nimeni altcineva n-ar fi îndrăznit să îl abordeze.

Erau numiți pantologi. Aproximativ, denumirea însemna savanți în toate. Hans era tânăr, dar era deja un membru de frunte în societatea lor. Și avea să ajungă departe. Deja el era inaccesibil pentru Fay Logan, care crezuse că îl iubește.

Ea încercase să păstreze legătura. Cunoștea mijloacele cu care oamenii investigau cosmosul; înțelegea super-imbecilitatea computerelor, care transformaseră generații de abilitate mascată în ceea ce oamenii simpli luaseră drept inteligență superioară. Ea lucra cu ele tot timpul. Cu o concentrare teribil de extenuantă și cu condiția să nu fie perturbată chiar și de ceva pe tot atât de neînsemnat ca deplasarea unui fir de praf prin fața privirii sale, ea putea să programeze cu vocea un computer pe o întindere de câteva mii de cuvinte până să apară inevitabilul, prietenosul mesaj în legătură cu o incompatibilitate implicită, care să fie verificată și remediată. Pe câtă vreme – și astfel de zvonuri țineau! – Jacob Chen putea vorbi un program de un milion de cuvinte sau chiar mai mult, fără nicio eroare, având nevoie cam de o lună ca să-l parcurgă și nu trebuia niciodată să fie ajutat sau chiar să-și facă el însemnări. Totul se afla în capul său. Totul dintr-o dată.

Cât despre Hans... Astăzi îl văzuse terminând programul pentru Puntea Ipewell nu pentru că fusese angajat să îl facă, ci, pur și simplu, pentru că ținea să-și ocupe timpul cu ceva. Își sacrificase două săptămâni pentru asta, lucrând câte zece ore pe zi, făcând pauză doar pentru mese și somn, și fără să comită nicio singură eroare. Nici măcar una, care poate ar fi slujit la a demonstra că era încă om!

Oricine putea să intre în camera unde lucra, dar Hans ar fi privit spre el doar când ar fi simțit nevoia să se lase distras, și ar fi dat din cap, și ar fi zâmbit, după care și-ar fi continuat lucrul.

El trăiește într-un univers diferit, se gândi Fay. Și totul este atât de nedrept, de inechitabil, că el se poate încă întoarce și poate vorbi cu noi, iar eu nu pot să ajung până acolo unde este el dus...

— Am să vă explic, le spunea Hans, pe un ton confidențial, celor doi băieți. Bănuiesc că v-ați întrebat cum de oameni atât de asemănători cu voi pot să coboare din cer, nu? Ei bine, ca să mă exprim în modul cel mai simplu, acest lucru este posibil pentru că acele lumini pe care le vedeți pe cerul de noapte sunt de fapt sori, ca acela care încălzește planeta pe timpul zilei. Ați auzit de planete, da? Bun! Nu eram prea sigur cât de multe lucruri li se spun băieților pe aici!

Și un zâmbet cald îi făcu pe copii, în mod vizibil, să se relaxeze.

Era incorect! Incorect!

— Noi am început să ne răspândim de pe prima noastră planetă, Pământul, cu multe secole în urmă. Nu am să încerc să vă prezint toate motivele pentru care am făcut-o – câteodată au fost considerente politice, câteodată economice, dar, îndeosebi, a fost vorba într-adevăr de un prilej de a da o linie nouă bunului și vechiului nostru neastâmpăr. În definitiv, strămoșii noștri fuseseră lipiți de o minge de noroi vreme de milioane de ani și parcă se simțise timpul pentru o schimbare. Și Ipewell este unul dintre locurile unde oamenii au venit, hotărâți să-l colonizeze și să-l schimbe. Dar o planetă este mare și

ființele umane sunt mici. Ai nevoie de o mulțime de oameni pentru a cuceri o nouă lume, mult mai mulți decât pot fi ținuți în viață într-o singură navă spațială. Așa că, de obicei, coloniștii iau cu ei bănci de spermă, și ovule, și utere artificiale, astfel încât să fie în stare să se înmulțească foarte repede de îndată ce găsesc o planetă locuibilă.

Cum existau adunate toate elementele necesare, un dezastru teribil – probabil că un cutremur sau un val de maree – a distrus tot acest tip de echipament la puțin timp după prima debarcare aici, pe Ipewell. Ceea ce a reprezentat o adevărată tragedie, pentru că Ipewell este una dintre puținele planete ideale pe care am întâlnit-o vreodată: fără răpitori naturali importanți, fără maladii locale serioase, nimic care să nu poată fi stăpânit printr-o acțiune normală și de bun simț. De fapt, aceasta este *planeta* cea mai asemănătoare cu Pământul dintre cele patruzeci, de care am aflat până acum.

Impresionați, băieții dădură simultan din cap.

— Dar, ca să o colonizeze, strămoșii voștri aveau neapărat nevoie de o populație foarte numeroasă. Ținând seama de faptul că nu puteau să se înmulțească din uterele artificiale, ei au convertit fertilitatea sexului feminin în fetiș și femeile fertile și-au asumat poziția dominantă în societatea voastră. Desigur, efectul moștenit al milioanelor de ani de evoluție ca specie bisexuală nu putea fi anulat peste noapte, dar ei au încercat absolut totul ca să facă asta, mergând până acolo încât să inventeze legende despre Mama cea Mare, cu Ochiul ei de Noapte și Ochiul ei de Zi. Or, acestea sunt ceea ce sunt, știți și voi: doar povești, la care cineva s-a gândit ca să justifice matriarhatul – oh, scuzați-mă! –, conducerea de către femei.

Băieții tresăriră la unison. Întrucât amândoi Ochii erau închiși în acest moment, blasfemia, natural, trecuse nepedepsită..., ceea ce era încurajator.

— În cele din urmă, continuă Hans, și cele mai rapide nave pe care le-am putut construi – chiar dacă ele au depășit limita a ceea ce de generații a fost considerată ca o

lege universală, și mă gândesc la viteza luminii, dar n-am să vă bat la cap cu asta! –, chiar navele noastre cele mai rapide, spuneam, s-au dovedit inadecvate pentru a ne putea păstra contactul cu toate planetele pe care specia noastră s-a răspândit, și pentru o perioadă de timp destul de lungă am întrerupt complet legătura cu ele, cu excepția planetelor mai apropiate. Și nu ne-am putut permite să facem decât unul sau două zboruri pe an înspre și dinspre acestea. Cu aproape o sută de ani în urmă, lucrurile s-au schimbat, o dată cu inventarea Sistemului Punții. O cunoaște vreunul dintre voi pe Mama Uskia?

Lingându-și buzele, Lork și Jeckin făcură un schimb de priviri. Pentru ei, asta era mai curând ca și cum ar fi fost întrebați dacă îl cunosc pe Atotputernicul Dumnezeu. Dar, în cele din urmă, Lork spuse:

— Ei bine, presupun că trebuie să o fi văzut. Și în mod sigur să fi auzit de ea!

— Deci atunci trebuie să fiți informați că ea nu se află pe Ipewell în momentul de față?

Vestea, într-adevăr, se împrăștiase: că Marea Mamă va sta cu Ochiul ei pe lucruri până la întoarcerea Uskiei. Lork aprobă din cap cu îndrăzneală.

— Ni s-a spus că a plecat spre Rai, pentru că a fost perfectă, întrucât a avut șapte copii de sex feminin!

— Ei bine, ah! Nu este chiar așa! Își înăbuși Hans un zâmbet. În momentul de față ea se află pe planeta de pe care a venit nava noastră spațială, pe Pământ. Se află acolo pentru a negocia conexiunea planetei Ipewell la Sistemul Punții. Cu ajutorul acestuia, materia – incluzând și oamenii vii – poate fi transportată de la o lume la alta... deși, desigur, cel mai important lucru pe care-l transferăm este întotdeauna știința.

Noi, pământenii, ne-am asumat această mare sarcină, de a reuni umanitatea dispersată pe toate planetele spre care a călătorit până acum. Aceasta nu presupune un cost, ceva pentru care celelalte lumi ar trebui să plătească. Este datoria noastră în fața speciei umane. Este cea mai mare ambiție a noastră. Oricine poate merge cu Puntea oriunde

Își alege el sau ea, cu obligația ca el ori ea să nu ducă cu sine arme sau boli – deși noi putem vindeca acum aproape orice fel de boală! Singura condiție pe care o admitem este aceasta: ca *oricine* să poată folosi Punțile.

— Dar, presupunând..., Lork se opri, dându-și seama de propria-i stângăcie... Presupunând, reluă cu mai multă hotărâre, că cineva a făcut ceva rău și vrea să folosească Puntea pentru a scăpa?

— Vrei să spui pentru a scăpa de pedeapsă? Aha! Asta este o întrebare extrem de perspicace! Dar dă-mi un exemplu!

— Păi... ăă... vreau să spun că dacă ei ne prind aici, vorbind cu voi, ne vor condamna să fim...

Cuvintele îi pieriră, pur și simplu.

— Pedepsiți pentru ce vină? Pentru că stați de vorbă cu un nou prieten? După legile Pământului aceasta nu este o infracțiune! Desigur, dacă ați omorât pe cineva...

— Să omoram pe cineva? explodă Jeckin. Vrei să spui așa cum, de exemplu, omori un juncan pentru carne? Dar oamenii nu se omoară! De ce ar face-o? Doar nu poți să mănânci oameni!

Se îndoia teribil de această idee, era atât de străină de modul său de a gândi...!

— Eu cred că tocmai de aceea Ipewell se va alătura Sistemului Punții. Care operează după legile Pământului. Până acum, niciuna dintre legile voastre nu a părut să le contrazică pe ale noastre, cu excepția celor care se aplică dezavantajelor persoane de sex masculin. Și acest gen de lucruri, desigur, noi, pur și simplu, nu-l vom tolera.

— Dacă construiți o Punte aici, îndrăzni Lork, vom putea... vom putea și noi să o folosim?

— Dacă după legile Pământului aveți vârsta la care sunteți considerați răspunzători din punct de vedere juridic, răspunsul este da.

Fay îi auzi pe cei doi băieți suspinând ca unul singur. Propriul său suspin trecu astfel neobservat decât de ea însăși.

Când, în cele din urmă, băieții porniră spre casă, grăbindu-se, pentru că era timpul ca Ochiul de Noapte să se deschidă, ei mergeau într-o tăcere apăsătoare. Se simțeau ca niște sclavi ale căror lanțuri fuseseră rupte pe neașteptate.

— L-ai crezut? întrebă Jeckin când ajunseră la poteca de lângă râu, unde trebuiau să se despartă.

— Aș vrea să pot, răspunse Lork, cu cumpătare.

— Și eu la fel.

Pentru un timp ascultară clipocitul apei, scrutându-se unul pe celălalt, ca și cum ar fi vrut să-și descopere sinceritatea.

În cele din urmă, Jeckin spuse cu greutate:

— Lork, dacă se va întâmpla, dacă ei vor face această..., această Punte despre care ne-a vorbit el și noi vom putea pleca de aici spre alte lumi..., ei bine, o vom face?

— Mama Uskia și toate surorile ei la un loc nu vor putea să mă oprească! replică Lork.

Jeckin privi în sus, printre frunzișul des de *brellabush*. Ochiul de Noapte se înălța pe cer.

— Ea ne urmărește! spuse el.

— Lasă să o facă, răspunse Lork. Cred că va trebui să urmărească o mulțime de alte lucruri mult mai abominabile decât ceea ce facem noi doi.

Jeckin chicoti pe înfundate. Îl strânse repede pe prietenul său de braț și dispăru în întuneric. Lork îi întoarse spatele în același chip. Pe drumul spre casă, începu să cânte.

IV

Dintr-o poziție avantajoasă, divină, șaptezeci de metri deasupra podelei sălii de tranzit a Centrului Punții, Jorgen Thorkild privi în jos, la oamenii care treceau dedesubtul picioarelor sale, și se gândi la insecte. Sau la semnalele din circuitele unui computer. Sau la produsele chimice pe cale de a fi prelucrate într-o fabrică. La orice altceva, în afară de ființe umane! De la această distanță, ei nu aveau o identitate proprie. La fel de anonimi ca moleculele și aproape la fel de numeroși, ei erau conduși, și îndrumați, și comandați de către deciziile impersonale ale mașinilor.

Dacă acesta ar fi fost Olimpul și eu aș fi fost Zeus înarmat cu fulgerele pe care să le arunc, eu n-aș omorî oameni. Eu doar aș schimba câteva intrări în băncile de memorie, gândi.

Ce naiba s-a întâmplat în definitiv cu importanța omului?

În spatele său ușa care conducea spre platforma avantajoasă se deschise în liniște. El se întoarse, așternându-și pe față o mască politicoasă.

Primul pe care îl văzu era Moses van Heemskirk, care niciodată nu pierdea un prilej ca acesta. N-ar fi putut să fie mai mândru de Sistemul Punții nici dacă i-ar fi inventat el însuși principiul. Dar, până la această dată, probabil că și credea că o făcuse!

Aproape șaiszeci de oameni îl urmau, în două grupuri distincte, de mărimi aproximativ egale – doar că cel de pe Ipewell era alcătuit în întregime din femei, în timp ce grupul din Azrael era compus în exclusivitate din bărbați. Amândouă erau, evident, aranjate pe grade în interiorul lor:

conducătorii își aduseseră cu sine respectivele suite, pentru că încă se bizuiau pe personalul ajutor uman și pe secretari. În rarele ocazii când trebuise să facă vreo vizită oficială pe o altă planetă, Thorkild își purtase „suita” într-o simplă curea plină de microcircuite. Aici, în interiorul Centrului Punții, nici măcar asta nu trebuia să facă.

Îi trecu prin minte că răspunsul la întrebarea mentală de acum o clipă trebuia probabil căutat în faptul că în zilele noastre elita Pământului găsise mult mai convenabil (mult mai potrivit?) să se însoțească cu mașini previzibile. El însuși era indignat pentru că trebuise să fie prezent pentru acești... acești turiști. Oricine dintre cei o sută de oameni din personalul său ar fi putut să facă această muncă cu un adevărat entuziasm...

Ei bine, faptul că avea delegați de pe două lumi aspirante era dintr-o dată fără precedent, și asta se întâmpla în timpul perioadei sale de conducere. Trebuia să trateze deci totul cu maximum de considerație.

*

Platforma avantajoasă și bula etanșă care o închidea aveau un indice de refracție egal cu cel al aerului. Majoritatea vizitatorilor rămaseră în urmă, temători, chiar și atunci când van Heemskirk păși în față, cu mâna întinsă spre Thorkild. Doi dintre ei însă îl urmau, și aceștia erau, evident, cei mai importanți.

— Bună, Jorgen! tună van Heemskirk. Dă-mi voie să-ți prezint pe onorabilii delegați ai ultimelor lumi care aspiră la calitatea de membri ai comunității noastre interstelare – Mama Uskia din planeta Ipewell și Lancaster Long de pe planeta Azrael! Prieteni, acesta este Directorul Jorgen Thorkild, a cărui muncă neobosită în serviciul Sistemului Punții constă în a stabili pentru toată lumea de pe cele patruzeci de planete sarcina fiecăruia!

De obicei, Thorkild întorcea lingușelilor grosolane ale lui van Heemskirk câteva comentarii amuzante și autopersiflante. Astăzi însă nu se putea gândi la așa ceva. Ridică numai din umeri și înclină capul, primind o îngruntare

din sprâncene din partea bărbatului gras. Știa căruia fapt i se datora asta: aceluiași motiv care îl făcuse pe van Heemskirk ca mai întâi să îi prezinte lui delegații, și nu invers, să îl prezinte pe el delegaților, deși, comparativ, statutul lor legal de pe lumile proprii de reședință era probabil categoric superior celui de pe Pământ al lui Thorkild. În ochii lui van Heemskirk, prestigiul Pământului conta deasupra tuturor celorlalte planete. El niciodată nu obosea să reamintească oamenilor că Pământul a ajuns acolo primul.

Unde a ajuns? La ce destinație?

Circumspecte, șirurile și coloanele se desfășurau de-a lungul platformei avantajoase, sușotind cu venerație despre proporțiile reale ale sălii de tranzit. Bine că o făceau, doar era cea mai mare clădire de pe toate planetele cu ființe umane. Dar Thorkild mai auzise și altă dată astfel de ooh-uri și aah-uri. El își concentrează atenția asupra celor doi cărora de-abia le fusese prezentat.

Mama Uskia: o femeie oacheșă cu figura teșită, îmbrăcată într-o bluză albă, strâmtă, cu guler și manșete, și în pantaloni albi foarte strânși pe ea, tăiați pentru a expune un pânțec protuberant ca un pepene. Însărcinată și mândră de asta. Pe Ipewell, fertilitatea era emblema statutului social – de aici onorificul Mamă așezat înaintea numelui ei. Avea prins de guler un microfon, și firul flexibil și subțire cobora de la el pe gulerul descheiat al bluzei, dispărând între movilele grase ale sânilor.

Probabil că făcea o înregistrare sonoră a călătoriei sale pe Pământ, deși rămânea un mister de ce ar fi preferat o înregistrare numai de sunet atâta vreme cât avea la dispoziție versiunea *solido*, cu mult mai instructivă.

Și Lancaster Long: extrem de înalt, cu o palmă mai mult în lățime decât însuși Thorkild, purtând o splendidă robă purpurie și o pălărie cilindrică din blană albă. Tenul său era mai curând gălbui. Nasul, puternic arcuit, și ochii negri, pătrunzători îi împrumutau aspectul unei păsări de pradă.

Faptul în sine de a fi impresionați putea fi lăsat pe seama subalternilor. Amândoi acești conducători se duseră

până la cea mai îndepărtată margine a platformei și priviră fix în jos, evaluând ceea ce vedeau. După o pauză, Long întreabă:

— De câte ori este mai mare acest loc decât baza de pe Marte unde am fost aduși la început?

— În termeni de capacitate de manevrare? De șase sau opt mii de ori, răspunse Thorkild.

Se făcuse liniște. Imediat însă van Heemskirk începu să se agite. El nu îndura cu ușurință inactivitatea.

— Hmm... Jorgen! Vorbește-le prietenilor noștri despre Sistem, sugeră el. Orice crezi că ar putea să-i intereseze. În fond, este extrem de impresionant, nu-i așa?

Exista oare ceva ce ei ar fi putut să nu știe încă? Ce-și putea imagina van Heemskirk că nu ar ști? Fuseseră instruiți înainte de a pleca de acasă, apoi pe Marte, apoi din nou, de vreme ce fuseseră trimiși spre Pământ... Dar Thorkild se supuse și începu să recite fraze cunoscute, învățate papagalicește:

— Stația de pe Marte nu este necesar să fie mai mare. Este destinată numai oamenilor ca voi, care trebuie să treacă prin carantină și să se pregătească psihologic pentru o primă vizită pe Pământ. În afară de perioadele când stabilim un nou contact cu o lume aspirantă, stația se află în rezervă - inactivă, cum ați putea spune -, exceptând cazul când cineva raportează un risc de boală epidemică. Acesta este singurul lucru împotriva căruia stăm în permanență de gardă: întâmplarea ca totuși câteva microorganisme de pe o lume pe care noi încă n-am explorat-o în întregime să se poată dovedi că sunt fatale ființelor umane la scară interstelară. Atunci voluntarii se prezintă singuri și din resursele computerului nostru construim antiagentul necesar. Până acum nu am dat greș în acest sens, și este de asemenea bine, pentru că, o dată ce lumile voastre sunt incluse în Sistemul Punții, veți avea acces nelimitat la el. Vă puteți face o idee despre anvergura sa uitându-vă în jurul sălii. Aici avem Punți direcționate spre toate lumile locuite, plus altele, cu mult peste o sută, care ne fac legătura cu navele spațiale care

sunt în mod continuu în căutarea altor lumi, pe care încă nu le-am recontactat. Construim pe o scară generoasă. Ne așteptăm ca echipamentul nostru prezent să rămână adecvat pentru cel puțin încă o sută de ani.

Cuvintele sale justificau o pauză. Își dăduse pe deplin seama de microfonul Mamei Uskia și de purtarea ei capabilă de emoții puternice, suspicioasă. Ce ar putea cineva ca ea să găsească interesant în aceste cuvinte aride, uscate ca niște frunze moarte? Pe o planetă ca a ei, ființele umane nu erau încă reduse la starea în care puteau fi procesate ca un flux de informații, fără înfățișare, evaluate ca o medie, prezente sau absente numai ca variații statistice. Cam singurul lucru pe care îl putea spune acestor oameni care nu îl mai auziseră vorbind până atunci era ceva ce van Heemskirk și cei de dinaintea lui l-ar fi considerat ca dezastruos de nepotrivit. Adică le-ar fi putut vorbi despre modul în care oamenii, din punctul de vedere al mașinăriilor care conduceau în momentul de față Sistemul Punții, erau atât de previzibili, încât traficul de zi cu zi putea fi prevăzut cu o precizie de plus sau minus zero virgulă unu la sută.

Care ar fi reacția Mamei Uskia dacă el ar veni și ar spune pe șleau că funcția lui, în ultimă instanță, consta în a garanta că planetele lor se vor supune de asemenea aceluiași tipar rigid?

Dar cum ar reacționa Long la acest lucru? El avea întipărită pe față o expresie care sfida investigația, examinarea amănunțită. Mai curând reflecta plictiseala. Poate că asta și era! Intenția care se afla în spatele aducerii acestor delegații la actualul Centru al Punții era de a transmite în locurile lor de baștină mărimea fizică a acțiunii, deși, cu siguranță, oricine avea o imaginație normală ar fi putut să-și reprezinte asta anticipat, iar simpla privire a acestui loc și a oamenilor care forfoteau prin el n-ar fi reușit niciodată să fie nici pe jumătate atât de impresionantă ca ceea ce vizitatorii deja trăiseră prin călătoria lor cu Puntea. Li se demonstrase că vor putea străbate o sută de ani-

lumină printr-un singur pas. După asta, nu mai era nimic... sau era?

Acum, privind spre Long, constată că îi era imposibil să-și smulgă de la el privirea atentă. De ce? Datorită înălțimii lui? Erau totuși o mulțime de pământeni care-l puteau întrece cu o jumătate de metru. Atunci, pentru înfățișarea sa sfrijită și nasul acvilin? Dar acum oricine putea fi oricât de gras sau de slab și-ar fi dorit el sau ea și putea să poarte orice față care ar fi corespuns propriului său gust. Sau poate pentru asociațiile subconștiente ale îmbrăcăminții sale, care mergeau înapoi până în antichitatea clasică? Într-adevăr, movul era culoarea tradițională a prinților, dar oricine putea cumpăra îmbrăcăminte pe care să o schimbe continuu într-o mie de culori pe zi și să înceapă din nou a doua zi să-i schimbe culoarea, fără să se repete.

Nu, motivul era întrucâtva lăuntric. O problemă de personalitate. Long avea un – cum să-l numească el? –, un aer de... prezență. Da, asta era! Ca și cum el ar fi fost mai prezent, *mai mult aici* decât Thorkild, sau van Heemskirk, sau Mama Uskia, în mod cert era *mai mult aici* decât oricare dintre oamenii-moleculă care inundau podeaua de tranzit, aflată deocamdată dedesubtul lor.

Pe neașteptate, Long își întoarse capul și întâlni imediat privirea lui Thorkild. În adâncul întunecat al irișilor săi, gândi pământeanul, oricine s-ar putea pierde, ca și cum s-ar afla în spațiu.

*

Începând să fie în mod serios alarmat, van Heemskirk interveni din nou:

— Jorgen, încearcă să ne vorbești despre oamenii pe care îi putem vedea acolo jos – cine sunt ei, încotro se duc. În fond, una este să-ți fie arătat un lucru prin statisticile nude, nenuanțate, și cu totul altceva este să fii aici și să-l urmărești pur și simplu cum se petrece!

Da, desigur că el putea face asta. Dar așa ceva nu i se mai întâmplase. Nu i se mai întâmplase nici să-și întoarcă privirea după ce o întâlnise pe cea a lui Long. Când făcuse

asta, simțise ceva ca un declic ireal – nu, nu un declic, era greșit spus, dar ceva... Își hăitui memoria și găsi reprezentarea pe care o căuta: sensul unei contracții șovăitoare, aproape echivalând cu înfruntarea mută, când desparți o pereche de magneți.

Cunoscând pe dinafară programele de tranzit, în prealabil, pentru cel puțin o săptămână, nu trebuia, desigur, decât să aibă dibăcia de a alege unul sau două grupuri de acolo, de jos, și să spună ceva despre ele... Ah, acolo era o linie izolată cu puțin peste o sută de bărbați și femei, strălucitori în uniforme de culoare roșu aprins. Știa cine trebuiau să fie.

Activizând distorterul pe bula de închidere, astfel încât aria în discuție să fie mărită rapid, spuse:

— Ei bine, spre exemplu, încolo se îndreaptă echipajul navei de cercetare *Eridanus* – echipajul de schimb, care se întoarce la datorie după concediu. Probabil că voi ați aflat deja de sistemul cu care operăm, că avem două echipaje pentru fiecare navă de cercetare, pe care le schimbăm prin rotație la anumite intervale, pentru că este o slujbă care presupune izolare și uneori este și destul de plicticoasă, întrucât trebuie să cauți printre stele planete ca a ta proprie, planete îndepărtate de restul comunității umane. Ei da, ca ale voastre, până când au fost, de curând...

Dar probabil că li s-a tot spus asta de atâtea și atâtea ori! De ce să vorbească în vânt?

Îngrijorat de-a binelea acum de ciudata incoerență a lui Thorkild, van Heemskirk se grăbi să-i vină în ajutor:

— Este cea mai remarcabilă realizare a speciei noastre! declamă el, folosindu-și vocea de orator public. De aici, verigi invizibile se întind peste ani-lumină pentru a uni planetă cu planetă, cum legăturile trainice de dragoste unesc o familie. Da, așa e, pentru că, în ciuda acestei separări temporare, noi suntem în definitiv o singură mare familie, nu-i așa?

Exact de la începutul cuvântării lui, Mama Uskia se întorsese, asigurându-se că microfonul său era îndreptat astfel încât să-i rețină cuvintele. Cu mai mult discernământ,

Long nu acorda nicio atenție accesului bombastic al politicianului. De îndată ce acesta termină, el se adresează lui Thorkild:

— S-ar părea că postul pe care-l deții, Directore, este unul complex și foarte solicitant, care reclamă multe îndatoriri!

— Așa și este! Îl asigură van Heemskirk. Unul dintre posturile de cea mai mare responsabilitate din galaxie!

Long nici măcar nu-și mută privirea pentru a confirma întreruperea. Van Heemskirk îi înregistrează indiferența și se congestionează la față. Un imbold de amuzament coloră gândurile cenușii ale lui Thorkild. Dacă îl putea lua prin surprindere atât de ușor pe van Heemskirk, cu siguranță că Long era un individ remarcabil.

Amintindu-și destul de târziu că întrebarea inițială îi fusese adresată lui, Thorkild dădu din cap aprobator.

— Și ești mulțumit? continuă Long.

— Mulțumit? Thorkild răsuci în mintea sa cuvântul pe toate fețele... Nu încă! Bănuiesc că nu ar trebui să fiu până când nu vor fi adunate în Sistemul Punții toate planetele în care s-au stabilit ființele umane. Și este posibil ca nici atunci.

— În măsura în care se poate spune, în momentul de față, observă Long, asta deja s-a cam întâmplat sau este pe punctul de a se întâmpla. Deduc că a trecut un deceniu de când ultima nouă planetă a fost, după cum spui, inclusă în Sistem. Dar, lăsând deoparte necunoscutul, există posibilitatea ca Sistemul Punții să se fi extins deja până la limitele lui. Ceea ce am vrut să te întreb a fost mai curând dacă ești mulțumit de munca ta. Mi-am exprimat mai clar acum intenția?

Ar fi posibil, dacă aș ști ce mulțumire era...

Aceasta este natura muncii mele: să duc oameni de aici acolo, să împing mărfuri pretutindeni în cantități uriașe, să stau ca un tată adoptiv în fața deciziilor luate de un bețiv, mare iubitor de bere, care cântă un cântec deocheat – când ceea ce vreau eu cu adevărat este să fiu doar atât, un tată, chiar și al unui copil adus de soartă. Până și luarea

propriilor mele decizii nu-mi oferă decât satisfacția unui surogat. Dar toate acestea, chiar și ultima, sunt constrângeri! Ei mă obligă! Îmi este interzisă libertatea de a greși!

Oare și Saxena suferise această agonie? Oare acesta era motivul pentru care el se sinucisese? Indiscutabil, nu fusese în niciun caz chinul de a fi respins de Alida...

Dar cu voce tare spuse:

— Munca există și, pentru că pot să o fac, o fac. De asemenea, cât timp merge, cred că este multumitoare.

— După modul în care înțeleg eu lucrurile, insistă Long și colțurile gurii sale se lăsară în jos, în semn de dezaprobare, tu ești răspunzător de ceea ce, în mod treptat, a devenit fundamentala rațiune a Pământului de a dăinui. Sistemul Punții ne-a fost descris în mod repetat ca cel mai mare dar pe care planeta-mamă l-a oferit vreodată copiilor săi.

Întorsătura frazei pe care el o folosisese atrase întreaga atenție a Uskiei; poate că fusese deliberat folosită, poate doar întâmplător...

— Dat fiind că deții controlul total al acestei operații, ar trebui să rezulte că tu te bucuri de cea mai mare realizare personală trăită de cineva în întreaga istorie. Din câte mi-am dat seama, cu o clipă în urmă, nu ești de acord în întregime cu modul în care Inspectorul van Heemskirk a definit Punțile – asemănătoare, a spus el, cu legăturile de afecțiune care unesc familia umană. Ei bine?

Uskia, ca de obicei, își înclină microfonul pentru a prinde replica lui Thorkild. Probabil că iritarea neașteptată din cauza manierismului îl provoacă să riposteze brusc și tăios înainte să se gândească bine la ceea ce plănuise să spună:

— Este mai mult decât băjbăitul unui crustaceu sau decât o pânză de păianjen, lăsa el să-i scape. Dacă chiar vreți să știți! Sau poate chiar mai puțin premeditat decât aceasta, chiar mai puțin rațional – poate ca tulpina unei plante agățătoare, care pipăie în jur pentru a se prinde de ceva, precum și pentru a se înfășura în jurul cuiva, fără a avea cea mai întâmplătoare indicație *de ce* o face!

— Jorgen! strigă van Heemskirk, îngrozit, și porni în față, spre el.

Fu împiedicat însă de Uskia.

— Un moment! spuse ea. Directore Thorkild – și era evident din modul cum își strâmba gura că încă nu se obișnuise să vorbească politicos unei persoane de sex masculin – ai putea să fii atât de amabil ca să explici ce sunt lucrurile cu care ai comparat Sistemul Punții: un crustaceu și o pânză de păianjen. Pe Ipewell nu-l avem pe niciunul din ele, deși anumite viețuitoare din ecostructura noastră locală sunt asemănătoare.

— Dacă știi atât de multe, ripostă Thorkild, ce altceva aș mai putea eu adăuga?

O privire încruntată boți fața teșită a Uskiei.

— *Eu* știu! rosti ea sec. Dar și fiica mea trebuie să știe!

Uskia trase în jos, până în dreptul mijlocului, fermoarul bluzei sale bine strânse pe corp, și Thorkild văzu că firul microfonului, fixat pe loc de banda adezivă, ducea spre un difuzor de mărimea unui buton conectat la ombilicul ei și întors spre interior, pentru a se adresa foetusului în creștere.

Thorkild încercă să-și împiedice un rânjet, dar mușchii obrazilor i se crispară. Activând din nou deformatorul, le arată, gesticulând, imaginile mărite pe care le proiectase pe peretele bulei.

— Vedeți mulțimea cenușie? Aceia sunt emigranți în drum spre Lumea lui Platt și Kayowa. Opt mii pe zi și...

Degeaba... Ideea difuzorului introdus în ombilicul ei! Nu poți să începi să-i educi de foarte tineri! *Of!*

Și hohotul de râs isteric începu și păru că nu se va mai opri niciodată. El reuși să-și deschidă cu forța ochii de trei ori consecutiv: o dată – pentru a-l descoperi pe van Heemskirk arătând gata să explodeze; a doua oară – pe Uskia, cu fața contorsionată de mânie din cauza insultei pe care i-o adusese el; a treia oară – pe Long Lancaster care arăta ca îngerul negru, după care fusese numită și planeta sa.

Apoi, hohotul îi umplu ochii de lacrimi, care îl orbiră.

V

Teoretic, toate treburile de pe Pământ puteau fi, de secole, bine conduse de la distanță: proiectele serioase puteau fi suplimentate chiar cu sintetizatoare feromone³, care induceau în eroare, la fel de bine, nasul, cât și ochii și urechile, amăgind că cealaltă parte la conversație era prezentă fizic.

Practic, un oarecare atavism adânc înrădăcinat remitea interlocutorul, dacă nu dintr-o necesitate strictă, atunci în orice caz dintr-una plăcută, pentru a purta discuții față în față.

Poate se întâmpla asta pentru că, la nivelul subconștientului, ceea ce trebuia să fie discutat dobânda o aparentă strălucire, o importanță suplimentară dacă cineva întreprindea o călătorie pentru a-l dezbate. Presimțirea finalității, sensul acesteia, consolida în timpul călătoriei atenția și concentrația, chiar dacă putea totodată să antreneze și oboseala.

Alida Marquis se întrebase de câteva ori – deși strict confidențial, numai pentru auzul celor mai intimi prieteni ai săi – dacă viteza și comoditatea călătoriei cu Puntea constituiau motivul care o făcea pe aceasta fundamental nesatisfăcătoare. Puțini oameni realizau acest lucru, dar datorită Punții chiar și echipajele de pe navele spațiale care se reîntorceau la datorie trebuiau să aștepte aliniate în singura, imensa, sală de tranzit, care conducea afacerile din afara lumii pentru întreaga planetă. Pământul era destul

³ Pheromone (engl.) – semnal chimic (asemănător unui miros) care este emis de un animal și care influențează comportamentul celorlalți. Se întâlnește la multe specii de animale cu rolul de a atrage perechea de sex opus în procesul împerecherii. (nota trad.)

de bogat pentru a putea construi o mulțime de Centre ale Punții, dar, pentru a păstra cel puțin o aparență de „adevărată” călătorie, oamenii erau încă obligați să-și croiască drum spre punctul lor de plecare interstelară prin mijloace învechite.

Cu o singură excepție, desigur, dacă cineva se întâmpla să lucreze în Centrul Punții. De acolo, la cele patruzeci de lumi se putea ajunge lesne pe jos. Cum se putea ca o asemenea minune să devină un fapt banal al existenței zilnice? Și totuși așa se întâmplase, și în această situație era ceva fundamental greșit. Mirosea a criză. Încercase să-i explice presimțirile sale lui Thorkild, dar el întotdeauna evita subiectul, ca și cum i-ar fi fost mai degrabă teamă că ar putea fi constrâns să continue cu o discuție despre soarta lui Saxena. La rândul ei, aceasta ar fi condus inevitabil la întrebarea despre relația lui cu Alida, și ea nu avea încă nicio tragere de inimă să discute despre asta. Să iubești timp de zece ani un bărbat, și el să se sinucidă fără să te prevină, fără să ceară ajutor...

Ei bine, poate că presimțirile ei în legătură cu dezastrul erau iluzorii și se datorau aceluși șoc!

Dar nu putea să nu se simtă îngrijorată pentru Thorkild. În ultimul timp devenise atât de... de îndepărtat... Nu-i mai făcea de multă vreme nici măcar vizitele curente, pe care, de la numirea lui în funcție, și le îngăduise, nu atât pentru că el și le-ar fi dorit – sau cel puțin așa simțea ea! –, cât pentru că, preluând postul lui Saxena, el se așteptase și la gratificațiile care veneau o dată cu slujba.

Era, după cum se știe, pentru colegii de profesie, o tradiție, venită din moși-strămoși, să savureze plăcerea sexuală. Alida făcuse asta cu toți membrii Comitetului de Planificare al Orașului Punții, al cărui președinte *ex officio* era, în calitatea ei de Inspector al Relațiilor Inter-Lumi.

Avea aproape șaptezeci de ani, dar putea să treacă, după standardele epocii pregalactice, că are treizeci; înaltă, impunătoare, cu o voce gravă, cu o minte pătrunzătoare ca laserul, ar fi trebuit, în mod normal, să fie mulțumită de atențiile lui Thorkild. În fond, un bărbat numit la cârma

corăbiei Directoratului la patruzeci de ani trebuia să fie o persoană foarte însemnată.

Dar asta numai dacă el nu ar fi atât de obsedat de misterul morții lui Saxena, cum de altfel era și ea însăși... Numai dacă el ar fi capabil să o scoată din starea asta cu o explicație convingătoare...

Trebuia să pună capăt acestei stări, și încă imediat! Erau afaceri care trebuiau perfectate și ceilalți patru membri ai comitetului tăceau, ca și cum ar fi așteptat să fie chemați la ordine.

*

Se aflau în biroul ei, în cel mai înalt turn care domina Orașul Punții. De la ferestre, acesta din urmă putea fi văzut întinzându-se până la linia orizontului și dincolo de ea: locul unde patruzeci de lumi se întâlneau față în față în timp ce acest comitet lucra. Era ambiția oricui de pe Pământ ca, măcar, să ia o vacanță aici. Era grandiosul atestat, de notorietate publică, al succesului planetei-mamă în stabilirea pânzei de legături interstelare. Acel bloc de un kilometru pătrat era o replică a Lumii lui Platt; în barurile de la subsol puteai să mănânci sticks-uri crocante cu piper și să-ți îndepărtezi apoi usturimea persistentă cu tonice mentolate, în timp ce sunetele ascuțite ale muzicii unui flaut, ca o furtună peste vârfurile copacilor, îți făceau capul să vâjâie. Dincolo se afla un lagăr care imita Shialongtwi, și unde acompaniamentul de clopote solemne li se alăturau oamenii, care demonstau cu steaguri enorme, colorate, al căror simbolism relata istoria luptelor strămoșilor lor pentru a supune și a civiliza o lume străină. Jos, lângă malul mării, se aflau casele cu spații largi între ele, tipice Gloriei, unde în noaptea aceasta, ca de obicei, ei vor dansa pe iarbă și vor arunca, unul în îmbrăcămintea celuilalt, cu spini și scaieți, iar cei care nu vor vrea să fie prinși și obligați să se asocieze vor trebui să-și aducă aminte că scaieții nu se înfig în piele. Gloria era uneori nostimă. Poate că ar fi avut datoria morală să îl invite pe Thorkild să meargă împreună cu ea acolo, într-o noapte. Ar fi putut face astfel o breșă în

zidul care părea că se înălțase între ei. Și era păcat să se întâmple asta, cât timp oamenii sunt obligați să muncească atât de strâns împreună.

De ce nu răspunsese Thorkild la apelurile ei telefonice?

Cu greutate, își întoarse privirea de la fereastră. Nu avea nevoie să privească realitatea pentru a vedea orașul; un model tridimensional al acestuia, generat de computer, fusese proiectat prin adâncimile transparente ale mesei în jurul căreia membrii comitetului stăteau așezați. În afară de asta, avea încorporată în el și agenda lor de lucru, prin proiectarea unor stelute mici colorate, variind de la roșu la albastru deschis, în funcție de gradul estimat de importanță în domeniile care aveau legătură cu problemele pe care intenționau să le ia în considerație. Azi era o situație neobișnuită; se aflau două stele care navigau în înaltul văzduhului și care indicau lumile aspirante, încă nereprezentate în Orașul Punții.

Deci... mai întâi, ce este mai important!

— Va trebui să facem vreo redistribuire majoră a spațiului terestru? îl întrebă pe Metchel, de la Departamentul de Mijloace și Resurse.

— Nu în întregime pentru o vreme, răspuse Metchel arătându-și dinții din față, exagerat de mari, într-un zâmbet de iepure. Putem pune în ordine sectorul Kayowa de îndată ce programul curent de emigrație este îndeplinit; asta ar însemna trei sau patru luni. Ceea ce ar trebui să fie de ajuns pentru Ipewell, care deduc că este în ultimul grad de înapoiere, numai dacă nu cumva este vorba de vreo brusc renăscută pasiune pentru primitivism și analiza computerului nu arată niciun semn în acest sens.

Încă o dată: dovadă că ființele umane ajunseseră să se ajusteze potrivit limitelor propriilor mașini. Alida suspină și făcu o notă, șoptindu-i-o computerului său personal.

— Ce se aude totuși cu Azrael?

— Păi, nu vom putea ști până nu primim raportul lui Chen, nu?

Bella Soong de la Departamentul de Ecologie Adaptivă se aplecă în față și întrebă:

— Chen? Jacob Chen? Este pe Azrael? Probabil că au dat de bucluc dacă au trimis după el!

Alidei îi stătea pe limbă să o întrebe de ce nu ascultase încă știrile. Apoi își reaminti că trecuse atât de mult timp de când nu mai fusese descoperită vreo nouă lume colonizată, încât Bella fusese trimisă anticipat într-un concediu de studiu. Numai că întâlnirea, fără precedent, în același timp, cu două lumi aspirante condusesse la rechemarea ei, pentru că locțiitorul său era încă incomplet calificat.

— Căpitanul navei de cercetare l-a cerut pe Chen, preciză Alida. Pantologul ei permanent a condus cu bine programul Punții, dar, când s-a ajuns la analiza culturală, n-a mai putut coopera.

— În cazul acesta cred că ar trebui să începem cel puțin cu pregătirile preliminare pentru o zonă Azrael în Orașul Punții, spuse Bella. Cunoscându-l pe Jacob atât de bine cum îl cunosc eu, presupun că vom avea rezultatele lui înainte de a fi pregătiți să le asimilăm, dacă nu facem niciun fel de pregătiri.

Alida își îndreptă privirea în jos, în masă, gândindu-se la contradicția dintre culturi, la dialectele diferite, la obiceiurile fantomatice - religiile (deși arhaică, această noțiune exista!) -, pe care existența Sistemului Punții le dorise din belșug pe leneșul, vanitosul Pământ. Acum, ca și înainte, în interiorul Orașului Punții aveau loc chiar lupte, invariabil datorită confuziei, neînțelegerii, invariabil scuzate prin..., dar câteodată erau și răniți, și fuseseră chiar și o moarte sau două de când preluase ea postul și din cauza asta, în mod ciudat, îi era rușine...

Lovi partea de sus a mesei cu palma deschisă.

— Nu, noi nu îndrăznim să încurajăm speranțele oamenilor înainte de vreme. Admit că Jacob Chen este un geniu, dar dacă au fost nevoiți să trimită după el, asta înseamnă că au găsit ceva extrem de dificil. Ipewell arată însă ca un caz obișnuit și clar, așa că vom putea continua cu acesta. Mai târziu voi discuta cu Moses van Heemskirk și vă voi ține la curent. Acum, ce ar mai fi...?

Examină cu atenție imaginea; steaua cea mai roșie care rămăsese era deasupra zonei Lumea lui Riger și era codificată pentru Laverne, psihologul însărcinat cu adaptarea obiceiurilor, un bărbat extrem de inteligent, cu un zâmbet ipocrit de care nu se despărțea nici în pat.

De ce devenise atât de cinică? Alida simți un fior. Mașinile nu erau de acord cu ea, fără doar și poate, din moment ce, fiind numit, el își condusesese departamentul atât de eficient pe cât și-ar fi putut dori. Își reprimă aversiunea de scurtă durată.

— Laverne! După câte s-ar părea, iarăși ai dureri de cap?

Metafora îi provocă zâmbetul, ca de obicei.

— Da, un predicator de pe Riger, pe nume Rungley. Ai auzit de el?

— Cel care ține șerpii în mână? Desigur!

— L-au lăsat să se dezlănțuie în această dimineață la ordinele lui Thorkild. Koriot Angoss l-a asigurat că va fi totul în regulă. Dar, având în vedere că, pe Riger, Rungley este numai un membru al unei secte minoritare fanatice, el este aici o ciudățenie și o pacoste.

— Cum?

— Ideea lui Angoss era că ar fi trebuit să i se dea niște șerpi ucigători și astfel să fie aruncat în spital și apoi trimis acasă rușinat, în încurcătură. Numai că rezultatele investigațiilor lui din carantină au arătat că posedă enzima S-herpetinase. O cobră neagră îi poate scuipa veninul în ochi și el doar și-i șterge, pentru a le îndepărta lacrimile.

Alida deveni încordată.

— Vrei să spui că este imun?

— Ca un buștean din pădure. Enzima a fost selectată pentru unul dintre strămoșii lui, la întâmplare, pentru cineștie-cât-de-multe generații, și, de când cu emigrația pe Riger, s-a dezvoltat în mod deliberat. El o are din ambele ramuri ale familiei sale.

— Ce prevezi?

— Îți transmit estimarea completă. Dar, în esență, îmi este teamă că tineri plictisiți și imprudenți vor încerca să-i

imite faptele și oamenii care nu au enzima lui vor avea nevoie de o îndelungată chimioterapie intensivă. S-ar putea chiar să pierdem o viață sau două și nu-i nevoie să-ți spun ce se va întâmpla în acest caz, nu-i așa?

Într-adevăr, nu era nevoie! Dar, în timp ce Alida încă încerca să găsească pentru a exprima în cuvinte ceva mult mai constructiv decât supărarea ei pe Thorkild, care ar fi trebuit să-și întârzie decizia până când era terminat raportul din carantină, proiectorul tridimensional din capătul îndepărtat al biroului emise semnalul său ascuțit de prioritate în ordinea urgenței. Toți se întoarseră pentru a vedea apărând imaginea Inspectorului van Heemskirk. El avea o expresie irascibilă și dărele de transpirație îi pătau roba.

O senzație extraordinară, de emoție absurdă, o cuprinse pe Alida. Până acum nu-l mai văzuse niciodată pe acest curtenitor politician într-o asemenea stare de agitație. Și nici cu vocea asta.

— Ați discutat despre Azrael? lătră el.

— Da, desigur! răspunse ea. Nu în detaliu, dar...

— V-ați pierdut timpul. Nu avem despre ce detalii să vorbim până acum. Știți că l-am trimis pe Jacob Chen acolo pentru a efectua cercetarea socială? Ei bine, a fost prins într-un fel de ritual local... Și l-au omorât.

Toți își ațintiră privirile îngrozite pe fața rotundă a lui van Heemskirk, care strălucea de transpirație.

— Și asta nu este tot! continuă el. A trebuit să-l punem pe Jorgen Thorkild sub sedative. A avut o cădere și a insultat-o pe reprezentanta de pe Ipewell. Iar Sistemul se simte ca și cum s-ar îndrepta spre oprire.

Urmă un moment de încremenire. În cele din urmă, Alida se ridică.

— Consider că este mai bine să opresc această ședință și vin să te văd, zise ea.

— Da, este ceva care nu trebuie discutat de la distanță. Și adu-l și pe Laverne cu tine. Orice planetă cu obiceiuri care duc la omorârea unui pantolog de seamă o să aibă nevoie de o adaptare specială, excepțională.

O femeie înaltă, care purta o uniformă de culoare roșu aprins, era prezentă fizic în biroul lui van Heemskirk; avea fața la fel de fină și de nobilă ca o sculptură din abanos; îi fusese prezentată ca fiind căpitanul Lucy Inkoos, proaspăt venită cu Puntea din Azrael. Tot prezent, dar numai ca imagine – în realitate, se afla la jumătate de lume distanță, în grădinile Gobi – era Ministrul Shrigg. Sarcina lui era să facă legătura dintre guvernanți și cei care erau guvernați, să acționeze ca un purtător de cuvânt în fața publicului când exista vreun risc ca cel din urmă om să se îndoiască de competența elitei administrative. Când Alida și Laverne ajunseră, el tocmai spunea tare:

— Desigur, se va face o anchetă!

Tonul său era acela al unuia pentru care anchetele oficiale erau principala rațiune a vieții. Și așa și era. Pământul, o singură planetă, fusese, pentru jumătate de mileniu, prea populată pentru a putea fi condusă în vreun mod tradițional. Trebuse să fie condusă ca o mașină de o complexitate imensă, de experți consacrați. Dar să încerci să guvernezi *patruzeci* de planete...! Nu, tot ceea ce se putea spera era că ei vor considera ca fiind în propriul lor interes să coopereze după planul imaginat cu un secol în urmă pe Pământ.

Pasivă, dar suspicioasă, masa umanității a trebuit să fie în mod constant conciliată. Câteodată asta a însemnat recurgerea la practicile de demult de a numi un țap ispășitor; altă dată a fost de ajuns să i se ceară scuze pentru o greșală și să accepte că din acest lucru trebuiau trase învățăminte. Dar moartea unui pantolog a cărui faimă fusese, de zeci de ani, interstelară...

Alida nu și-ar fi dorit să fie în situația lui Shrigg. (Situație? Dar ei erau prezenți, iar el nu... Constantul paradox revenea! Cum puteai să te ocupi de o problemă *reală*, dacă tu însuși erai absent? Chiar dată fiind posibilitatea de a merge în Orașul Punții să vadă facsimile ale lumilor colonizate, chiar fiind garantat faptul că, atât de simplu, doar solicitând un număr de pe lista permanent

deschisă, ei puteau vizita orice altă planetă pe care o alegeau, ei bine, cu toate acestea, oare locuitorii de pe Pământ gândeau despre restul galaxiei că ar fi inferior imaginilor *solido* din propriile lor case?)

Ei, probabil că moartea șocantă a lui Jacob Chen... Se prinse singură la strâmtoare. Sinuciderea lui Saxena ar fi trebuit să o învețe mai mult decât să încerce și să transforme moartea într-un eveniment pozitiv. Dar căpitanul Inkoos îi replică lui Shrigg:

— Ancheta nu-ți va spune nimic nou față de ceea ce pot eu să-ți spun. Chen s-a hotărât să ia parte la un ritual al morții. Obiceiurile locale permit acest lucru. Apoi victimele sunt răzbunate. Am fost invitați să asistăm la execuție.

Prompt, Shrigg puse genul de întrebare pe care publicul s-ar fi așteptat să îl exprime:

— Intenționa să se lase omorât?

— Cred că s-a jucat cu posibilitatea de a evada.

— Hmm! Un act cam riscant, n-ai zice? Dar pantologul din echipajul tău? Fiecare navă de cercetare are unul, nu?

— El nu a reușit să ducă la bun sfârșit programul social decisiv care ne-ar fi dat posibilitatea să creăm o interconexiune compatibilă Pământ-Azrael. Pe motiv că vrea să-și perfecționeze competența în culturi încrucișate, a înaintat o cerere în acest sens și i s-a aprobat o permisie pentru studiu, care să fie consumată călătorind pe toate planetele locuite. Când am înaintat cererea pentru înlocuirea lui, nu am specificat numele lui Chen și am fost chiar surprinsă când a venit el.

— Tu ai fost cel care a aprobat această repartizare, Moses? ceru Shrigg.

— Chen ducea lipsă de solicitări, replică van Heemskirk. A fost decizia lui, nu a mea. Eu numai i-am atras atenția asupra problemei. Știi doar cum sunt pantologii. Evident, am fost mulțumit când el a consimțit.

Shrigg își mușcă buza de jos, îngândurat pentru o vreme. Până acum, totul părea că fusese făcut în strictă concordanță cu regulamentul. Spuse cu răceală:

— Dar noi avem reprezentanți de pe Azrael chiar aici, pe Pământ, nu-i așa? Care negociază contractul obișnuit al Sistemului Punții?

— Desigur! răspunse prompt van Heemskirk.

— Și îndrăznim să încheiem un asemenea contract fără o totală înțelegere a modului lor de viață. Vă pun în vedere că prima prioritate este de a ne crea interfața noastră. Dar cine dintre pantologii noștri *supraviețuitori* va accepta sarcina? Laverne?

Psihologul păru că anticipase întrebarea. Cu toată convingerea pe care și-o putea extrage de la computerele sale de comunicație în șoaptă, spuse:

— Cereți-l pe Hans Demetrios. Este foarte tânăr, dar pare să promită foarte mult. În prezent se află pe Ipewell și sunt informat că a ajuns să se plictisească atât de mult după etapele contactului preliminar, încât a scris un program pentru Puntea Ipewell doar ca să se distreze. Până acum merge ireproșabil. Ce părere ai?

— Ei bine, cred că n-are sens să riscăm altul dintre pantologii noștri *avansați*, spuse Shrigg și în acceptarea sa ironică putea fi auzit tot cinismul miliardelor pe care le reprezenta, care au luat experiența lor de călătorie interstelară la mâna a doua nu pentru că guvernul lor ar fi decretat așa, ci pentru că nu este timp să lași pe oricine să viziteze orice lume umană sau chiar să petreacă o vacanță în Orașul Punții.

Ușurată că discuția nu fusese prea lungă, Alida reuși să ridice problema care o interesa pe ea cel mai mult:

— Ai spus cumva că Jorgen a avut o criză nervoasă? Când? Și de ce?

— Se pare totuși, preciză van Heemskirk cu prudență, că i-a fost provocată de delegatul de pe Azrael, Lancaster Lang.

VI

— Unde te duci, Hans?

De îndată ce avu timp, Hans Demetrios privi într-acolo. Panoul glisant care închidea intrarea în cabina sa rămăsese întredeschis și era un singur membru al echipajului navei căruia el i-ar fi acordat dreptul de a-i tulbura intimitatea: Fay Logan. Fața ei apăru în deschizătură, cu buzele întredeschise și umezite strălucitor, cu ochii ușor mijiți, dar scânteind.

— Intră! o invită el și adăugă: Înapoi pe Pământ! Au trimis după mine.

— Pământ! repetă ea, luată pe neașteptate.

În timp ce intră în cameră privirea îi fu atrasă de dezordinea din jur; birourile se goleau singure, în conformitate cu programul, îmbrăcămintea pe aici, instrumentele de lucru pe dincolo, microcărțile în cutii de carton ordonate. Chiar și biblioteca navei, proiectată ca să facă față nevoilor de informație a peste o sută de membri ai echipajului, nu putea satisface foamea de informație a unui pantolog, așa încât Hans călătorise cu propria bibliotecă. Era mult mai ieftin decât să reactiveze o Punte de câte ori s-ar fi plictisit.

Și ea știa totul despre capacitatea lui de a se plictisi.

Închise panoul și se rezemă de el.

— Nu mi-ai spus că ai să părăsești Ipewell!

— Tocmai mi s-a comunicat. Îmi pare rău.

Țintuindu-l cu privirea în timp ce își strângea aparatul său preferat de citit microcărți și îl punea în ambalajul propriu, Fay se gândi: da, îi pare rău. Era sincer. Dar asta nu înseamnă că îi pare rău că nu mi-a spus; mai curând, îi

pare rău că nu i-a trecut prin minte să-mi spună. El nu acordă niciodată suficientă greutate posibilității ca viețile altor oameni să poată fi la fel de importante ca a sa proprie.

— Cu cât timp în urmă? îl provocă.

— O, nu mai mult de o oră, presupun.

— Și deja te-ai pregătit să pleci. Trebuie să fie foarte urgent!

Nu reuși să-și împiedice glasul să sune sarcastic.

— Ei, da, presupun că este un fel de urgență. Dar, în fond, am terminat totul pe Ipewell: interfața culturală este gata, programul Punții este gata, ce altceva ar mai fi de făcut aici? A fost într-o oarecare măsură ușor pentru că populația este mică și omogenă.

Mică? Sunt linii de milioane de oameni aici! Chiar dacă oamenii nu sunt numărați cu miliardele, cum sunt pe Pământ, cu siguranță... Dar universul unui pantolog nu putea fi același cu al ei - altminteri și ea ar fi fost unul dintre ei!

Pentru prima dată îi trecu prin minte cât de groaznic trebuie să fie să locuiești într-un cosmos în care oamenii sunt atât de anonimi, atât de ușor de substituit unii în locul altora și atât de incredibil de prostănaci, încât computerele trebuiau să-i găsească ori de câte ori se încurcau și să-i împacheteze pentru tranzitul interstelar. Hans fusese tandru cu ea, afectuos, grijuliu; rămăsese însă o barieră la nivel mental, pe care, în acest moment, ea știa că îi era destinat să nu o poată trece niciodată.

— Înțeleg. Deci... ce ai de gând să faci? se interesă, posomorâtă.

— Jacob Chen a fost omorât pe Azrael când încerca să se prindă în dinamica culturii locale. Ei mă trimit pe mine să îi termin munca. Este o mare onoare.

Sfârși cu strânsul microcărților și începu să reverifice ce făcuse mașinăria cu cristalele de înregistrare.

Fay închise pentru o clipă ochii. Dincolo de pleoape, păru să se vadă pe ea însăși, reflectată așa cum probabil trebuiau să o vadă alții: indiscutabil drăguță, cu o piele

perfect bronzată, cu o față minunat proporționată, cu ochi viorii, care contrastau admirabil cu părul ei blond, cârlionțat... Hans îi spusese ceea ce i-ar fi spus și alți bărbați, numai că el o făcuse în stilul său propriu, imparțial și acordând cuvintelor o evidentă greutate, fapt care, într-un anumit fel, îi făcuse declarația mult mai sinceră și mai prețioasă. Îi spusese: „Ești frumoasă, o știi!” Și așa era și el! gândi ea.

Dar acum, când îl privea din nou, Fay realizează că el nu-i acorda nicio atenție în plus dincolo de acea fărâmbă pe care oricine o merita.

Încercă pentru ultima oară să-l rețină în întregime pentru ea.

— Hans, uită-te la mine! îi ceru, atingându-i ușor brațul.

Înainte de orice răspuns, el zâmbi, chiar dacă trebui să se pregătească, așa cum îl văzuse făcând de atâtea ori până atunci, când discuta cu computerele: este necesar pentru mine să fiu distras și de aceea am să o fac, dar în afara serviciului și nu de bunăvoie...

Îi trecu prin minte să îl sărute, mai întâi pe obraji și pe pleoape, apoi, cu înverșunare, pe gură, cu intenția de a-i retrezi bucuria pe care o împărțiseră. Abandonă însă ideea și se mulțumi cu un simplu sărut.

— Asta, improvizează ea, a fost un fel de a spune adio.

Hans... reacționează însă ciudat.

— Poate că nu va fi un adio, îi strânse el mâna, în semn de consolare. Nu trebuie să presupui că mă vor omorî și pe mine!

Reproșul lui implicit îi aduse aminte de lumea reală. Ca toți ceilalți pe care îi cunoștea, Fay era la curent cu statutul de pantolog al lui Chen. Fusesse un savant dintre cei mai însemnați; o verigă de legătură cu concepția originală a ideii care fusesse ridicată la rang de credință: convingerea că întotdeauna vor exista oameni care vor putea să-și învingă în argumentare propriile mașini.

Se cuvenea să i se spună și ei ce se întâmplase pentru a-l feri pe Hans de pericol.

— Ce n-a mers? întrebă în cele din urmă, eliberându-i mâna.

Mijloacele care i-ar fi îngăduit lui să-i proiecteze toate detaliile, folosind disponibilitățile navei, fuseseră acum depozitate, în ordine, în șase lăzi. Decât să despacheteze din nou, el preferă să-i povestească în cuvinte simple întâmplarea.

— Înțeleg, spuse Fay în cele din urmă. Se apelează la tine pentru a fi trimis să înfrunți o problemă care l-a omorât pe Chen. Tot ceea ce contează în viața ta este să existe o dificultate, și este de preferat una de care altcineva a fost deja învins!

— O, nu! veni imediat răspunsul lui.

Și apoi, ca și cum permanenta sa curiozitate ar fi reacționat din nou:

— Ce te face să spui asta?

— O, am înțeles acest lucru în noaptea în care i-am întâlnit pe cei doi băieți, Lork și Jeckin, spuse ea cu un suspin. Le-ai explicat ce s-a întâmplat cu această cultură mai clar decât am reușit noi ceilalți într-un an, de când vorbim cu oamenii responsabili!

— N-am ce face! replică Hans, pe un ton ofensat.

Și apoi, cu o senzație de oboseală:

— Mi-e teamă că văd lucrurile diferit.

Acesta era cel mai personal comentariu pe care ea-l scosese vreodată de la el. Îi zâmbi și îi făcu semn să continue.

— N-am ce face! repetă el și începu să se plimbe cu pași mărunți de-a lungul și de-a latul, între zidurile strâmte ale camerei. Nu știu cât de adevărată este ideea că asistența computerelor ne-a constrâns către această hiperofensivă sau mai bine zis exaltare evolutivă, dar ea se potrivește, nu? Cineva trebuie să conducă! Eu nu vreau să fiu ajuns din urmă de mașini!

Își strânse pumnii.

— Știi, mă înspăimântă ceea ce fac, ceea ce sunt silit să fac! Trebuie să mă cert cu computerele medicale ori de câte ori fac ele o verificare a personalului navei, pentru că

ele nu înțeleg unde vreau să ajung. Munca mea angajează toate lucrurile, fiecare facultate în parte, ca atunci când te agăți cu degetele de la mâini și de la picioare, de un perete vertical de stâncă. Te ridici și fiecare *inch*⁴ este o realizare, iar o singură mică alunecare este sfârșitul. Îți vine să crezi că este atât de îngrozitor? Oricine altul poate cădea și o poate lua de la început. Un pantolog trebuie să admită că el va reuși de la început. Dacă mi s-ar întâmpla mie să cad, aș înceta să mai fiu ceea ce sunt, și asta ar fi infinit mai rău decât să... oh!... să fiu paralizat într-un scaun cu roțile! Poate că Jacob Chen a preferat moartea unei nereușite! *Nu știi!* Tot ceea ce *știi* este că *eu* aș fi preferat-o!

— Deci..., îndrăzni Fay.

El o întrerupse brusc:

— De ce trebuie să fac ceea ce fac? O, firește, pentru că sunt egoist! O dată ce ai reușit pentru un timp, nu mai vrei să faci nimic care ar putea să atragă riscul unei înfrângeri. Tensiunea în sine devine atractivă. Nimic altceva nu te epuizează, nu te consumă atât de mult! Dar îți și câștigă admirația, și asta nu este destul pentru a-ți plăti eforturile, și atunci, uneori, primești un premiu. Și tu tocmai m-ai văzut primindu-l. Asta este tot.

— Tu vorbești încă despre Lork și Jeckin? întrebă ea, derutată.

— Dar despre cine altcineva? Ei vor fi eliberați. O știi! Am analizat această cultură, am învățat-o în detaliu, în simboluri, cântărindu-le, înmagazinându-le în bănci de memorie, arătându-le computerelor acolo unde ele mă interpretau greșit, concepând teste pentru interacțiune cu Pământul și cu celelalte planete din Sistemul Punții... Această cultură este sterilă. Se îndreaptă către un colaps. Am hrănit foamea din ochii acestor copii! Chiar n-ai *văzut-o*?

— Ba da, recunosc ea, simplu, în șoaptă.

⁴ Inch – a 36-a parte dintr-un iard și a 12-a parte dintr-un picior, egal cu 2,54 cm. (nota trad.)

— Când vor construi Puntea Ipewell, inginerii vor urma instrucțiunile computerelor. Dar eu am învățat computerele ce să spună. Eu i-am eliberat pe acești băieți.

Brusc, parcă simțindu-se stânjenit pentru că apucase să vorbească atât de deschis, Hans se opri din mersul său prin încăpere.

— Cred că este timpul să cam plec. Trebuie să trimită o punte pământeană special pentru mine și n-aș vrea ca ei să irosească energie. Îmi pare rău, Fay.

— Pentru ce? ripostă ea și apoi, fără să-i lase timp să răspundă, continuă: Spune-mi totuși ceva înainte de a pleca: Jacob Chen trebuie să fi avut peste șaizeci de ani, nu?

— Șaizeci și doi.

— Și a fost pantolog toată viața?

Hans clipi din ochi.

— Mda, cred că da. Avem foarte adesea tendința de a fi copii-minune.

— Când ai descoperit că și tu ai să fii unul?

— Nu eu am făcut-o. Alți oameni au descoperit-o pentru mine. Eu eram tocmai pe punctul de a învăța să citesc când ei au înțeles acest lucru.

— Și câți ani aveai atunci?

— O! zâmbi el copilăros și totodată conștient de sine. Nu trecusem într-un totuș de cea de-a treia zi de naștere.

— Deci eu am venit cu o jumătate de secol prea târziu pentru a mai încerca să te prind din urmă, spuse ea și zâmbi cu amărăciune. Nu contează. Mă voi consola cu convingerea că nu voi fi ultima persoană care să-și frângă inima ca s-o așeze alături de a ta. Pot doar să sper că vor continua să fie destule pentru a te salva de la...

Cuvintele i se stinseră și el o privea, sincer, fără să înțeleagă: acest bărbat care înțelesese, aproape literal, orice altceva, totul!

Fay nu resimțea ca pe o compensație firească, binemeritată pentru durerea ei faptul că obținuse acest mic triumf împotriva strălucirii universale a unui pantolog. Dar în realitate tocmai asta era!

— Vă conectăm cu Pământul într-un minut, spuse vocea lipsită de emoție a unei înregistrări filtrate de sistemul PA⁵. Așteptați aprinderea luminii verzi, vă rog.

Când aceasta se aprinse, Hans dădu bagajului său bătaia ușoară cu palma, necesară pentru a se alinia pe banda portbagaj, și îl urmă dincolo de linia trasată pe podea, care delimita zona de tranzit.

În timpul secundelor care-i mai rămăseseră înaintea propriei sale călătorii, el se gândi cum trebuia să-i fi afectat acest miracol modern pe Mama Uskia și pe însoțitorii săi, când au mers pe Marte. O Punte era ceva destul de simplu în principiu. Se baza pe faptul că un volum dat din spațiu diferea de oricare altul numai ca dimensiune, deoarece era distorsionat de prezența materiei din vecinătatea sa și de fluxul de energie care trecea prin el. Anulează aceste diferențe, și oriunde poate fi la fel ca în oricare altă parte. Deoarece toate planetele locuite de ființe umane erau cam de aceeași mărime și descriau o orbită în jurul cam aceluiași tip de soare, nu era greu să reduci trăsăturile distinctive până la o stare efectiv nulă. Apoi, pentru o destinație particulară specifică era suficient să introduci o altă diferență planificată.

La marcaj, mașinile ascultătoare făcură cu precizie acest lucru, și vocea înregistrată îl invită pe Hans să meargă într-un volum de spațiu identic cu unul de pe Pământ. *Era* pe Pământ. Îi *costase* o sută de gigawați putere per kilogram de masă transferată pentru a menține identitatea celor două spații în timpul transmisiei, și computerele, păstrând o supraveghere neîntreruptă asupra acestei identități pe care o stabiliseră, reacționară și anulară în jur de zece la puterea a opta biți-informație, care corespundea discrepanțelor inițiale.

Și el, Hans Demetrios, le învățase pe computere după ce fel de discrepanțe trebuie să se uite.

⁵ PA – *Public Address (System)*, Sistem de Comunicare Publică (nota trad.)

Îi părea foarte rău pentru Fay. Își dorise din toată inima ca ea să fi putut să fie mai mult decât o persoană încântătoare, atrăgătoare și extrem de inteligentă.

Dar ea nu era!

Fusese politicos din partea lui să-i satisfacă dorințele. Dacă ar fi refuzat-o, ar fi rănit-o. Dar, în cele din urmă, ea oricum fusese rănită. Ceea ce îl chinuia. Un pantolog își dorea să știe că oamenii pot trage foloase de pe urma existenței sale, nu că suferă din cauza lui. Era o convingere pentru el că a cauza durere era inherent greșit, deși, firește, pentru o asemenea concluzie nu existau mai multe argumente raționale decât existaseră în zilele de demult, când oamenii credeau în religii, cu un Dumnezeu sau cu mai mulți, toți gata să-i pedepsească pentru purtarea lor necuviincioasă. Aceste credințe nu-i salvaseră însă pe antici de la nenumărate secole de mizerie – război, sclavie, iobăgie, epidemii, secete și foamete... Și nimic nu mai putea să-l apere pe Hans de convingerea că, fără să vrea, făcuse nefericită o ființă ca Fay.

Oricum, recunoașterea faptului îi mai dădu puțin curaj. Într-o zi, totuși, își promise el, într-o zi după mai multă vreme, nu va mai face, cu siguranță, acest gen de greșală!

*

Se amuză să găsească la capătul-receptor al Punții pe cineva care se ridică pentru a-l întâmpina. Și, pentru prima dată, realizează cu adevărat cât de importantă era misiunea care îi fusese încredințată. Pentru că bărbatul înainta spre el și îi întinse mâna. Era prezent fizic, cu toate că o imagine tridimensională ar fi fost ceva mult mai obișnuit.

După schimbul de amabilități, el continuă:

— Este noapte locală aici, jos, așa că n-ai să te înhami imediat la noua ta problemă. Ți-am aranjat cazarea în Centrul Punții și toate datele de care ai nevoie pentru studiu vor fi introduse în apartamentul tău. Măine, la ora zece, trebuie să te întâlnești cu Inspectorul pentru Relații,

Alida Marquis – în persoană, la biroul ei, dacă nu ai nicio obiecție.

Cu cât îmbătrâneau și deveneau mai singuratici, unii pantologi, din câte fusese Hans informat, manifestau o repulsie în a se întâlni față în față cu cineva. Dar, evident, asta nu i se întâmplase și lui Chen, care fusese, într-un anumit sens, cel mai mare dintre ei toți.

— Perfect, în ceea ce mă privește! spuse. Dar... ah!... ar mai fi doar un lucru...

— Da? Își ridică celălalt, atent, capul.

— Vor avea loc funeraliile, sau vreun serviciu comemorativ, sau orice altceva pentru Jacob Chen? Aș vrea să fiu și eu prezent!

— În condițiile de față... nu.

— Ce condiții?

— El și-a înregistrat un testament, chiar înainte de a părăsi *Câinele de Vânătoare* pentru a porni pe ultimul său drum spre Azrael. A cerut ca, dacă va da greș în misiunea sa – și cerința trebuia să fie luată în considerație dacă nu se întorcea să șteargă înregistrarea –, corpul său să fie ars fără nicio ceremonie și să nu îi fie ținut niciun memorial. S-a hotărât să i se îndeplinească această dorință.

Hans simți cum un fior de gheață îi cobora pe spinare. Cu câteva clipe în urmă fusese mândru că îl aleseseră pe el să continue ceea ce Chen lăsase neterminat; acum, dintr-o dată, îi era îngrozitor de frică.

VII

Câteodată, în vise, când era cu mult mai tânără, Alida vedea Sistemul Punții ca pe un izvor de curcubeie. Într-o legendă de pe Norse exista un curcubeu-punte, Bifrost, pe care eroii îl treceau pentru a ajunge în Valhalla. Încetul cu încetul, astfel de vise dispăruseră, la fel cum dispare și mișcarea adevăratului curcubeu, întotdeauna mai întâi în câmpul următor, apoi peste următoarea fortificație, până când se stinge orice urmă.

Oare Saxena se dusese pe tărâmul eroilor, el, care cedase ispitei otrăvii?

Descurajată, rătăci prin orașul poliplanetar, care luase naștere între un lanț scund de dealuri și un ocean, care, pe vremea aceea, se întindea spre insulele artificiale. Aici puteau veni laolaltă oameni din toate lumile umane și puteau pretinde că erau veri, cum ar fi putut la fel de bine să spună că erau prieteni. Orașul fusese construit pe baza presupunerii că acolo va fi o expansiune constantă de pământeni îndreptată în afară, spre alte planete, echilibrând în acest fel, cât de cât, fluxul celor care veneau ca turiști pe planeta-mamă. Dar ce efort îi costa să păstreze acest echilibru...! Într-adevăr, în general, vizitatorii din alte lumi stăteau cam în jur de o lună și numai câțiva solicitau dreptul de a se stabili pe Pământ, și numai trei la sută făceau și o a doua călătorie, pentru că, dacă puteau să-și economisească timpul – banii nu erau o problemă –, ei preferau să primească pentru reglarea întregului cont o secțiune, un profil al așezărilor umanității. Totul, spre bine, desigur, cum scotea întotdeauna în evidență Laverne,

pentru că planetele-fiice trebuiau de asemenea să păstreze legătura una cu cealaltă...

Chiar și așa, era o luptă constantă pentru a determina un eșantion semnificativ din populația Pământului să plece oriunde în altă parte, chiar și pentru o simplă vacanță. Completarea cererilor de emigrare în Kayowa și Lumea lui Platt, câte patruzeci de mii pentru fiecare planetă, lua atât de mult timp cât prevăzuseră computerele, în ciuda unei campanii publicitare destinate atragerii unui aflux de voluntari. Personal, se așteptase să se dovedească, cel puțin o dată, că mașinile au greșit. O făcuseră, și chiar mai mult decât o singură dată, pe când era ea mai tânără; evident însă, mașinile progresaseră, în timp ce ființele umane rămăseseră unde fuseseră. (Rămăseseră unde fuseseră! În epoca în care Punțile legau între ele stelele, de ce locuitorii Pământului nu mai priveau de mult timp spre acestea?)

Poate pentru că astă-seară pe Glory nu urma să se întâmple nimic despre care să se vorbească, doar povestitorii profesioniști de snoave vor executa mișcări și câțiva turiști în vârstă. Un murmur fremăta printre clădirile diferite și oamenii îl urmau, în căutarea ultimelor și celor mai noi zvonuri, așa cum urmează frunzele moarte vântul.

Mergând alături de ei, purtând o mască de aur și nimic altceva în afară de o pelerină și sandale, la care, dacă ar fi rămas pe Glory, ar fi trebuit să renunțe cu o oră în urmă, Alida își simți mintea rotindu-se de nenumărate ori, ca apelul de dezastru al unei nave spațiale de modă veche. De obicei, când trecea prin microcosmul de care răspundea și vedea toate costumele contrastând între ele, și auzea răsunându-i în urechi diferitele pronunții, se înveselea. În această seară însă simți o amenințătoare senzație de întristare și de prăbușire, ca și cum o pâclă umedă și caldă s-ar fi apropiat nevăzută de sol.

Thorkild suferise o criză nervoasă... Pentru că i se vorbise despre asta, ea putea simți, aproape chiar vedea, pe fiecare dintre sectoarele Orașului Punții, ceva asemănător cu o copită monstruoasă care distruge totul: ca

ceața cafenie și monotonă a adevăratei Punți împotriva curcubeului.

Thorkild suferise o criză nervoasă... Ea nu îl agreea prea mult, dar era obligată să-l respecte, căci, într-un anumit sens, oricine ar fi fost cel care deținea directoratul Sistemului Punții, el simboliza cea mai măreață realizare a Pământului. Și avea să se prefacă oare în praf și pulbere această realizare numai pentru că nu putea fi nimeni găsit care să se lupte cu o sarcină imposibilă?

Thorkild suferise o criză nervoasă... În ciuda faptului că tănuise foarte bine acest lucru, până în ultimul moment, ca și Saxena! Și predecesorul său se retrăsese datorită stresului insuportabil și murise încă tânăr, și persoana dinaintea lui, și, din nou, cel de dinaintea lui și iar înapoi, până pe vremea când nu existau decât o duzină de lumi în Sistem.

A stabili raporturi între atât de multe planete într-un mod constructiv era o sarcină pentru zei sau pentru eroi; dar zeii muriseră, iar eroii trecuseră toți dincolo de curcubeu și în urma lor rămăseseră bărbați și femei. Ei constituiau acea mână de oameni (din întreaga specie, câte mii oare?) care puteau să depășească în raționament un computer care acoperea un program de un milion de cuvinte; printre ei, se numărau câțiva care puteau defini o cultură planetară astfel, încât mașinile fără minte să o poată înțelege. Și apoi erau oamenii – vreo câțiva – care puteau folosi mijloacele pe care computerele li le ofereau. Ea era unul dintre aceștia. Jorgen era altul. La fel era și Laverne. Și Moses de asemenea, cu toate manierele lui de politician: el făcea parte din clan, cu toate că Shrigg nu făcea și, evident, că era indignat din această cauză.

Oare trebuia ca totul, în cele din urmă, să se transmită succesiv unei singure persoane? Câteodată așa înclina să creadă că ar trebui. Se simțea atât de singură de când îl pierduse pe Saxena...

*

Dar, după cum realiză ea, tresărind, în realitate nu era! Grupul pe care îl urma absentă fusese înghițit de o mulțime, de mii de ori mai puternică și care se concentra pe Riger, unde unele plante au frunzele roz și toate clădirile aveau fațada dintr-un lemn elastic, roșcat. Își dădu seama cât de mare trebuia să fie înghesuiala din faptul că li se întâmpla foarte rar computerelor să activeze mecanismele de control al aglomerării, care se numărau printre cele câteva aspecte neautentice ale acestor zone, copie a lumilor din afară. Pământenii reacționară imediat la lămpile de semnalizare și la cererile mecanice politicoase care se auzeau prin aer; din când în când ea prindea câte un fragment de conversație, în care cineva îi explica unui vizitator din afară cum să se comporte, ce trebuia să facă, el sau ea, în replică.

Cineva poate că ar fi trebuit să fie mândru de faptul că pământenii se aflau acum într-un grup și nu transformați într-o gloată, se gândi Alida. Dar la ce altceva s-ar fi putut aștepta de la cei care se chinuieră să vină până aici? Ei, doar nu alții, erau admiratorii Sistemului Punții. Ei trebuiau să înțeleagă problemele pe care le punea acest sistem...

Dar le înțelegeau? Realizau cum trăsese el în jos, ca o avalanșă, existența oamenilor, care deși aveau o putere incredibilă nu mai erau de mult la fel de liberi precum fuseseră cei de dinaintea lor – care își făceau munca pentru că treaba lor era acolo, care își asumau un lucru pentru că nu era nimeni altcineva care ar fi putut să și-l asume?

Și, dacă era așa, de ce atât de mulți dintre ei se adunau laolaltă pentru a urmări cum un predicator va fi mușcat de un șarpe?

Cel mai incomod cuvânt în orice limbă, își spuse Alida, trebuie să fie *conștiință*. Îl condusesse pe Jacob Chen dincolo de porțile morții; încă se mai înfiora când se gândea la puterea cu care își rostise el ultimul testament în fața videocamerei. Shrigg ar fi putut să dețină toate informațiile pe care le-ar fi dorit, cum un om întoarce, de exemplu, pietrele umede pentru a privi viermii zvârcolindu-se în lumina nefamiliară a zilei. Nimeni însă, deși ei aveau să

dăinuiască milioane de ani, n-ar fi putut contura sau defini sufletul unuia ca Jacob Chen.

Acum, mulțimea în mijlocul căreia fusese prinsă se revărsa peste marginile amfiteatrului artificial din centrul secțiunii Lumii lui Riger din oraș. De o parte și de alta, oamenii râdeau și glumeau, transmițându-și unii altora navete policrome de lichior, oferindu-și alte băuturi, mult mai exotice, de pe o mulțime de lumi, diverse droguri pentru a fi înghițite sau inhalate, sau frecate de membranele mucoaselor. În învălmășeala creată de îmbrâncituri, ea simți un bărbat apropiindu-se și o mână care o cercetă pe sub pelerină. Putea fi socotit ca un gest de flatare și dacă ar fi locuit pe Glory poate că așa l-ar fi și interpretat. Dar aici și acum totul părea jignitor. Ea își împinse spre spate masca și privi fața mascată a celui care o atinsese și care, întâlnindu-i ochii, se îndepărtă în grabă.

Îi trecu prin minte că nu i-ar fi plăcut deloc să se confrunte cu o oglindă în timp ce mai avea încă întipărită privirea cu care îl recompensase pe îndrăzneț.

Brusc, dezgustată de ea însăși și de compresiunea atâtor oameni, pentru că era mult prea asemănătoare cu actualizarea himerei de care suferise toată seara – Sistemul Punții semănând cu o copită maronie de ceață sufocantă –, își croi drum la întâmplare, prin mulțime. Impusese, cu siguranță, un fel de autoritate, căci, spre surpriza sa, câteva clipe mai târziu se trezi izolată, într-o poziție excelentă: pe vârful unei mici movile, de trei sau patru metri lățime, care domina splendida vedere a scenei din josul pantei. Oamenii se înghesuiau unii în alții, în genunchi, așezați jos sau tolăniți peste întregul petec de teren acoperit cu iarbă. Atunci, de ce ar fi trebuit ea să fie privilegiată...?

A, dar nu era singura. Stând în picioare, în fața sa, se afla un bărbat din cale afară de înalt, cu o pălărie înaltă având borurile mărginite cu blană și cu o robă impetuoasă de broderie albastră, cu fir de argint.

Chiar și din spate îl recunosc, după înregistrările tridimensionale pe care le văzuse. Era conducătorul delegației de pe Azrael, Lancaster Long.

Șocul era îngrozitor. Alida încă nu se simțea pregătită psihic pentru a putea întâlni pe cineva de pe planeta ucigătoare, a cărei cercetare îl costase pe Chen propria viață. Tocmai de aceea întâlnirea urma să fie aranjată dinainte, cam peste o săptămână, când Moses van Heemskirk avea să termine faza de început a cercetărilor și aveau să pornească negocieri serioase.

Dar, cel puțin, bine că nu o remarcase și el. Atenția îi era atrasă într-o parte și abia apoi realizează de ce se uita el ținută în jos, înspre scenă, cu o asemenea intensitate. Următorul spectacol era pe punctul de a începe. Și cei care nu se gândiseră să-și aducă binocluri – pentru că acest amfiteatru, fiind un duplicat al unuia de pe Riger, nu era echipat cu lentile aeriene sau chiar cu aparate de televiziune telecomandate – erau obligați să se bizuie pe propria vedere. Ea nu ar fi avut însă cum să obțină o vedere atât de bună din oricare altă parte.

Prin urmare, rămase în același loc, dar se apropie cu un pas hotărât de Long.

Pe scenă apăru un bărbat într-o cămașă maronie și pantaloni bufanți maro. Se plasă la piciorul unui caduceu auriu, de două ori mai înalt decât el, iar ochii șerpilor săi încolăciți scânteiau roșu funest. Evident, acest bărbat trebuia să fie Rungley. El avea o barbă de culoare castaniu-deschis, neîngrijită și o claie deasă de păr ciufulit. În spate și de o parte și alta a sa se afla un cor de copii care cântau cu voci ascuțite și stridente. Melodia era captivantă și ritmată, dar nu-i putea înțelege cuvintele; deși nici nu avea nevoie. *A priori* trebuia să aibă legătură cu legenda despre care învățase de pe benzile pe care le ascultase în timpul ultimelor zile. Cultul lui Rungley era mai puțin religios decât naționalist, chiar dacă religiile încă existau pe Lumea lui Riger; fiecare ceremonie era o reconstituire a modului în care strămoșii lor învinseseră specia dominantă inițial pe noua lor planetă, o fiară cvasireptiliană care, din

întâmplare, elimina jeturi de otravă prin capătul din față al corpului său.

Mai târziu, când contactul cu Pământul fusese restabilit, computerele estimaseră că în aproximativ un milion de ani acele specii ar fi putut foarte bine să evolueze spre inteligență. Același lucru era adevărat pentru cel puțin alte cinci planete unde oamenii erau acum predominanți. Poate că exista o povară de vinovăție pe sufletul colectiv al Pământului care ar fi putut explica această monstruoasă depresiune pe care Alida și atât de mulți alții o simțeau...

Dar nu se afla niciodată vreo cale de a anula trecutul. Fiecare trebuia să se confrunte cu ceea ce exista. Eventual, pantologii ar fi putut să înalțe o versiune mult mai civilizată a umanității – doar că majoritatea lor erau prea puțin interesați în a-și trece mai departe genele, trăiau vieți solitare, indiferent dacă erau de sex masculin sau feminin...

Oare elita speciei se îndrepta spre un impas? Aproape de scenă, privind fix în sus, la Rungley, se afla un grup de bărbați și femei în haine negre, așezați confortabil, ca și cum și-ar fi ocupat pozițiile cu mult timp înainte. I se păru că recunoaște – deși lumina era foarte slabă – membri ai personalului rezident de pe Riger, veniți să vadă ce avea de gând concetățeanul lor. Se purtă o mică discuție.

După ce discuția se încheie, din spatele lor, o ladă fu ridicată cu brațele, cu deosebită grijă. Rungley o luă într-o mână vânjoasă și cu cealaltă lovi capacul, care se deschise. Întinzându-se înăuntru, el scoase apoi și-l prezentă mulțimii un șarpe lung, care se zvârcolea.

Cu o parte a minții sale, Alida reflectă cât de surprinzător era efectul pe care o asemenea creatură îl putea avea asupra unui public ca acesta, dintre care mulți nu văzuseră niciodată vreun șarpe, exceptând înregistrările tridimensionale. A mai căsca gura la animalele aflate în cuști încetase cu secole în urmă să mai fie un obicei răspândit. Grădinile zoologice rămase erau pentru scopuri educaționale și pentru cercetare și accesul la zonele sălbatice de conservare era chiar mai mult decât strict reglementat.

Și iată, aici erau oamenii moderni care reacționau, după cum considerau simplele evaluări științifice, la fel cum ar fi reacționat și verii lor dispăruți, cimpanzeii și gorilele: ascunzându-se numai la apariția lui...

Un val compact de tăcere păru să treacă prin mulțimea adunată, ca o zonă de fenol în heliul suprarăcit.

Rungley se aplecă în față, lăsând lada să cadă, și își vârî limba groasă între dinții șarpelui. Șarpele își înfipse dinții. Cu dinții veninoși înfipti în limba sa, Rungley introduse capul șarpelui în propria sa gură. Și mușcă.

Și scuipă capul mort pe podea, împreună cu stropi roșiatici de salivă amestecată cu sânge.

Urmă o pauză de teamă îmbinată cu respect, întreruptă de țipete. Apoi veni un tunet de aplauze și strigăte de:

— Mai vrem! *Mai vrem!*

Alida rămase împietrită, aproape asurzită de loviturile din urechile sale. Chiar și când o voce pe care o recunoștea îi vorbi din apropiere ea nu putu să-și smulgă de acolo privirea. Spuse doar:

— Ce vrei?

Era Koriot Angoss.

— Să știu unde am greșit! răspunse el. Te-am recunoscut pe monitorul videocamerelor și am fost sigur că nu se putea să vii aici din întâmplare...

— Dar sunt aici! îl întrerupse ea. O jur! Da, sunt!

— Dar *de ce?* gemu Angoss. Rungley este un șarlatan prăpădit! El a plasat șerpi în mijlocul mulțimii, astfel încât să poată face ceea ce tocmai ai văzut, și este o șmecherie pe care vrăjitorii persani obișnuiau să o facă în timpurile preatomice, iar pe Riger noi o găsim mult prea dezgustătoare pentru a fi distractivă. Și eu am crezut că pământeni au depășit stadiul când a omorî animale era considerat amuzant! Nu puteți invoca o lege de conservare? Chiar dacă el își aduce proprii șerpi?

— I-ai spus lui Jorgen că ar fi mai sigur să fie lăsat să scape! pară Alida, întorcându-se, în sfârșit, pentru a-l privi pe Angoss.

— Dar nu mi-am dat seama că el va intenționa să-și facă șmecheria pentru deliciul mulțimii! Importul de șerpi poate afecta ecologia – de ce Bella Soong n-a înaintat o reclamație? Și dacă oamenii de pe Pământ nu se mai bucură de mult de actul uciderii spre propria lor plăcere, *atunci de ce ovaționează?*

Alida încerca să încropească întruna justificări, mai mult în interesul colegilor săi decât al ei, dar fu întreruptă. Bărbatul cu față de șoim, îmbrăcat în roba albastră, se întoarse spre ei.

— Individul acesta, Rungley, vorbi el... Sunteți vreunul dintre voi de pe planeta lui? Întrebă în cele din urmă.

— Eu sunt! recunosc Angoss.

— Mă prezint: sunt Lancaster Long de pe planeta Azrael. L-am urmărit pe acest predicator de când a început spectacolul. Noi nu avem șerpi pe Azrael, dar, din câte înțeleg, ei pot fi uneori veninoși, or, eu l-am văzut pe Rungley mușcând de trei sau de patru ori din șarpe fără să manifeste niciun semn de boală. A ales cumva specii neveninoase și, dacă așa stau lucrurile, atunci de unde interesul acesta pentru reprezentarea sa?

— Nu sunt neveninoși, spuse Alida, care își simțea limba mult prea groasă pentru a articula cuvintele. Dar Rungley este imun.

O licărire de dezgust trecu peste trăsăturile regale ale lui Long.

— El o știe?

— Oh! desigur! replică Angoss cu amărăciune. Crezi că și-ar asuma riscul dacă n-ar ști-o?

— Înțeleg! vorbi Long pe un ton ce șfichiua ca vântul iernii. Am sperat ca măcar o singură dată să găsesc aici o persoană care să ia viața în serios. În loc de asta, se dovedește că el este un șarlatan cinic și oamenii sunt bucuroși să fie induși în eroare de el. Este în concordanță cu tot ceea ce am văzut de când am fost amăgit să vin aici.

Ofensată de maniera sa disprețuitoare, Alida interveni prompt:

— Explică-te!

— De ce ai nevoie de o explicație? Un om nu se otrăvește cu apă: te-ai duce să vezi un om bând apă? Așa m-ați convins să-mi pierd timpul!

Strângându-și roba în jurul său, Long porni să coboare panta. Atât de evident era aerul său de comandant, încât oamenii se dădeau automat la o parte din fața lui.

— Cine este acesta? Întrebă Angoss.

Alida îi spuse ceea ce știa despre Long și despre planeta sa, în câteva propoziții scurte, admirând, în ciuda voinței sale, modul în care oamenii îi făceau loc, ca și cum ar fi acționat și în cazul lui același tip de reflexe care le dictase reacția la șerpii lui Rungley.

Angoss îi înțelese înaintea Alidei intenția și, cu un strigăt nearticulat, se trezi pe urma lui Long. Chiar și după asta, Alida continua să stea surprinsă și prostită pentru o clipă, până când înțelese și ea și se grăbi să coboare micul deal.

Până când ajunseră ei la scenă - oamenii nefăcându-le loc, așa cum procedaseră în cazul lui Long - era prea târziu ca să mai intervină. Alida nu-și pierdu timpul să ghicească de unde apăruseră toți șerpil; orice computer i-ar fi spus, fără îndoială, dar nimeni nu se gândise să pună întrebarea potrivită, tot așa cum nu își amintiseră să investigheze dacă Rungley avea enzima specială care să-l protejeze. Cineva putea să pună întrebările corect numai când știa majoritatea răspunsurilor...

Oricum, Long îi învinsese pe ea și pe Angoss cu ultimul argument.

El ajunsese pe scenă tocmai când o altă reptilă magnifică era predată predicatorului ca să se joace cu ea: un șarpe cu clopoței, aflat în plină maturitate și având coada mai zgomotoasă decât gura.

Înșfăcându-l, Long îl ținu în mână. Disprețul său era, de asemenea, magnific. El îl domina pe Rungley și predicatorul se dădu înapoi, în timp ce șarpele se agita legănându-se în fața sa.

— Acesta nu este bărbat! strigă Long cu toată puterea vocii sale. Rungley al vostru este un șarlatan! El știe că este

imun la venin! Nu riscă nimic când permite unui șarpe să-l muște! Faptele sale sunt o minciună și o impostură!

Un val de nemulțumire bodogănită pentru întreruperea distracției lor tulbură mulțimea. El îl înăbuși cu o încruntare de lord. Șarpele încă atârna din strânsoarea lui, precum atârnase biciul care, în lumea sa, precedase moartea lui Jacob Chen.

— Eu, spuse Long, *nu* știu dacă sunt imun! Priviți *asta*!

Și își scutură brațul stâng, îl dezveli de mâneca desfăcută și îl oferă colților gata pregătiți.

VIII

Ajungând în biroul ei, a doua zi de dimineață, după o noapte nedormită, Alida fu pentru o lungă perioadă de timp incapabilă să se apuce de lucru. În schimb, se plimba cu pas mărunț mereu în jurul și din nou în jurul mesei cu orașul-imagine proiectat dedesubtul suprafeței sale, lipsindu-i puterea de a-și lua ochii de pe reprezentarea lui Riger. Memoria continua să reia pentru sine evenimentele nopții trecute, din amfiteatru: aproape-panica din mulțime, sosirea în zbor a ambulanței care să-l ducă pe Long, insistența unei mâini de tulburători ai ordinii ca Rungley să-și continue demonstrația... dar el, realizând cum fusese privit de ei, refuzase să o facă...

Și asta dusesese aproape la declanșarea unei revolte.

La naiba cu Angoss, pentru că-l privise cu atâta ușurință pe Rungley! El își ceruse scuze de nenumărate ori, dar la ce folos erau scuzele acum? Și la naiba, de asemenea, și cu Jorgen, pentru că se mulțumise să accepte sfatul unuia din afara lumii lor, în loc să se bazeze pe propriul său raționament.

În cele din urmă izbucni pe neașteptate într-un râs amar și se întoarse spre punctele de control care proiectau titluri și simboluri pe imaginea orașului. Câteva momente ale muncii prilejuiau apariția nostimă a șapte cuvinte, cu litere roșii, luminoase.

Ei citiră: DE CE ESTE ȘOARECE CÂND SE ROTEȘTE?

După un timp, răspunsul nu mai păru deloc ciudat.

Își impuse să se așeze la masa sa de lucru. Nu mai rămăsese mult până la ora zece, când Hans Demetrios avea să apară, dar trebuia ca mai întâi să cheme măcar

spitalul la care îl duseseră pe Thorkild. Dădu prin urmare secretariatului instrucțiunile necesare.

— Care este numele șefului de la terapie? adăugă ea.

— Doctorul Lorenzo, veni răspunsul cu modulații plăcute și ea se neliniști, speriată. Cum putea să nu știe? El făcuse probele de expertiză la ancheta care a urmat sinuciderii lui Saxena; nu numai că se întâlniseră față în față, dar ea îi răpise o oră din timpul său după aceea, cicălindu-l pentru a obține cât mai multe și mai corecte explicații. Mai târziu, în încheștarea deprimării, se gândise să-l consulte pe el în legătură cu starea sa, dar nu ajunsese niciodată la această hotărâre extremă.

Oricum, nu trebuia să uite că el conducea în acest domeniu toate spitalele din emisferă...

Secretariatul raportă că Lorenzo nu era în apropierea unui circuit *solido*, tridimensional, dar că putea să vorbească cu ea printr-o conectare numai la sunet: ar fi de dorit să se procedeze așa? Serios, politețea asta a automatelor mergea câteodată prea departe! Spuse pe un ton sec un da și, imediat, se supără pe ea însăși: nimic nu era mai lipsit de sens decât cineva care să-și piardă firea în fața unei mașini.

Aproape instantaneu, vocea familiară se auzi clar, profundă și profesional liniștitoare:

— Alida! Dă-mi voie să încep prin a spune cât de rău îmi pare că trebuie să reluăm legătura în aceste circumstanțe! Înțeleg că te interesezi de Jorgen?

— Da, desigur. Ai pus vreun diagnostic?

— Mi-e teamă că doar am încercat unul. N-am prea avut șansa de a vorbi cu el de când a ieșit de sub sedative, dar analizele, cel puțin, sunt concludente.

— Ce înseamnă asta?

— Că nu este vorba de un fenomen neobișnuit. Ceea ce nu presupune că va fi mai ușor de tratat. Îți este cunoscut termenul *acedia*?

Alida ezită.

— Mi-e teamă că nu sunt familiarizată cu terminologia psihiatrică, recunosc în cele din urmă.

— Oh, ea pre-datează cu mult apariția medicinei psihologice ca disciplină independentă.

Tonul cuvintelor lui Lorenzo suna astfel, încât Alida își putea imagina zâmbetul ușor protector care trebuia să se afle pe fața vorbitorului și, încă o dată, tremură, ajunsă la limita enervării.

— Inițial, era un concept teologic: lenea, unul dintre cele șapte păcate de moarte. Păcat...?

— Da, știu ce înseamnă.

— Ai fi mirată să afli cât de mulți oameni din zilele noastre nu știu asta!? Și, de altminteri, din punctul meu de vedere, este un lucru bun. Pacienții mei par să adune cu vârf și îndesat, în cursul natural al vieții lor, suficiente poveri de vinovăție, fără să li se mai și spună că totul este inevitabil, întrucât o divinitate geloasă le-a vrut acest lucru strămoșilor lor. Totuși, ca o valoare de referință, găsesc folositoare această noțiune particulară. Demult, în timpurile medievale târzii, a devenit mult mai sofisticată și, în cele din urmă, a fost transformată în ceea ce deseori a fost numită «noaptea neagră a sufletului», o stare în care oricine se întreba dacă existența avea totuși vreun sens. Desigur, aceasta era ceva eretic, pentru că celor credincioși li se cerea să accepte *a priori* că, se înțelege, creația avusese un scop, chiar dacă cei creați nu-l puteau înțelege. Firește, ți-ai dat seama, vorbesc de o tradiție creștină, care s-a dovedit excesiv de contaminantă. Alte religii au reușit să scape din această capcană specială...

— Strămoșii lui Jorgen erau creștini, nu-i așa? șopti Alida.

— Da, într-adevăr. Și, dacă îmi vei scuza remarca, așa au fost de fapt strămoșii tuturor celor aflați în prezent într-o poziție de înaltă autoritate. Așa erau și ai lui Saxena, și ai tăi...

El așteaptă o clipă, ca și cum își propusese să o lase să reacționeze, dacă asta ar fi vrut. Dar ea nu spuse nimic.

— Acum, nu neapărat că o asemenea influență ar fi esențială pentru debutul bolii, continuă el. În ultimele două decenii au fost raportate cazuri ale bolii pe fiecare

continent. Fatalismul relativ al majorității celorlalte tradiții acționează într-adevăr ca o barieră protectoare, dar aceasta nu reprezintă în niciun caz o garanție universală a imunității. Un exces de satisfacție, o absență a contestării, oricare din diferitele instabilități fiziologice, oricât de minore, care afectează sistemul nervos central – oh, chiar și existența motivată a unor stimuli –, toate pot conduce spre o personalitate vulnerabilă. Ca și febra, constituie o reacție posibilă din numărul destul de restrâns, limitat, al reacțiilor care pot fi provocate de un câmp larg de factori determinanți.

— Mulțumesc pentru prelegere! îl întrerupse Alida cu o urmă de nerăbdare în glas. Dar ai uitat care este disciplina mea?

— Iartă-mă! Greșeala îmi aparține, pentru că am folosit această terminologie specială, cu asociațiile ei strict specializate, în loc să spun cu indiferență – așa cum ar face-o mulți dintre colegii mei – că el s-a scrântit la cap, și-a scrântit mintea. Este posibil ca analogia fiziologică să fie mult mai potrivită. Chiar și un atlet antrenat, cu mușchii într-o condiție excelentă, este vulnerabil la o bruscă și neașteptată luxație, ca atunci când îți sucești o gleznă pe o pietricică care ți se rostogolește sub picior. Așa și cu mintea antrenată...

— Ceva în legătură cu ce a spus Lancaster Long? propuse Alida.

— De unde știi asta? Ai vorbit cu el de la întâmplare? Când?

— Nu, sigur că nu! Dar Moses van Heemskirk a fost acolo când a început totul, și el mi-a spus.

Și – continuă mintea ei să alerge – noaptea trecută, la Riger, ar fi trebuit să-l contest pe Long, în legătură cu ce a zis..., doar că el a preferat să fie mușcat de un șarpe cu clopoței.

— Înțeleg.

Putea, practic, să-l audă pe Lorenzo mușcându-și buza, în timp ce el făcea, în șoaptă, considerații aproape imperceptibile:

— Ei bine, așa cum am spus, este pe departe mult prea devreme pentru o diagnoză, darmite pentru un prognostic! Dar te asigur că vom face tot posibilul. Și îți promit să te țin la curent.

— Sper că o să puteți să ni-l înapoiati în curând. Știți că pentru prima dată avem de negociat simultan cu două lumi aspirante. Și încercarea de a funcționa fără un Director al Sistemului...

— Vom face tot posibilul, repetă Lorenzo și închise circuitul.

Alida oftă. Desigur, fusese incorect din partea ei să exercite atât de devreme presiuni asupra lui în acest caz. Dar dacă nu știa ce i se întâmpla lui Jorgen...

Brusc însă realizează că, de fapt, nu știa prea multe despre ceea ce se întâmpla în general; deocamdată, azi neglijase să verifice știrile. Ordonă secretariatului să-i prezinte informațiile urgente, de importanță imediată, sub formă de titluri, cu rezumate alăturate și, cu o urmă de ușurare, constată că aproape tot ce citea pe ecran se potrivea cu estimările sale. Ancheta în legătură cu moartea lui Chen era în curs de desfășurare. Delegatul din Azrael era în spital și Rungley îi explicase colapsul ca datorându-se lipsei de credință în... mă rog, în ceea ce credea predicatorul: probabil, în S-herpetinase! Koriot Angoss făcuse o declarație preliminară. Tratatativele pentru o Punte Ipewell aveau să decurgă după planificare. Cele pentru o Punte Azrael erau temporar amânate, în așteptarea verdictului în cazul Chen...

— Dar Shrigg nu are niciun drept să facă asta! exclamă Alida cu voce tare, întinzând mâna spre un comutator pentru apelul din afară.

În mijlocul acestei mișcări, încremeni. Avusese brusc impresia nebună că se uita la un om mort.

Apoi iluzia trecu. Pupitrul îi transmitea imaginea lui Hans Demetrios, pentru a o informa că ajunsese în biroul periferic, și ceea ce o izbi de la început, părându-i-se atât de cunoscută, fu privirea lui - o privire iscoditoare, flămândă, pe care o avusese și Chen...

Nu o mai văzuse niciodată pe fața altcuiva decât pe a unui pantolog.

— Poftește-l înăuntru, spuse ea cu un aer obosit și păși pe lângă birou, pentru a-l întâmpina.

*

Strângându-i mâna, el încuviință din cap la vederea semnului pe care ea îl înscrisese în adâncimile mesei.

— Înțeleg punctul tău de vedere, zise el.

Făcându-i semn spre un scaun, Alida ripostă:

— Ce vrei să spui?

— Răspunsul la întrebarea ta, desigur! Nu este oare: «cu cât mai sus, cu atât mai puțini»?

Un zâmbet se așternu brusc pe fața ei.

— Ai dreptate! Nu mă așteptam ca tu să știi. De fapt, nu mă așteptam deloc să știe prea mulți oameni. Trebuie să fie o foarte veche fărâmă de nonsens.

— Secolul al douăzecilea. Și, sincer, sunt surprins că ai auzit de el. Dar este adevărat, nu-i așa?

— Atât de adevărat, încât câteodată îl găsesc înspăimântător, spuse ea cu o voce ștearsă.

Hans își manifestă acordul încuviințând din cap. Apoi, pentru un timp, ei rămaseră așa, așezați și privindu-se unul pe celălalt. Treptat, Alida simți cum sentimentul de descurajare o părăsește. Să cunoască răspunsul la acea întrebare străveche și să înțeleagă de ce fusese împinsă să-și facă din el motto-ul ei era mai mult decât s-ar fi așteptat de la Thorkild, Saxena, sau de la oricine altcineva pe care îl întâlnise vreodată. Înainte vreme, când vorbise cu Hans, nu îl considerase decât un alt pantolog, cu alte cuvinte, cineva căruia îi fusese sortit să urmeze un drum special în viață, marcat pentru el de predecesori și care era constrâns de exigențele sarcinilor pe care numai un pantolog și le putea asuma.

Poate că vârsta, pe care de altfel o ascundea atât de bine, o ajuta să dea totuși ce era mai bun din ea. Întâlnindu-l din nou, acum, în felul acesta, simți că i se transmite un puternic semn al individualității lui, ca și cum

ceva ar fi șerpuit, urcând în spatele ochilor săi, pentru a izbi apoi în ea ca un șarpe... *Stop!* Trebuia să se elibereze de imaginile pe care Rungley i le lăsase moștenire prin testament!

Rungley?

Nu: Lancaster Long.

În grabă, spuse:

— Tu ești obligat să mergi cu mult mai sus decât voi ajunge eu vreodată. Aș vrea să știu dacă ar trebui să te invidiez.

— Ce înseamnă a invidia? Noi suntem cei mai lipsiți de libertăți din cei fără libertăți...

Și ridică din umeri: din moment ce nu putea fi însă ajutat...

— Dar nu m-ai invitat aici să vorbesc despre mine însumi. De Azrael este vorba?

Cu evident efort, ea își mână gândurile înapoi, pe făgașul lor normal.

— Da, și mai există o complicație suplimentară. Ai văzut știrile cu Ministrul Shrigg ordonând amânarea negocierilor Punții?

— Da.

— Ce părere ai despre asta?

— Îmi imaginez că n-a avut de ales.

— Dar accesul la Sistemul Punții este dreptul și privilegiul oricărei lumi umane! Nu poate și nu trebuie interzis!

Hans evită să răspundă direct. În schimb, spuse:

— Urmăream știrile noaptea trecută când a venit prima informație despre delegatul de pe Azrael care i-a îngăduit șarpelui să-l muște. Dar, de fapt, tu ai fost prezentă, nu-i așa?

— Da!

— Știi de ce a făcut-o?

— Eu... îngăimă ea și își trecu degetele prin păr, în timp ce privea în depărtare. Nu! Tu știi?

Intenționase ca întrebarea să fie ironică; el o luă însă la valoarea ei nominală:

— Studiul meu asupra materialului ce mi-a fost furnizat la venire îmi permite o presupunere: a făcut-o pentru că nu a știut dacă mușcătura îl putea omorî.

Alida reflectă asupra cuvintelor, în speranța că vor deveni mai clare dacă le va examina din diferite unghiuri. Nu deveniră însă. Într-un târziu, scutură din cap, renunțând.

— Cum se simte Directorul Thorkild? Întrebă Hans.

— Eu... De ce schimbi brusc subiectul?

— Nu am schimbat subiectul.

O uriașă și pe jumătate conturată umbră de teroare, în adâncul minții ei: Alida se luptă să găsească sensul acestei observații și se apropie decisiv de el. Dar sensul era mai rău decât umbra.

— Am sunat la spital și am vorbit cu șeful serviciului de terapie, spuse ea. Este doctorul Lorenzo...

— Și...?

— Mi-a vorbit despre unul din cele șapte păcate de moarte.

— Înțeleg. Hans se încruntă și privi în gol. Bănuiesc că ar putea fi *acedia*... Da? Trebuie să vorbesc cu Lorenzo... Știi ce a zis Long la Centrul Punții?

— Moses van Heemskirk a fost acolo și mi-a repetat și mie ieri. Dar ce are a face asta cu...? Oh! Înțeleg ce ai gândit când ai spus că nu ai schimbat subiectul. Sau cel puțin cred că înțeleg. Nu pot să nu sper că greșesc. Fă-l puțin mai simplu dacă poți.

— Am să încerc! Încruntându-se, se lăsă pe spate și privi spre tavan, apoi reluă: Cu cât mai sus, cu atât mai puțini... Acolo unde este Thorkild, unde ești tu, mai rău încă, acolo unde s-a dus Chen sunt, într-adevăr, foarte puțini dintre noi. Pot să simt înlăuntrul meu un ecou slab despre cum va fi când voi atinge acel tip de nivel...

El nu spusese, remarcă ea, „dacă”. El descriesese viitorul pe care îl considerase adevărat întreaga sa viață.

— Starea aceea se compune din singurătate, istovire și sentimentul că, deși ești invidiat de alți oameni, ești totodată folosit de ei, pentru că ei pot să nu știe niciodată cât de mult te costă pe tine să-ți susții eforturile. Așa că, la

sfârșit, elogiul și recunoștința lor trebuie să sune a gol. Singurul elogiu care contează devine propriul elogiu. Și cât de mult timp poate o ființă umană să trăiască cu asta? Doar atât cât se poate convinge singură că munca sa de sclav va deveni ceva care să merite osteneala. Dacă te lovești de acest lucru sau dacă ești condus – cum bănuiesc că a fost condus Chen – spre convingerea fermă că te poticnești dintr-un alt motiv, cum ar fi vârsta înaintată sau judecata slăbită, te sfârâmi în bucățele. Jorgen Thorkild a cedat. Dar el *a fost împins să cedeze*. Și noi știm de către cine. Așa că am de gând să fac un joc calculat.

Alida simți că o ia frigul; ar fi vrut să tremure, dar nu putea, pentru că, de fapt, în cameră era o căldură confortabilă.

— Ce ai de gând? apucă ea taurul de coarne.

— Am de gând să-mi dezvolt în cap, cu statutul de folosire imediată, o ipoteză ale cărei implicații mă îngrozesc. Sper să o pot menține la acel nivel și să nu-mi îngădui vreodată să cred în întregime în ea până când nu își vor face apariția destule dovezi care să o contrazică. Cum am să reușesc asta, pur și simplu, încă nu știu. Va trebui să descopăr din mers. Niciodată nu mi-am închipuit că va fi necesar, în mod deliberat, să mă protejiez singur împotriva acceptării a ceea ce îmi dictează puterile mele de judecată, dar dacă eu mă conving de acest lucru și apoi altcineva dovedește că am greșit..., ei bine, atunci sunt sigur că tu ai întâlnit destui pantologi ca să realizezi ce se va alege din mine...

— Care este ipoteza? strigă Alida.

Ea observă, neliniștită, că fața lui strălucea de transpirație.

Oare acesta era tipul de agonie pe care îl îndurase și Saxena, slăbirea puterii de caracter, care i-ar fi permis să recunoască în mod deschis?

— Am de gând să fac singura presupunere pe care, din câte îmi dau seama, Jacob Chen nu și-a permis-o. Tonul lui Hans rămăsese perfect calm. El nu a putut accepta, nici măcar pentru o clipă, ceea ce eu suspectez că trebuie să fie

adevărul: că oamenii de pe Azrael sunt pregătiți să îndure ceea ce ei consideră a fi povara existenței, singură și exclusivă, pentru că ei își imaginează că este de datoria lor să îi pună capăt.

— Dar ar putea doar să se sinucidă, nu să se și omoare unii pe alții!

— Această durere ar fi insuficientă. Destinați cum sunt suferinței, ei construiesc astfel, încât să fie ceva de distrus, se reproduc astfel, încât să fie mai mulți de ucis! Au existat aici, pe Pământ, în trecutul îndepărtat, secte milenare de acest tip; majoritatea oamenilor fiind însă ocupată cu latura pozitivă a vieții, ele au avut un succes mic, cu excepția epocilor când marile terori existau pretutindeni – cu puțin înainte de anul 1000, spre exemplu, sau în timpul foametelor și epidemiilor – și, în plus, când oamenii erau într-o stare de cinstire a lui Nemesis, pentru că bunul trai și confortul se îndepărtaseră prea mult de ei. Lorenzo spune că Thorkild este o victimă a *acediei*, coșmarul unei existențe fără rost. Thorkild ocupă unul dintre cele mai importante și mai responsabile posturi de pe planetă! Și știi ce i-a făcut o singură întrebare a lui Lancaster Long! Mai ești încă tot atât de nerăbdătoare să legați Azrael-ul în Sistemul Punții? Împotriva voinței lui Long? Când ar putea să le facă același lucru tuturor celor de pe Pământ?

Alida își puse mâinile pe ochi. Era derutată. Capul îi răsună ca un dangăt de clopot.

— Pari să insinuezi că el ar refuza o Punte! În plus, dacă oamenii săi vor să facă prozeliti pentru credința lor...

— Inspectore Marquis, spuse Hans pe un ton uniform, de un secol, Sistemul Punții a constituit principalul motiv pentru ca oamenii de pe Pământ să-și continue ocupațiile obișnuite. Ceea ce face Sistemul este menținut pentru a justifica plictiseala oamenilor, mânia, frustrarea – pe scurt, existența lor continuă. Pe Azrael ei își fac viețile să pară mai reale omorându-se sau omorând. Ce mult le place să ne rănească pe noi, cei care negăm ceea ce pentru ei este adevărul cel mai evident, și cum altfel ne-ar putea răni

decât prin disprețuirea publică a ceea ce prețuim noi cel mai mult?

— Dar beneficiile de a avea acces la Punți...

— Sunt nimic în comparație cu efectul spunerii unui simplu „nu”!

*

După o tăcere lungă și înspăimântătoare, ea reluă:

— Mă gândesc că tu deja crezi mai mult de jumătate...

— Nu spune asta! se înfurie el. Este o analiză ipotetică, nimic mai mult! Eu o supraextind pe cât de departe pot, în speranța că unele fleacuri ale probei contrare îi vor face pe unii din membrii lor importanți să se certe. De aceea, dacă nu ai niciun alt motiv în plus ca să mă oprești, propun să vorbim cu Dr. Lorenzo chiar acum și cu Inspectorul van Heemskirk și cu căpitanul Inkoos și cu oricine altcineva pe care l-aș putea găsi în grabă! Și apoi, dacă ei nu vor putea să mă vindece de iluzia mea, va trebui să merg pe Azrael și să găesc acolo greșeala. Acolo *trebuie* să fie o greșeală. *Vreau* să fie acolo o greșeală!

Alida respiră adânc.

— Da, desigur, acolo trebuie să fie, spuse ea. Ca Inspector al Relațiilor și eu am un interes în asta, fiind unul dintre ei. Vrei să ne întâlnim în această seară pentru a compara însemnările în legătură cu ce am fost în stare să aflăm?

Propunerea era mult mai ostentativă decât oricare alta pe care o făcuse în cincizeci de ani, însă ea simți nevoia să o întărească:

— Cu cât mai sus, cu atât mai puțini, în regulă! continuă. Dar nu mai puțini decât este inevitabil!

Mai reflectă un timp asupra acestui lucru și în cele din urmă ridică din umeri, decisă.

— Foarte bine. O să te chem la ora nouăsprezece și treizeci.

Își luă apoi rămas bun. Când ușa se închise, Alida își spuse cu voce tare:

— La sfârșit vei deveni necruțătoare. Dar nu vei putea să mai faci nimic. Deci trebuie să te iert anticipat. Nu-i așa?

Apoi șterse întrebarea prostească din proiecția orașului și își continuă munca obișnuită, de zi cu zi.

IX

Vocea lui Lorenzo provenea dintr-o cutie mică, albă, așezată pe o masă sculptată și spunea:

— Când aud numele lui Jorgen Thorkild, oamenii se gândesc la tot ce se asociază cu acesta: Sistemul Punții și stelele pe care le leagă laolaltă, toate lucrurile minunate pe care contactul interstelar le-a făcut posibile. Dar dobândirea unei asemenea înalte poziții ca a voastră nu este de ajuns. O dată dobândită, ea trebuie justificată.

— Cum ai putea să știi tu? Întrebă Thorkild, ridicând cutia de pe masă. Ești doar o mașină!

Aerul era cald și suprasaturat, greu-siropos din cauza parfumului imenselor flori care acopereau fiecare din sutele de tufișuri de pe terenurile spitalului. Acestea erau aranjate cu multă ingeniozitate, pentru a ascunde mașinăriile de supraveghere și control care urmăreau pacienții oriunde s-ar fi dus, orice ar fi făcut sau ar fi spus. Dar, din cauza riscului de a agrava iluziile de care sufereau unii dintre ei, cum ar fi fost, de exemplu, convingerea că plantele, și copacii, și alte obiecte vorbeau cu ei, nu ar fi fost necesari interlocutori telecomandați identificabili, asemănători cu cel pe care Jorgen tocmai îl ridicase acum gânditor.

Din loc în loc existau bălți, puțin adânci, pe ale căror suprafețe nemișcate ca o oglindă se întindeau nuferi, roz, albaștri și galbeni. Aprecie distanța până la cea mai apropiată dintre bălți, își trase brațul înapoi și făcu imediat cutia să zboare spre ea.

— Corect, sunt o mașină, aprobă cu înțelepciune cutia. Dar principiile după care am fost programată, de către ființe umane, amintește-ți că sunt...

Și, atingând suprafața bălții, împrășcă în jur cu apă.

Thorkild își șterse mâinile de un praf imaginar și se așeză jos. În câteva minute ceea ce făcuse era în mod obligatoriu raportat doctorului Lorenzo, și el sau o imagine *solida* automată a acestuia avea să apară pentru a protesta. Cu toate acestea, dacă n-ar fi fost decât numai acea mare ușurare de a scăpa de argumentele neobosite ale mașinii, și tot merita să suporti prezența doctorului. De ce nu putuse Lorenzo cu căpățâna sa de dovleac să înțeleagă că ceea ce-și dorea cel mai mult acest unul singur dintre toți pacienții săi era, pur și simplu, să nu mai trebuiască să gândească pentru un timp? Să reacționeze, da! Să raționeze..., vă rog, nu! Și iarăși, și iarăși nu *încă*! Nu atunci când încercarea de a răspunde la o întrebare simplă te poate duce pe drumul unei orbiri mentale de la care nu există nicio scăpare, nici la dreapta, nici la stânga! Dacă va găsi vreodată o astfel de scăpare, ea va trebui să fie orientată ori în sus – înspre manie –, ori în jos – într-o criză sinucigașă. Și el nu vroia să fie ținut în niciuna dintre aceste alternative! Vroia, desigur, să iasă din asta! Dar dorea să-și găsească propriul drum, nu unul prescris în prealabil de un terapeut, nu contează cât de hărăzit profesiei. El vroia să găsească o cale de evadare la fel de neverosimilă cum ar fi fost drumul unei Punți spre propriul său străbunic. În momentul de față nu știa nici măcar dacă acest drum există. Se agăța însă, fără niciun temei, de convingerea că nu era imposibil să existe. Acesta era motivul pentru care refuzase până acum să-l lase pe Lorenzo să-i facă o analiză chimică totală a organismului, motivând că, personal, era prea *important* (dar în realitate el ura acest cuvânt!) pentru a risca să fie destabilizat de aditivi sistemici de genul celor prescrși, din rutină, în zilele noastre, pentru „trecătoarea tulburare a personalității”.

Cu toate acestea erau aditivi și aditivi, și singurul articol care rămânea în picioare..., pe masa joasă, era un pahar de vin rece. Nu avea nicio obiecție împotriva lui sau a conținutului său. Luând paharul, se așeză pe iarbă și se pregăti să contemple un arbust înflorit din apropiere.

Printre crengile dese ale acestuia, descoperi brusc o față goală, care stătea în picioare, și pete de umbră i se jucau pe corp. Fata îl privi cu ochii mari, sfioși, ca un pui de cerb sperios.

— Nefret! o strigă el și își întinse mâna ca să repună paharul la loc, pe masă.

— Te-am văzut când ai aruncat cutia în apă, zise fata, și o undă de venerație tremură în vocea ei. Ești norocos!

— Norocos, Nefret?

Pe Thorkild nu-l preocupase să vorbească spre ea; rareori i se întâmplase să procedeze așa de când îl lăsaseră afară pentru odihnă. Dar aproape tot timpul fusese asigurat că oricine putea să vorbească doar *spre* ea, nu cu ea; or, aceasta era o realizare formidabilă.

Ea ezită, uitându-se în stânga și în dreapta, printre crengi, apoi alege o ramură mai groasă, încărcată cu splendide flori, ca de ceară, pe care o rupse de jos, de lângă rădăcină. Ținând-o în față, ca pe o torță, de a cărei lumină părea că ar avea nevoie, fata făcu, înainte de a îndrăzni să se aventureze în poiana largă, câțiva pași prudenți înspre Thorkild. El văzu astfel că ea își desenase pe piept, cu nămol de la unul din eleșteie, niște ochi deschiși.

— Norocos? spuse Thorkild din nou, stânjenit.

Ea avea însă și proprii săi ochi, și aceștia erau teribil de pătrunzători. Îi reaminteau puțin de cei ai lui Lancaster Long.

— Pe mine mă vor vindeca, zise Nefret. Dar nu și pe tine. Tu nu-i lași.

— Nu poți vindeca pe cineva care nu este bolnav, fu de părere Thorkild.

— A fi bolnav înseamnă a fi diferit, spuse Nefret.

Lăsa apoi în jos capătul rupt al ramurii înflorite și începu să smulgă petalele, una câte una. Din nou nu se mai uita la Thorkild.

— Eu sunt maleabilă, spuse în cele din urmă. Pot simți cum medicamentul pătrunde în interiorul meu chiar acum. Așa cum mâinile modelează lutul umezit, într-una din zilele

acestea am să fiu pe deplin refăcută. Nu am să mai fiu deloc eu. Se întâmplă pentru a treia oară, din câte îmi amintesc, înțelegi? Eu sunt prea slabă pentru a lupta cu schimbările. Nu am nevoie decât să nu observ când îmi suflă ei medicamentele în aer, și, iată rezultatul, chiar înăuntrul meu, ca și cum ar fi propria mea respirație, și se transformă într-un nou eu și încep să mă comport în modul în care vor ei, în modul pe care ei îl consideră corect. Dar tu, tu ești tare, inflexibil. Nu te vor modela în alt chip decât în acela în care exiști. Dacă vor continua să încerce, te vor sfărâma în bucățele mici și în praf, și vei scânteia din ele în lumina soarelui.

— Cum se face că ești aici pentru a treia oară, Nefret? întrebă Thorkild.

De departe arăta prea tânără; corpul ei era încă pe jumătate de copil, figura ei abia se forma sub pielea bronzată și netedă.

— Pentru că am fost diferită.

— Cum adică ești diferită?

— Pentru că eu nu vreau să fiu la fel cu toată lumea. Nu vreau să fiu făcută să cred că sunt fericită. Dacă ar urma să fiu fericită, eu vreau *să fiu* fericită! Altfel prefer să rămân așa cum sunt.

Un picior sub a cărui talpă scârțâia la mers pietrișul unei cărări anunța că venea cineva mai curând în persoană decât sub formă de înregistrare tridimensională. Ea lăsă creanga să cadă și se aruncă pur și simplu înapoi, în tufișuri; dispăruse înainte ca floarea aflată în vârful crengii să atingă solul.

Thorkild luă o înghițitură din vinul său înainte de a se întoarce pentru a se convinge că noul-venit era, așa cum se așteptase, Lorenzo.

— Ai ajuns repede, spuse el.

— Eram deja pe drum, zâmbi Lorenzo. Agățând cu piciorul un scaun care se găsea în apropiere, îl trase spre el și se așează. Presupun că ai aruncat cutia de terapie în eleșteu?

— Ah, asta trebuia să se întâmple mai de mult, zise Thorkild cu ironie. O rușine! Înseamnă însă că probabil ai făcut-o rezistentă la apă.

— Are certificat de garanție împotriva a orice, de la aer lichid la fier lichid. Deci este încă unul din lucrurile de care nu poți să fugi.

— Eu nu fug! explodează Thorkild, încleștându-și pumnii. Mi-am dorit să te pot face să înțelegi acest lucru simplu și evident! Eu nu, repet, *nu* fug nicăieri, nu mă ascund, nu mă dau în lături, nu trag chiulul, nu mă eschivez, nu...

— Atunci ce faci tu? îl întrerupse Lorenzo, cu o izbucnire de autoritate.

— Eu caut un loc care să merite să fug *spre* el!

Replica era neașteptată; Thorkild avu pe moment satisfacția de a-l vedea pe Lorenzo în dificultate. Dar asta ținu doar câteva secunde, timpul necesar pentru a le șopti computerelor sale de la spital un mesaj și pentru a primi răspunsul în scopul găsirii unei noi căi de abordare a pacientului de acum înainte.

— În cazul acesta, Jorgen, de ce încă nu l-ai descoperit? Ai lucrat în Sistemul Punții toată viața, din clipa când ți-ai încheiat educația. Ai arătat o asemenea înțelegere a acestuia, încât...

— Încât ei m-au ales Director la vârsta mea absurd de timpurie! Și? Nu a fost decizia mea – a fost a altcuiva! La care s-a adăugat verdictul unui grup de mașini!

— Cu cât crezi că ar trebui să fii mai în vârstă decât ești ca să fii pregătit să-ți menții slujba?

Asta era o lovitură sub centură. Thorkild își închise ochii și se înfioră.

— Vorbesc serios! insistă Lorenzo. Hai, spune!

— Ah, cum naiba aş putea ghici? Au existat oameni mai în vârstă decât mine care ar fi putut fi aleși – au existat oameni mai tineri care să ajungă la asta!

— Hmm! spuse Lorenzo și transmise cu voce înceată o observație.

Enervat, Thorkild strânse din pumni.

— Ce pui acum în fișierul meu? izbucni.

— O remarcă în legătură cu atitudinea ta referitoare la vârsta cronologică. Îmi sună ca un fleac de atavism.

— Și ce vrea să însemne asta?

— Chiar ești interesat? vru să știe Lorenzo.

Thorkild era pe punctul de a exploda, dar se stăpâni. Ce capcană perfectă! De îndată ce avea să admită că într-adevăr era interesat de ceva anume, exista riscul de a putea fi tratat în același mod ca Nefret: modelat ca lutul moale! Se întoarse cu spatele, rostogolindu-se pe o parte pe iarbă.

— Formidabilă confirmare! replică Lorenzo. Am să pun computerele să lucreze la asta chiar acum, spuse el și se ridică în picioare. Ah, apropo! Ce aveam de gând să-ți spun era că Alida s-a interesat de tine. A sunat de patru ori în ultimele două zile.

— Și nu mi-ai spus atunci când era pe linie?

— Nu a cerut să vorbească cu tine. Vroia să știe doar cum te simți.

— Ah, politețea ei condiționată! La asta este bună. Ei bine, am văzut destul din acest mod de lucru ca să-mi ajungă pentru o viață. Am să uit de orice afecțiune pe care am avut-o vreodată față de ea și am să privesc în altă parte. Dezaprobi legăturile dintre pacienți, doctore? Eu, mai degrabă, mă simt atras de micuța Nefret. A fugit când a auzit că vii. Poate că dacă pleci s-ar putea reîntoarce.

— Destul de ciudat să vorbești despre așa ceva, spuse Lorenzo.

Părea că nu înțelege. Thorkild îi aruncă o privire suspicioasă. Asta era problema lui: era perceptiv! Chiar acum Directorul Sistemului Punții vroia să fie înconjurat de oameni care ar fi putut să asculte pur și simplu, fără să critice.

— Spune-mi ceva, continuă Lorenzo.

— Sunt sigur că orice aș putea să-ți spun eu, îl întrerupse însă Thorkild imediat, ai putea învăța la fel de ușor din fișa mea! N-am fost eu monitorizat și analizat toată viața? M-ar fi înălțat mașinile la poziția mea de așa-numită glorie dacă oamenii nu ar fi crezut că înregistrările pe care

le-au făcut ei constituiau o expresie analogă tolerabilă a personalității mele? Ah, sunt într-o stare de virtuală eternitate, ca și tine! Peste o sută, poate peste o mie de ani cineva care ar vrea să știe cum eram noi va putea să lovească ușor o anumită înregistrare din câteva miliarde și noi vom fi acolo, mâncând și bănd și făcând dragoste și, în general, va putea să examineze amănunțit mișcări umane, în special cum și când folosim Punțile.

— Punțile – mișcări umane, șopti Lorenzo.

— Ce?

Înspăimântat, Thorkild se ridică în capul oaselor.

— Îmi pare rău, am vrut să transmit în șoaptă. Tocmai introduceam în fișier un postulat al echivalenței.

Thorkild se ridică în picioare; îl depășea cu mult ca înălțime pe Lorenzo, care rămase în aparență calm.

— O, nu, n-ai vrut să faci asta! Ai vrut ca eu să aud asta!

— Dacă încă poți să fii supărat înseamnă că nu ai pierdut toate contactele cu noi, ceilalți. Încă poți să fii mândru!

— Mândru? Ai înnebunit! Eu am renunțat la mândrie.

— Când?

— Știu exact când! În momentul când am realizat că singurul motiv pe care îl aveam ca să fiu mândru îl constituia faptul că eram atât de bun, încât să fiu folosit de alți oameni.

— Când a fost asta?

— Nu ți-am spus oare? Când am încercat să răspund întrebării lui Lancaster Long și am văzut-o pe Uskia cu un difuzor conectat în ombilic, astfel încât copilul ei nenăscut să poată trage cu urechea la ceea ce se întâmpla. Și m-am gândit: aici sunt eu muncind ca un sclav, transpirând pentru toate, de la ne semnificative amănunte la marile linii politice, adoptând ca un părinte deciziile altor oameni și pretinzând că sunt ale mele, suportând reproșurile când deciziile se dovedesc a fi greșite... Și oare fac acest lucru pentru propriul meu bine? Nu, nu îl fac! Îl fac pentru

superstițioși idioți, imbecili, cu burțile mari ca Uskia!
Trebuie să fiu mândru de *asta*?

— Crezi că acest gând l-a împins pe Saxena la sinucidere?

Era întrebarea pentru care Thorkild își adunase toate puterile. Se întoarse, murmurând:

— Eu ar trebui să știu? Întreab-o pe Alida!

— Tu nu ai întrebat-o?

Thorkild mormăi ceva și își goli paharul de vin.

— Nu ai întrebat-o, nu-i așa? Pentru că ea a refuzat orice formă de intimitate cu tine, nu? Și subconștientul tău a interpretat asta drept o dovadă de inferioritate a ta față de Saxena...

— La naiba, am eliminat de ani de zile acest tip de nonsens superficial din sistemul meu! Și încă am făcut-o eu însumi!

— Asta, spuse Lorenzo cu discernământ, sunt pregătit să o cred. Un om care poate fi Directorul Sistemului Punții nu are nicio nevoie de gratificații minore ca acestea. El, în mod automat, posedă destule alte țeluri pentru...

— Țeluri? Thorkild căscă. La fel ai putea spune și despre... despre un spor de ciupercă împrăștiat de un suflu de aer. Nu știe unde se duce, dar se consolează singur cu speranța că există ceva în spatele acestei parcele de sol îngrășat de frunze. Ei bine, noi am trecut de prima noastră parcelă și ce am găsit? Mai multe la fel! Rezultatul: suntem reduși la acțiunea de dragul acțiunii, dezvoltare de dragul dezvoltării.

— Și toate acestea ți-au fost deslușite de câteva cuvinte ale lui Lancaster Long?

— Bănuiesc, zise în silă, că ai putea spune că întrebarea lui le-a adus în centrul atenției.

— Înțeleg.

Lorenzo se întoarse și o luă când într-o direcție, când în cealaltă, de la un loc la altul și înapoi, de mai multe ori, în timp ce continuă să întrebe:

— Spune-mi, te rog, altceva - ceva ce nu pot găsi în înregistrările tale, pentru că gândurile nerostite nu apar la

mașinile pe care se pare că le urăști atât de mult. Te-ai gândit vreodată să-ți faci timp ca să întemeiezi o familie?

— Dar calitatea de părinte este o îndatorire de zi cu zi! Cel puțin douăzeci de ani!

— Știu, știu! Acesta este motivul pentru care, mult prea adesea, oameni ca tine o lasă pe seama omului obișnuit, ca și cum douăzeci la sută dintr-un timp de viață modern și activ ar fi prea mult, o încercare pe...

— Taci din gură! șuieră Thorkild.

Lorenzo aproape se supuse, însă își rezervă dreptul să subvocalizeze un alt comentariu pe fișele din spital. Chiar înainte ca pe Thorkild să-l trădeze temperamentul el reluă:

— Foarte bine, ai o eficacitate de grad zero în privința paternității. Ești destul de diferit de Uskia, spre exemplu. Tu...

— Despre ce tot behăi acolo?

— Totul este o chestiune de ipoteze, insistă Lorenzo conciliator.

— Atunci, tu și ipotezele tale ar fi trebuit să-i faceți față lui Lancaster Long! Dacă sunt mai mulți oameni ca el acolo de unde vine el, ne vor zgâlțâi și pe noi ceilalți când se vor conecta la Sistem!

Lorenzo arată brusc mult mai bătrân. Vocea sa era joasă și fragilă când spuse:

— S-au decis să nu o facă.

— Ce?

— S-au decis să nu o facă, își impuse Lorenzo un zâmbet șters. Ai putea încerca să te gândești cu foarte mare atenție la câteva din consecințele probabile. Eu deja am cerut computerelor mele să lucreze la asta și, îndată ce vei dori să te arăți din nou interesat de univers, am să le pun să funcționeze pentru tine. Dar... știi ce înseamnă numele planetei lui Long?

Thorkild rămăsese încremenit, ca o statuie.

— Azrael este numele legendar al Îngerului Morții! Iătră Lorenzo. Și se pare că nu a fost ales la întâmplare! Dacă ești atât de sătul de viață, de ce nu copiezi exemplul lui Saxena în loc să-mi mănânci mie timpul, când sunt convins

că până mâine dimineață voi avea cel puțin o mie de cazuri mai grele decât al tău?

Se învârti pe călcâie și se îndepărtă pășind cu aroganță. Dispăruse cu mult înainte ca privirea șocată cu care Thorkild îl urmărise plecând să se schimbe într-una ceva mai apropiată de privirea umană.

X

— Dar este o greșeală, spuse Alida pe neașteptate. Nu dăm dovadă de politețe așteptându-l, nu-i așa? El ne tratează ca pe niște cerșetori!

Alida stătea cu Moses van Heemskirk și cu alți câțiva oficiali pe scaunele capitonate, confortabile, din holul de intrare al casei care fusese destinată delegației de pe Azrael pe durata șederii ei pe Pământ. Laverne ar fi trebuit să fie printre ei. Lăsase vorbă că va întârzia pentru că Uskia plănuise să se întoarcă pe Ipewell cât mai curând posibil și câteva impedimente minore apăruseră pe neașteptate în contractul Punții pentru planeta ei.

Mulți străini de pe alte lumi folosiseră această impozantă clădire. De obicei, perioada de negocieri era destul de lungă pentru a permite să se imprime asupra locului unele caracteristici ale personalităților celor care o ocupau temporar – câteva sugestii despre caracteristica lumii lor de acasă. Nicio urmă a lui Long sau a însoțitorilor săi nu putea fi însă detectată aici; nu era nici măcar mirosul slab de bucătărie străină care în trecut îmbibase de foarte multe ori aerul clădirii. Numai când și când cineva putea fi auzit lansând un ordin scurt sau traversând coridorul în pantofi moi, cu foșnetul unei lungi robe negre.

Moses van Heemskirk îi zâmbi cu amărăciune Alidei, ceea ce nu se prea potrivea cu fața sa rotundă.

— Un om îndărătnic! spuse el. Și noi atârnăm de decizia lui ca de o funie legată de *gât*!

— Să greșim noi? întrebă ea într-o doară.

— Cum ar putea avea el dreptate? se împotrivi van Heemskirk, întorcându-i cu abilitate întrebarea și validând-o într-un fel mult mai primejdios.

Se auzi un zgomot de uși care se deschid și ei se ridicară emoționați. Oamenii ieșeau din camera în care Ministrul Shrigg dispăruse cu o oră în urmă.

— De ce trebuie să ne bazăm pe el? murmură cineva, aproape ca o șoaptă.

Dar toți cei din apropiere îl putură auzi și majoritatea îl aprobă dând din cap.

În sfârșit, apăru și Shrigg, cu fața înroșită până la limitele cheliei și având întipărită pe ea o privire încruntată, violentă.

Își făcu drum prin mulțime, până la ușa principală, și apoi, afară, trăgându-și după el marionetele și însoțitorii, care îl urmau ca pleava prinsă în vârtej, pe urmele unui vehicul rapid. Toți ochii se îndreptară spre el din reflex. De-abia în momentul când Shrigg le ieși din câmpul vizual, Alida, și, în aceeași clipă, și ceilalți care o însoțeau îl observă pe Lancaster Long stând în cadrul ușii deschise pe unde tocmai ieșise Shrigg.

Pe fața lui se așternuse o mască de dispreț rece.

— Am fost proști că ne-am bizuit pe Shrigg! se tângui Alida.

— Ai fi putut să faci tu mai bine? replică van Heemskirk, cu voce aspră, și se îndreptă spre Long, cu o secundă înainte ca acesta din urmă să ridice brațul pentru a-l chema cu gest poruncitor.

Cât de mult din mândria unui om putuse fi astfel salvat!

Dar să crezi că un singur om poate deține o asemenea putere! Numai prin faptul că pusese la îndoială valoarea a ceea ce Pământul prețuia cel mai mult, el declanșase, într-adevăr, valul de sinucideri care înspăimântase. De asemenea, fuseseră provocate răzmerițe și alte tulburări. Partidele Anti-Pământ de pe un număr de câteva alte lumi salutară știrea despre refuzul lui Azrael și unii dintre adepții lor mai exaltați vorbeau deschis despre sabotaj.

Moștenirea stelelor, la care umanitatea visase încă din timpurile când locuia în peșteră...! Și aici, iată, se afla un om căruia nici nu îi păsa de ea!

Oare realiza el cât de mult avea să fie detestat? Probabil. Însă mai mult ca sigur că acest lucru îl va delecta.

*

— Am să mă întorc în Azrael imediat, spunea el, eu și cei care au venit cu mine. Voi o veți informa pe căpitanul Inkoos să-și ridice nava de pe planeta mea cât mai curând posibil. M-am săturat de voi și de Pământul vostru decadent!

Inconștient, el își frecă antebrațul stâng cu vârful degetelor de la cealaltă mână. Alida realizează că de fapt atingea locul unde se înfipseseră colții șarpelui cu clopoței.

— Ah, desigur că vom face cum spui! declară van Heemskirk, încremenind cu o privire provocatoare pe fața cu nas coroiat, aflată înaintea sa. Numai dacă nu te răzgândești și hotărăști altceva! Dar... Pământul este bătrân și foarte răbdător. Nu este nicio grabă.

Alida simți un fior de admirație. Disprețul lui van Heemskirk era aproape egal cu cel al lui Long, dar era ambalat într-un aer protector – ceva, în genul: ai să crești, băiete, și ai să înveți ceva mai bine într-o bună zi!

Cu toate acestea, Long părea că nu-l auzise.

— I-am explicat Ministrului Shrigg, spuse el, dar este un nătărău cu cap de lemn. Sper ca tu, cel puțin, să ai o vagă bănuială despre ce vorbesc. Vreau ca cineva de aici să recunoască motivul pentru care am respins momeala voastră poleită în aur, de ce noi, cei de pe Azrael, nu vom avea nicio legătură cu jucăriile voastre elaborate...!

Alida își aminti că Hans prezisese asta. Dar nu avea niciun rost să se gândească la Hans. De altminteri, el fusese evaziv, și metaforic... Sfârșitul curcubeului... Într-adevăr, ea venise în contact cu el și îl ținuse ele mână; dar știa că, în realitate, niciodată nu se apropiase de el și nici nu va putea să o facă vreodată. Cu toate acestea, perspicacitatea lui era uimitoare! Și curajul care îl

condusesse pe lumea unde Chen murise – și unde, chiar și acum, el înfrunta aceleași forțe...!

— De ce să pierdem timpul? replică van Heemskirk cu o plictiseală superb de afectată. Chiar și mașinile pot diagnostica mica gelozie. Un copil se poate convinge singur că ceea ce adulții consideră o unealtă nu este nimic mai mult decât o jucărie cu care să te joci pe-aici, prin jur, și, odată ajuns la această concluzie, e distrus de temerea că un alt copil ar putea și el să se bucure de asta.

— Batjocura ta nu mă atinge, spuse Long. Ea vine de acolo de unde trăiți voi, dintr-o lume aflată departe de realitate. Trebuie să fie din același motiv pentru care ceea ce zic eu nu vă poate atinge pe niciunul dintre voi.

— Trebuie să fie? îl imită van Heemskirk cu ironie. Ei bine, din punctul meu de vedere există grade de necesitate... Dar ascultă-mă până la capăt, sau n-ai de gând?

— M-am săturat de trăncăneala ta, ripostă Long.

— Cu toate acestea, te sfătuiesc..., spuse van Heemskirk cu subtilitate și nu își încheie fraza.

Dar un val de tensiune trecu printre cei care ascultau. Alida se trezi ea însăși înghesuindu-se mai aproape. Se părea că politicianul gras va începe să spună ceva neașteptat. Important? *Salvarea?*

Dar cum?

— Ei bine? ceru Long.

Conștient că el restabilise autoritatea, van Heemskirk nu se grăbi. Vorbi încet, fără grabă, savurându-și cuvintele:

— Ți-ai exprimat foarte clar poziția, repetând-o la infinit. În consecință, va fi plăcut pentru tine să auzi că imediat ce i-ai spus Ministrului Shrigg că urăști absolut, pe deplin și categoric ideea unei Punți Azrael...

Asta trebuie să fie un citat, își dădu Alida seama, pentru că Long se făcuse foc și pară: *cum se poate ca tu să-mi știi propriile mele cuvinte?* Și van Heemskirk răspunse printr-o înclinare a capului, astfel încât lumina să alunece pe firul argintat care ducea de la urechea sa la corzile vocale și apoi, în jos, sub guler: un micro-transmițător. Alida vru să

bată din palme. Nu se gândise să se echipeze și ea cu unul în vederea acestei întâlniri cruciale și acum era necăjită pentru că scăpase din vedere acest lucru. Între timp, politicianul continuă:

— ... imediat deci, noi am și pornit la acțiunea pe care ai dorit-o. Nava de cercetare *Câinele de Vânătoare*, aflată sub comanda căpitanului Lucy Inkoos, s-a ridicat în spațiu din ordinul meu înainte ca Ministrul Shrigg să traverseze acest culoar. Până acum nava a ajuns la zece mii de kilometri pe orbită și nu se va reîntoarce pe suprafața planetei, pentru că va rămâne în sistem până la viitoare ordine.

Se petrecu ceva, ca o minune, de parcă soarele apăruse brusc pe cerul unei zile înnegurate. Zâmbete explodară pe fețele tuturor, cu excepția celei a lui Long.

Și a Alidei. Care, asistând la scenă, părea chiar glacială.

— Dar..., spuse Long după o pauză de confuzie-nedumerire și trebui să înghită în sec.

Era o plăcere să-l vezi că nu știe ce să spună sau ce să facă.

— Dar, continuă el în cele din urmă, ce se va întâmpla cu mine? Și cu personalul meu?

— Ah, ce faci tu este în întregime treaba ta. Noi respectăm libertatea individului, aici, pe Pământ. Dar, din moment ce voi nu mai sunteți o echipă de negociatori angajați în discuții pentru o Punte spre lumea-voastră-mamă, noi trebuie să vă cerem să eliberați această casă în douăzeci și patru de ore. Este o proprietate oficială și este rezervată oaspeților oficiali. Bună ziua.

Van Heemskirk ridică șmecherește dintr-o sprânceană, într-un gest plin de insolență, spre bărbatul mai înalt, se întoarce apoi pe călcâie și se îndreptă cu pași grei spre ușă. În spatele său cineva începu să râdă pe înfundate; apoi altcineva izbucni fără reținere în râs și toți ceilalți i se alăturară. Cu excepția, din nou, a lui Long și a Alidei.

Pentru că Hans era pe Azrael. I se acordase oare timp suficient ca să părăsească Azrael-ul?

— Atunci, trimite-ne înapoi pe nava ta de cercetare! țipă Long. Una dintre navele noastre se poate întâlni cu ea și...

În prag, van Heemskirk se opri și se întoarse:

— Dar tu detești ideea călătoriei cu Puntea, spuse el cu un glas ca lama unui cuțit. Și noi, din rațiuni de conștiință, nu o vom impune cuiva care i se opune. Deci purtați-vă singuri de grijă! *La revedere!*

*

— A cui crezi tu că a fost ideea? Întrebă van Heemskirk cu amărăciune. Eu n-am fost atât de deștept.

— Vrei să zici că Hans este încă pe Azrael! strigă Alida.

Pentru o clipă sau două van Heemskirk se concentrează asupra demodatei extravagante a mașinii în care mergeau; era o experiență rară în lumea modernă să te bucuri de înaintarea pe îndelete a unui vehicul personal pe roți, de priveliștea oferită de fațadele clădirilor pe lângă care aluneci, de scara umană a numai o sută de kilometri pe oră în loc de viteza care fusese considerată de secole firească, de la sine înțeles, în spațiu sau chiar în atmosfera de deasupra.

În cele din urmă, dădu din cap, edificată.

— Tu l-ai părăsit acolo! îl acuză Alida. L-ai abandonat!

— Oh, nu! El a ales asta. Ne-a vorbit despre lupta într-un fel de competiție.

Vocea lui deveni nefiresc de tăioasă:

— Aceasta a fost chiar expresia lui: el pe Azrael, Long aici. Câștigătorului îi revine trofeul.

— Dar, dacă va câștiga el, va pierde, spuse Alida.

— Știu, răspunse van Heemskirk cu o amabilitate neobișnuită. Alida, eu îmi dau seama de asta pentru că, fiind politician de carieră, depind de popularitatea mea, de alegătorii mei ca să-mi păstrez poziția. Oamenii ca tine au tendința de a mă include în aceeași clasă spirituală cu Shrigg și alții de teapa lui. Dar tu mă cunoști deja de ceva timp. Nu există nicio mică diferență între el și mine?

Ea se sili să-l aprobe din cap.

— Mă simt ușurat! Vezi, nu-mi pasă că sunt ceea ce sunt, pentru că eu mă gândesc la mine ca la tipul de individ care trebuie să ungă osiile mecanismului social. Cine poate

fi mai îngrijorat decât mine când cineva aruncă o găleată de nisip în interiorul lui? Te-ai îndrăgostit de Hans Demetrios, nu-i așa?

— Este chiar atât de evident? replică ea, descurajată.

— Se vede puțin. Și nu sunt surprins. Eu întrevăd în el o cât de câtă asemănare cu Saxena. Sper că nu te mai superi acum pe oamenii care vorbesc despre Saxena. A fost o vreme, îmi amintesc, când găseai acest lucru insuportabil.

— Este mort! suspină Alida.

— Dar nu și în mintea ta și a lui Jorgen. Ar cam fi timpul să moară și acolo. De fapt, cred că în mintea lui Jorgen moare acum. Am vorbit cu Lorenzo ieri și el era, cu oarecare prudență, optimist în privința creării unei breșe la acel nivel.

Frecându-și mâinile durdulii una de alta, ca și cum le-ar fi spălat fără apă, adăugă:

— Bănuiesc că a trecut ceva timp de când nu te-ai mai interesat tu însăși de Jorgen...

Înțelegându-i reproșul, Alida se trezi că roșește ca o adolescentă.

— Nu avusese loc nicio schimbare..., nicio schimbare..., nicio schimbare..., spuse ea.

— Deci te-ai hotărât că ai putea să-l consideri nevindecabil, hmm?!... Nu este bine să te oprești asupra posibilității eșecului, în niciunul dintre cele două cazuri, nici într-al lui Lorenzo, nici chiar într-al lui Jorgen. Nu reprezintă oare asta tot ce trebuie spus? Și nu este acesta unul dintre motivele pentru care, o dată cu trecerea secolelor, din ce în ce mai puțini dintre noi – elita, dacă vrei un cuvânt mai adecvat – îndrăznesc să ne încredințeze paternității? Făcându-ne singuri răspunzători pentru o altă ființă umană, lăsând solitare altele, mai multe, așa cum obișnuiau ei, este atât de iminentă posibilitatea nereușitei, încât practic ne îndepărtăm de ea. Deși nereușita, desigur, este indispensabilă. Cum ar putea succesul să se simtă tridimensional fără eșecul cu care să contrasteze...?

— Am crezut că vrei să vorbești despre Hans! îl întrerupse Alida.

— Vreau.

Alida era tulburată. Ceea ce spusese van Heemskirk îi reamintea atât de mult de cuvintele seci ale lui Hans: „Nu am schimbat subiectul.”

— Foarte bine. Continuă, spuse ea încet.

— Într-un fel sau altul, noi am căzut în cursă din cauza rușinii față de riscul eșecului. Suntem obsedați de asta. Într-o astfel de stare nu poți să dai ochii cu cineva a cărui intenție mărturisită este a-ți face munca să pară fără valoare. Cu mai multă subtilitate, tu nu poți accepta o slujbă pe care altcineva a luat-o înaintea ta și careia nu a putut să-i facă față. Dar asta nu se întâmplă și în cazul în care tu crezi în adâncul inimii tale că ești mai bun decât a fost el. Și asta devine din ce în ce mai greu pentru că fiecare generație a fost selectată, cu mult timp în urmă, din cei mai buni dintre noi.

— Vorbești despre Jorgen?

— Într-un sens! Alida, de ce s-a sinucis Saxena? N-am îndrăznit niciodată până acum să te întreb. Dar dacă există cineva care să știe, tu trebuie să fii aceea!

— Sunt surprinsă că te interesează, spuse ea, obosită. Dar, oricum, sunt obligată să te dezamănesc. Nu mi-a spus niciodată. Nu a lăsat să-i scape nicio singură aluzie înainte de a o face.

— Poate că, dacă ai găsi o explicație, asta l-ar ajuta să moară și în mintea ta. Dă-mi voie să fac o sugestie pe care eu personal o găsesc utilă atunci când sunt frustrat mai mult decât în mod obișnuit. Ți convine sau nu, există un grup foarte mic de oameni pe Pământ – dacă tot am ajuns la asta, de fapt, există pe orice planetă locuită – care suportă povara plină de venerație a responsabilității. Noi constituim – nu-i putem evita constituirea! – grupul părinților din familia umanității. Ce se întâmplă cu părinții? Oamenii îi privesc cu considerație până când devin și ei, la rândul lor, părinți. Dar, în realitate, atât de puțini dintre noi acceptă acum responsabilitățile creșterii copiilor... Toate reacțiile naturale care ar fi trebuit să rezolve singure în direct problemele, relațiile de la persoană-la-persoană, în

cazul nostru rămân abstracte, cu o infinit mai mare putere ca să cauzeze decompensări psihologice când lucrurile merg prost. Chiar și cu tine alături de el – și sunt sigur că îl vei lua drept un compliment când voi spune că ești o persoană cu instinct matern, pentru că, dacă nu ai fi fost, nu ai fi putut să faci față slujbei tale, atât de bine și de atât de mult timp –, chiar și cu sprijinul tău deci, după cum spuneam, Saxena nu a putut face față tensiunii de a fi un membru al grupului de părinți. Nu ai fost tu cea care l-a părăsit, fapt de care cred eu că îți este teamă. A fost exact invers. Și după cele ce i s-au întâmplat și lui Jorgen, se poate demonstra că postul de Director al Sistemului Punții este un rol care ține în întregime de istorie și pe care nici măcar o singură persoană nu-l poate îndura. N-ar fi surprinzător, nu-i așa? De-a lungul secolelor, noi am pus din ce în ce mai multe sarcini pe umerii unui număr tot mai mic de indivizi. Deci..., sfârși el, făcând, în loc de orice altă concluzie, un semn edificator cu una din mâinile sale dolofane.

Alida era foarte palidă, dar îl aprobase, dând din cap din ce în ce mai des în timp ce el vorbea.

— Îți mulțumesc, Moses, spuse ea acum. Asta e o explicație credibilă. Cred că o voi găsi folositoare. Explică mult și din atracția mea față de Hans.

— Ca fiind persoana suficient de curajoasă pentru a prelua lucrurile de acolo de unde a căzut Chen, da! De fapt, i-am vorbit de teoria mea și lui, și el a descoperit că, în mare, era de acord cu ea. Asta s-a întâmplat la întâlnirea când mi-a zis ce să fac dacă cele mai mari eforturi ale noastre de a-l convinge pe Long să-și schimbe părerea n-ar fi reușit.

— De fapt, ce a spus?

Alida își puse mâinile între genunchi pentru a-i împiedica astfel să mai tremure.

— Că singura noastră speranță, dacă Long se dovedea inflexibil, era să convingem publicul că noi avem dreptate și Azrael se comportă într-o manieră puțin cam prostescă. El ne-a avertizat de un eșec parțial, orice am fi făcut: un val

de sinucideri, un val de morți provocate intenționat în distracții riscante. *Există* ceva detestabil de atractiv în ideea de a pune capăt unei existențe monotone! Probabil de aceea oamenii se adună ca să-l vadă pe Rungley și de aceea Long a considerat potrivit să-și acorde binecuvântarea publicității.

— Deci te-a asigurat că Long va eșua aici.

— Unde noi putem lua măsuri ca el să fie, în mod treptat, redus de la un străin misterios, care inspiră o teamă respectuoasă, la un individ obișnuit, mai curând nerod, care nu știe ce este bine pentru el sau pentru lumea sa.

— Tu nu l-ai... hmm!... îndemnat pe Hans să rămână pe Azrael?

— Poate că sunt vanitos, dar niciodată nu am gândit că-i pot spune eu unui pantolog ce să facă! Nu, el a prevăzut totul, inclusiv o justificare legală care îl împuternicește să procedeze astfel sub legea Azrael-ului.

— S-a numit singur trimisul special al lui Shrigg în investigarea morții lui Chen?

— Felicitări, Alida! Ai început să gândești din nou ca eul tău obișnuit. Pe Azrael ei nu recurg la un proces înaintea execuției cuiva care a omorât în cursul unui ritual, dar sunt obligați să înregistreze o hotărâre pregătită de cineva care ar corespunde, în termeni juridici vechi, unui judecător de instrucție. Conform propriilor lor legi, ei trebuie să-l tolereze pe Hans până când el se declară satisfăcut.

— Ce-ar fi să-l aduci acasă?

Om rototefi ezită. În cele din urmă spuse cu blândețe:

— Nava de cercetare va rămâne un timp nelimitat și el poate să o contacteze pe căpitanul Inkoos oricând dorește.

— Înțeleg!... Moses, ai discutat cu Lorenzo teoria ta privitoare la rolul-de-părinte? Vreau să spun, în legătură cu Jorgen?

— N-a fost nevoie. După câte s-ar părea, pierderea contactului direct cu viitorul reprezentat de... creșterea copiilor este printre cauzele cele mai obișnuite ale stării de care suferă bieții oameni.

— *Noaptea neagră a sufletelor?*

— Exact.

— Ce frază oribilă! se înfioră Alida. Ea singură și te duce cu gândul înapoi, în Epoca Întunecată, când oamenii munceau sub povara superstițiilor nebunești – magie neagră, vrăjitorie, demoni, spirite rele, oriunde te întorceai!

— Tocmai de aceea Hans este pregătit să-și asume riscul.

— Ce?

Alida se întoarce consternată. Se apropiau de sfârșitul călătoriei lor.

— Am primit instrucțiuni să nu-ți spun asta până când nu se va rezolva totul așa cum a prevăzut Hans. Dar acum pot să-ți spun. Știi pălăriile îmblânite pe care le posedă bărbații de pe Azrael?

— Desigur!

— L-ai văzut vreodată pe Long fără a lui?

— Nu, nu l-am văzut, dar ce-i cu asta?

— Doctorii l-au văzut, la spitalul unde a fost dus pentru mușcătura de șarpe... Așa am aflat și eu.

— *Ce?*

— Când își scoate pălăria poți vedea de o parte și de alta a frunții sale, chiar sub linia părului, câte o mică excrescență, zbârcită, de piele întărită. Doctorii au spus că este aproape la fel de tare ca o unghie. Cu alte cuvinte, Alida, pentru că el consideră că asta se potrivește rolului său, Lancaster Long încearcă să-și lase să-i crească coarne.

XI

Dacă acea singură clipă din actul sinuciderii care se află între hotărâre și moartea propriu-zisă ar putea fi dilatată, făcând-o să se desfășoare pe zile sau săptămâni, se gândi Hans Demetrios, asta s-ar fi asemănat foarte mult cu ceea ce experimenta el acum. Atârnaarea-de-nimic imediat după ce scaunul este îndepărtat, înainte ca funia să strângă gâtul; secundele dintre vârful stâncii și piatra de pavaj; arsura insuportabilă a otrăvii în măruntaie; șuieratul aerului scăpând în spațiu și ducând cu sine propriul sunet spre urechi care nu vor mai auzi niciodată nimic...

Cu toate acestea exista speranța de care să se agațe. Hans își imaginează - se obligă să creadă - că localizase punctul slab în gândirea acestor oameni. Trebuia să continue neobosit să dăltuiască până când monolitul convingerilor lor se va sfărâma.

Trebuia. Pentru că dacă n-ar fi făcut-o...

Dar refuză să-și îngăduie să se gândească la acest lucru.

*

Oamenii fură puși în încurcătură la început, când nava de cercetare, fără să dea niciun avertisment, se ridică din port, lăsând numai silueta scundă a lui Hans, care rămăsese în picioare pe betonul pustiu, ca o bocitoare solitară. Curios, în acel moment el se simțea pendulând între regretul față de ce pierdea și foamea de a ști dacă sacrificiul pe care-l făcea se justifica. Se compara singur cu un om înfometat care nu putea găsi altă mâncare decât un fruct amar care îi strâmbase gura chiar și după ce îl înghițise cu greu.

Asta se întâmplase cu puțin înainte ca un grup de bărbați tăcuți să vină și să-l escorteze până în fața unuia dintre oficiali, cunoscut ca supraveghetor sau păzitor al dreptății. Ei îl tratară cu asprime, dar el era pregătit pentru asta. Într-o cameră cu pereții din scânduri maronii, oficialul îi ceru să-și explice motivul prezenței sale pe Azrael.

Hans răspunse cu blândețe, ascunzându-și adevăratele emoții.

— Reprezentantul vostru, Lancaster Long, a refuzat să permită o Punte spre Azrael și a cerut să părăsim imediat lumea voastră. Noi nu vom încerca să obligăm pe nimeni să acționeze împotriva voinței sale. Cu toate acestea, rămân niște afaceri neterminate. Eu sunt aici pentru a le încheia. Am un grad superior gradului tău, dar voi fi mulțumit dacă mi te adresezi ca unui egal.

Întrucât oficialul era în mod evident suficient de în vârstă pentru a fi bunicul lui Hans, el se supuse.

— Ce se întâmplă cu Long și însoțitorii săi?

Hans ridică din umeri cu prudență.

— Ce fac ei nu mă privește pe mine. Presupun că sunt încă pe Pământ. Desigur, nu se vor întoarce cu Puntea navei de cercetare.

Vestea fu întâmpinată cu o înfruntare.

— Și ce vrei tu?

— Pentru mine, nimic. Pentru oamenii Pământului, dreptate. Unul dintre noi a fost omorât aici.

— Conturile au fost reglate. A avut loc o execuție. Totul a fost făcut conform legii.

— Dar trebuie demonstrat că legea voastră este dreaptă.

— Ce altceva este dreptatea dacă nu legea?

— Dacă asta este adevărat, de ce nu are fiecare planetă aceeași lege ca a voastră?

Hans stătea în picioare, clipind blajin și așteptând. În cele din urmă, oficialul emise ordinele lătrând și gărzile îl duseră pe Hans într-o celulă. Șezând pe vine, pe podeaua tare, rezemat cu spatele într-un ungher, pentru că suportul

se preta la așa ceva, Hans își imagină ce trebuia să se întâmple dincolo de acești pereți puternici și goi.

Statutul exact care îi dădea dreptul lui Long să vorbească pentru Azrael în negocierile cu Pământul era unul dintre lucrurile pe care nici chiar Jacob Chen nu fusese în stare să le pătrundă. Cu Ipewell fusese foarte simplu; acolo exista baza cvasireligioasă a matriarhatului, legenda Mamei celei mai Mari dintre Toate, a cărei întruchipare temporară era Uskia – o societate în întregime sincronizată, căreia i se puteau găsi fără greutate cheile. Se recunoștea aici îndeosebi influența imaginii Marelui Lama din Tibetul antic. Pentru că era cea mai mică delegație de autoritate, fusese necesar ca însăși Uskia să meargă pe Pământ. În lipsa acesteia fusese ușor de descoperit cum operau relațiile-de-putere dintre subordonații ei. Analiza, deși complexă, deriva din câteva presupuneri de bază și, cu toate că ar fi trebuit să fie modificată în lumina practicii, din moment ce oamenii de pe Ipewell și din alte lumi umane au început să se influențeze reciproc, ea era în esență completă. Hans era sigur de asta.

Dar în cazul planetei Azrael...

Aici era clar vorba de un fel de sistem de castă. Dacă putea fi comparat cu ceva, atunci structura Japoniei antice ar fi trebuit să-i servească drept analogie. Mai mult decât arborele genealogic, ceea ce conta în determinarea castei cuiva era un cod al comportamentului. În cea mai înaltă castă, putea fi luat drept cert faptul că fiecare membru al ei ar fi reacționat în exact același mod ca oricare altul, indiferent de tipul solicitării – până la (și inclusiv!) reluarea contactului cu îndepărtata planetă-mamă.

Deci, în principiu, n-ar fi fost nicio diferență dacă ar fi fost aleși să viziteze Pământul Long și însoțitorii săi sau un cu totul alt grup. Era aproape imposibil pentru cineva crescut în ambianța societății de pe Pământ, care cultiva individualitatea, să înțeleagă un asemenea ansamblu rigid de convenții; dar nu exista nicio altă explicație alternativă care să se potrivească măcar pe jumătate atât de bine ca aceasta.

Pentru a obține o rază de înțelegere, trebuia să ajungi în trecutul îndepărtat. Sugestii și chei ale problemei se găsesc din belșug – în Grecia antică, un artist care ar fi creat o capodoperă ar fi distrus-o deliberat, de teamă ca perfecțiunea ei să nu stârnească gelozia zeilor; de asemenea, în multe culturi, oamenii și-au luat bogățiile cele mai de preț și le-au ars, în semn de jertfă. Sacrificiul a mers mai departe, ajungând chiar până la singurul copil! Chiar până la propria lor viață! Și au făcut acest lucru orbește, dintr-un fel de reflex.

Dar cine și-ar fi închipuit asemenea atitudini pe o planetă care a fost colonizată de o navă spațială mai-rapidă-decât-lumina și a cărei cultură era la fel de puțin înclinată, ca și cea a Pământului, spre a-și imagina suverani capricioși și supranaturali?

Căpitanul Inkoos și restul echipajului navei *Câinele de Vânătoare* cunoșteau asemenea concepte precum sacrificiul și gelozia divină numai din studiul istoriei. Știau că însăși existența, condiția obiectivă de a exista, impusese oamenilor primitivi anumite necesități și aceștia fuseseră mulțumiți să le îndeplinească. Ei își priveau viețile ca pe o recompensă. Aveau îndemânări și tactici perfecționate pe parcursul unui răstimp care cuprindea mai mult decât întreaga lor viață și care se dovediseră a le fi instrumente credincioase. Cunosând toate acestea, echipajul nu se așteptase la ceva neobișnuit pe Azrael, deoarece, din câte se știa, fiecare lume recontactată avea propriile sale trăsături caracteristice. Chiar înclinaseră să spere că această planetă putea fi în mod special remarcată: era plăcut, în permisie, să menționezi ceea ce se întâmplase de curând și să descoperi că oameni total necunoscuți puneau întrebări în cunoștință de cauză. În consecință, și-au anunțat prezența, au stabilit contactul, au debarcat în locul desemnat, s-au întâlnit cu oficialii celei mai înalte caste, au oferit Puntea...

Nimic nu-i avertizase să se aștepte la șocul care îl descurajase pe pantologul din echipajul navei de cercetare astfel încât să fie nevoit să renunțe și să-i facă loc lui

Chen... în timp ce necomunicativii locuitori îi aleseseră deja delegați pe Long și pe colegii săi, și aceștia se aflau pe Pământ.

Unde încă mai erau.

Hans ședea în colțul celulei friguroase și aștepta să înceapă zvonurile. Rigiditatea acestei societăți presupunea ca toată lumea să fie în permanență bănuitoare din cauza unuia sau a altuia. Acolo unde singurele motive de încredere constau în presupunerea că alți oameni gândesc identic cu tine însuși, cea mai neînsemnată insinuație de îndepărtare de la norma comună trebuia să spargă această încredere. Nimeni nu-l întrebese încă pe Hans dacă Long alesese să rămână pe Pământ; însăși ideea că ar fi putut face el o astfel de alegere era de neconceput.

Sarcina imediată a lui Hans era însă de a o face credibilă. Printr-o abilă răstălmăcire, el trebuia să-i facă pe oameni să se îngrijoreze. Oare Long le trădase codul, astfel încât să nu îndrăznească să se mai întoarcă acasă? În ciuda tuturor manifestărilor lui ironice față de deschiderile decadente ale Pământului, se lăsase totuși tentat de acestea? O dată puse, asemenea întrebări vor cere un răspuns. Și pentru că ei nu aveau nicio cale de comunicație cu Pământul – chiar acum, estimă Hans, vor descoperi zidul de tăcere pe care personal îl ordonase navei de cercetare să îl păstreze! –, singurele lor mijloace de a afla erau prin el.

Viața sa depindea de un fir subțire de ață. Dar era destul de sigur că ei vor hotărî să colaboreze cu el în speranța aflării, indirect, a adevărului despre Long. Poate vor încerca să încheie un târg; poate își vor pierde răbdarea și îl vor tortura. Orice s-ar întâmpla, el va trebui să se bazeze în primul rând pe propriile-i mijloace. Nu avea nici măcar una dintre centurile computerizate pe care reprezentanții Pământului le purtau în mod obișnuit când călătoreau în afara lumii; van Heemskirk îi oferise centura sa preferată, cea mai nouă și mai bună, dar el refuzase, spunând că: „Acești oameni sunt totuși numai ființe umane,

ca și mine. Nu voi dovedi nimic dacă n-am să pot să-i înving fără mașini.”

Tot ce acceptase era un transmițător, subțire ca un fir de ață, ascuns în păr. Avea astfel posibilitatea să raporteze căpitanului Inkoos și, prin ea, Pământului desfășurarea acțiunii. Dar nădăjduia să nu-l folosească prea mult. Transmițătorul avea și a doua funcție: monitoriza semnalele lui de viață și, dacă acestea încetau sau creșteau periculos de neregulat, *Câinele de Vânătoare* avea să coboare mărâind din cer, pentru a răpi și a aduce înapoi, dacă va fi necesar, cadavrul său cald încă și sacrificând pe oricine ar fi încercat să-i stea în cale. Ar fi ultima confirmare a disputei pe care el încerca să o oprească. Puțin cam târziu pentru el, dar îndeajuns de devreme pentru a salva Azrael-ul.

Se concentră asupra acestuia dintre toate celelalte gânduri ale sale. Oameni ca Shrigg, van Heemskirk, Jorgen Thorkild, chiar și Alida care era extrem de sensibilă la situația lui primejdioasă – ei toți – gândeau că el acceptase acest joc pentru binele Pământului...

Nu era chiar așa!

El își propusese să aducă cu sine salvarea planetei Azrael!

*

Zilele continuau să treacă; el era hrănit, făcut să se simtă mai mult sau mai puțin confortabil, vizitat din când în când de oameni care puteau să fie frații lui Long și supus unor întrebări politicoase privitoare la bunele lui condiții de viață, întrebări pe care el le întâmpina cu nemulțumiri mute, dar evidente, pricinuite de faptul că nu era în stare să conducă treaba pentru care se afla aici. După o săptămână, unul dintre ei, pe care nu-l mai văzuse înainte, aruncă o privire în jur, neliniștit, ca și cum i-ar fi fost teamă să nu fie auzit din întâmplare – dar ei erau singuri, iar gardianul care stătea dincolo de ușa celei fusese trimis de ochii lumii cu o misiune oarecare – și întrebă dacă Long rămăsese pe Pământ din propria sa voință.

Hans își ascunse triumful. Spuse, pe un ton care suna plictisit, ceea ce era adevărul adevărat:

— Nu l-am întâlnit niciodată pe acest om Long! Am auzit că a făcut ceva ce eu găsesc a fi o prostie, și încă în public. În afară de asta însă...

Și ridică din umeri.

— În orice caz, adăugă el, Long nu putea fi implicat în moartea lui Chen. El nici măcar nu a fost pe planeta asta când s-a întâmplat. Cer să vorbesc cu cei care au fost și au văzut-o.

Ceea ce încheie această discuție specială...

Oricum, a doua zi de dimineață, Hans era în sfârșit condus din celulă spre un fel de sală de audiențe, la fel de lipsită de ornamentație ca oricare altă încăpere de pe Azrael, dar decorată sumbru cu bărbați în robe de culori foarte închise, care stăteau în picioare, ici și colo, pe podeaua pavată cu pietre, ca niște piese gigante de șah. În centrul grupului era un scaun cu spătar înalt, din lemn negru, în prezent vacant.

Încă înțepenit din cauza întemnițării, mai conștient de mirosul pe care hainele sale trebuiau să îl emane după atâta timp în care nu se spălase, Hans își păstră demnitatea cât de bine putu. Se uită cu băgare de seamă, pe rând, la fiecare dintre bărbați în parte; unul îi întoarse privirea, cu o evaluare rece. Foarte bine, se gândi Hans. Acesta era cel spre care trebuia să-și îndrepte atenția, indiferent de cine va veni să ocupe scaunul.

Ușa scârțâi, deschizându-se. Apăru un bărbat în vârstă, gârbovit, ajutat să înainteze de unul mai tânăr. Roba și pălăria sa erau la fel de negre ca văzduhul. Lui Hans îi trecu prin minte că îmbrăcămintea bărbatului care îi întâlnise privirea era un albastru de miez de noapte. Propria sa îmbrăcămintă, din niciun motiv anume, era foarte deschisă și, desigur, acum era prăfuită. Era posibil să-l bată norocul? În orice caz, oferea o imagine pe care cineva putea să o exploateze în discuție.

O dată așezat, bătrânul spuse cu o voce slabă, dar încă plină de autoritate:

— Deci tu ești băiatul care se pretinde a fi mai mare în grad decât supraveghetorii noștri de dreptate! Nu vei face așa în prezența mea. Eu sunt Alastair Shang, și am renunțat la dreptul de a muri în ritual de mai multe ori decât oricare dintre colegii mei. Am răbdat obligația viețuirii pentru un secol!

Se aplecă într-o parte, pentru a scoate un șuierat astmatic greu. Și, revenindu-și, conchise:

— Îți este încă liberă evadarea din Univers la numai o frântură din vârsta mea!

Cât de interesant...! Inima lui Hans tresări. Dar el își păstră atitudinea calmă, impasibilă.

— Am fost informat că știința medicală se degradează pe Azrael, murmură el. Deci n-am să vă bat la cap cu discrepanța dintre vârsta mea aparentă și cea cronologică. Este total irelevantă pentru scopul șederii mele aici. Despre care deja am vorbit, în amănunt, cu unii dintre colegii tăi – separat, spre surprinderea mea. Impresia mea a fost că suveranii Azrael-ului vorbesc și acționează ca unul.

— Așa și facem! declară Shang, care apucă brațele scaunului său și, aplecându-se în față, îl privi fix.

— Vizitele confidentiale și secrete pe care unii dintre ei mi le-au făcut în închisoare nu se potrivesc prea bine cu ceea ce pretinzi, spuse Hans, mutându-și privirea de la un ascultător la altul. Oricum, dacă preferi să crezi ceea ce vrei, eu n-am să te contrazic. Am să observ doar că noi, cei de pe Pământ, acționăm în alt mod și, de aceea, va fi de ajuns pentru voi să justificați moartea lui Chen doar în fața mea.

Urmă o tăcere datorată perplexității.

— S-a vorbit despre o investigație, spuse în cele din urmă Shang. Dar s-a oprit aici. A fost destul. El a murit sub jurisdicția legii. De ce pregătiți o alta?

— Nu este o alta. Este singura investigație. Asta este, asta va fi, dacă mă lăsați să o îndeplinesc. Nu a fost nicio investigație aici, pe Azrael.

— A fost! lătră unul dintre bărbații înalți, care stăteau în picioare, lângă scaun. Eu însumi am condus-o!

— Și tu spui - memoria uimitoare a lui Hans îi aduse cuvintele pe buze, fără niciun efort din partea lui de a se gândi la ele - că a fost în cursul unui ritual, sub privirile tuturor, și când cineva face asta, o face deliberat. Așa i-ai spus și căpitanului Inkoos, nu-i așa?

— Îmi amintesc foarte bine că așa am făcut!

— Dar tu ai vorbit numai de ucigaș, nu și de victimă. Eu vorbesc de victimă, privată de posibilitatea de a îndura obligația existenței pentru încă un secol sau două. Desigur, dacă aici, pe Azrael, nu aveți pe nimeni a cărui viață să aibă vreo valoare, semnificația a ceea ce am spus vă va scăpa.

Începând să se arate îngrijorat, unul dintre ei se aplecă să șoptească ceva la urechea lui Shang și, după o scurtă reflecție, acesta procedă exact așa cum se aștepta Hans. El îi făcu semn bărbatului în albastru-ca-miezul-de-noapte să preia discuția. Acesta din urmă, zâmbind cu buzele subțiri deasupra bărbii gri și ciufulite, păși în față.

— Eu sunt Casimir Yard. Te atingi de probleme filosofice ca un copil, fără să înțelegi. Voi încerca să arunc o lumină asupra ignoranței tale.

— Unii ar putea spune, pară Hans, că a lua viața unui străin fără alt motiv decât propria dorință egoistă a cuiva de uitare seamănă cu acțiunea nu a unui copil, ci a unui bebeluș, pentru care lumea de dincolo de pielea sa nu există, desigur, în afară de ceea ce îi poate procura satisfacție imediată. Totuși eu consider că voi toți aici de față, oameni în toată firea, ați trecut, în orice caz, de acest stadiu sau altfel ați fi fost deja morți, nu-i așa?

Unul dintre spectatori trase aer în piept șuierat și mulți pumni se încleștară. Oricum, Casimir Yard de-abia suspină.

— Este clar că tu muncești sub iluzia că numai existența este cea care merită osteneală pentru binele ei. Aceasta este condiția nu a unui bebeluș, ci a unui animal neinteligent sau a unei plante. Ca dovadă, când existența individuală a unui organism fără minte își atinge sfârșitul, acest lucru este fără importanță. Pe de altă parte, noi care suntem ființe umane...

— Dar nu ați acordat nici cea mai mică atenție întrebării despre identitatea lui Chen! îl întrerupse Hans cu asprime. Oare sfârșitul existenței sale era cel al unui organism fără minte?

— Noi i-am acordat respectul pe care ni-l acordăm și nouă înșine, răspunse Yard, netulburat, deci l-am considerat capabil să ia decizia de a căuta uitarea. Dacă nu aceasta a fost intenția lui, nu ne cerem scuze, dar regretăm că ne-a fost – să o spunem? – inferior. Arătând și vorbind ca o ființă umană, el a fost în mod sigur o creație de un ordin inferior.

— Pentru a-ți atinge scopul pe care l-ai fixat printr-o asemenea prevedere, spuse Hans, străduindu-se să nu scrâșnească din dinți la acuzația că și Chen fusese o ființă inferioară, nu trebuie însă să fii în totalitate și judicios informat?

— Aceasta este definiția unei ființe superioare, replică Yard cu siguranță.

— Oare nu v-a întrebat Chen, în mod constant, încă de la venirea lui în mijlocul vostru, pe voi și pe alții ca voi, în legătură cu motivarea societății voastre și cu scopul ritualului?

Hans făcu înapoi o jumătate de pas, spre a cuprinde mai bine cu privirea adunarea, și continuă:

— Nu mă adresez numai lui Casimir Yard; mă adresez vouă tuturor și vreau ca răspunsul să vină, la întâmplare, de la unul dintre voi. Pentru că voi deja ați declarat că toată aristocrația Azrael-ului vorbește și gândește ca unul singur. *Tu* să-mi răspunzi! își întinse el brațul spre un om care stătea în picioare de cealaltă parte a scaunului lui Shang.

— Așa este, admise în silă omul, ocolind privirea lui Hans.

— Și ce i-ați spus?

— Că cel mai înalt scop al unei ființe inteligente este de a fi capabilă să-și aleagă moartea, în loc să o aibă din întâmplare, printr-un accident sau din invidia și reaua-voință a unei specii inferioare.

Yard fusese vizibil încordat; auzind însă acest răspuns impecabil de ortodox, se liniști.

— Și, merse mai departe Hans, deoarece suferința este o proiecție a ultimei realități a morții, trebuie să fie nu numai îndurată, ci și instituționalizată?

— Păi... da! spuse omul, încurcat.

— Și pentru că realitatea este nedorită și dezagreabilă, amânarea morții este minunată?

— Deloc! strigă Shang, de îndată ce înțelese implicația a ceea ce afirmase Hans.

Încercă să se ridice din scaunul său, dar emoția și vârsta se uniră pentru a-l trăda și căzu din nou, într-un acces de tuse, făcându-i semn lui Yard să preia discuția pe care el nu o putea continua.

Reușind să pară perfect calm și stăpânindu-se cu desăvârșire, deși inima îi bătea ca un ciocan și gura îi era foarte uscată, Hans spuse:

— Atunci explică de ce alegerea aristocrației de pe Azrael este să îndure viața cât mai mult timp posibil, dacă acest lucru nu este un act de negare a realității.

— Este un act de acceptare, spuse Yard. Și nu este dat decât câtorva să îl accepte pentru atât de mult timp.

Urmără aprobări viguroase din cap. Hans nu le luă în seamă.

— Prin urmare este incorect, din punctul vostru de vedere, să privezi de viață pe cineva a cărui intenție este să o îndure la nesfârșit?

Urmă o tăcere absolută. Recuperându-și respirația, Shang zise:

— Nu este dat ființelor umane să o îndure la nesfârșit!

— Știința medicală existentă pe Pământ, spuse Hans, o depășește, cel puțin, pe a voastră, nu-i așa? Dacă asta are vreo legătură cu prezența în continuare a lui Lancaster Long pe lumea mea de acasă, nu am să mă aventurez să ghicesc; deși am să vă declar, ca un lucru verificabil – și sunt sigur că delegația lui Long a raportat asta înainte ca transmisia să se întrerupă –, vârste ca a lui Shang nu reprezintă deloc ceva deosebit pentru cine le poate ajunge.

— La fel de nechibzuit și de fără rost ca un lemn! ripostă Shang.

— Încerci să eviți punctul meu de vedere, replică Hans cu răceală. Punct de vedere care susține că aici, pe Azrael, oricine poate fi pierdut în cursul ritualului, indiferent de intenție.

— Asta este incorect, spuse Yard, înainte ca Shang să poată vorbi din nou. Întotdeauna, cel care ia parte la ritual o face intenționat.

— Și ritualul este ceea ce dă un sens existenței?

— Da!

— Și alegerea de a lua parte la un ritual care se poate termina cu moartea este ceea ce deosebește pe cel fără minte de clasa inteligentă a creației, a lumii?

O pauză. Apoi, în silă:

— Da!

— Și omorârea unui străin îi dă dreptul cuiva să fie omorât, ceea ce este calea de acces spre unica realitate?

— Ei bine, da!

— Și faptul că vă puneți coarne pe frunți este un simbol al închinării voastre la ceea ce în mitologia Pământului antic ar fi putut fi numite puterile răului?

Înainte ca sensurile acestea să fie înțelese, Hans micșoră distanța dintre el și Shang cu trei pași și trimise în zbor pălăria bătrânului, măturând-o violent cu brațul. Sub ea, capul său era aproape chel. Dar pe pielea descoperită, ca de ceară, unde trebuia să fi fost odată linia părului, se aflau într-adevăr două umflături respingătoare, fiecare de mărimea vârfului de la degetul cel mare al lui Hans; în jurul lor se întindea o zonă roșiatică, inflamată. Shang strigă slab și cei de lângă el se grăbiră să-i aducă pălăria – nu însă să-l rețină pe Hans, care reuși să se întoarcă acolo unde stătuse și să-i înfrunte pe toți.

— Înțeleg acum, spuse el cu voce tare și foarte clară, înțeleg ce nu ați îndrăznit niciodată să-i explicați lui Chen!

Yard păru că este pe cale să spună ceva, cu toate că, în cele din urmă, se abținu, îndoindu-și degetele osoase în

palme. Toți așteptau, ca niște criminali în boxa acuzaților, care ascultă verdictul unui juriu format dintr-un singur om...

Cum era posibil ca, în tot spațiul cosmic, mutilarea, desfigurarea voluntară să mai atingă un statut de valoare magică într-o societate care încă poseda cel puțin nave spațiale interplanetare? Cum putea membrul unei elite care trebuia să constituie intelectualitatea să fie redus la simpla consimțire de a îndura o banală cicatrizare? Era ca marcarea animalelor de carne...!

O, nu! Ia stai puțin. Nu era așa. Era mai curând ca...

Dar Hans nu mai avea timp ca să rezolve detaliile apărute în mintea sa într-o clipă pe care Jacob Chen ar fi trebuit să o savureze. Ar fi făcut-o, doar că impulsul care determinase acest lucru era acum pe cale de a fi uitat, pe Pământ și pe toate celelalte lumi locuite...

Nu mai era timp! Nu mai era timp! Trebuia să se elibereze de ultima provocare la care credea că ei nu vor avea niciun răspuns, pe care el mizase propria-i viață și viitorul planetei.

— Ați insistat mereu și mereu asupra faptului că dorința voastră este moartea, spuse el. Ați insistat că este drept, și corect, și inerent ca oricine omoară în cursul unui ritual să fie și el, la rândul lui, omorât. Dar ce ați trecut cu vederea este că, dacă ne convingeți de adevărul celor spuse de voi,

...

Se opri pentru a obține un efect maxim și văzu că ei își lingeau buzele, stăpânindu-și cu greu emoția, schimbându-se de pe un picior pe celălalt, ca și cum ar fi căutat o cale de ieșire din capcana pe care singuri și-o creaseră. Shang se părea că leșinase, dar niciunul dintre ei nu-i mai acorda nicio atenție.

— ... Ce ați trecut cu vederea, reluă Hans, este că și noi putem omorî. Avem peste o sută de moduri în care vă putem ucide!

*

Și aceasta era, expusă în toată goliciunea ei, aceeași dilemă care îl chinase și pe Chen, transmisă în termeni care încremeneau o întreagă planetă:

Noi am greșit? Atunci am trăit o minciună și existența noastră nu are niciun sens, încercările de a ne introduce realitatea în propriile vieți prin confruntarea noastră cu durerea și cu moartea sunt un nonsens trivial.

Noi avem dreptate? Atunci le-am dat celor de afară mai multă putere decât nouă, justificarea ca ei să pună capăt vieții noastre, deoarece unii dintre noi au pus capăt vieții unuia de-al lor.

În acel moment îngrozitor, înainte ca vreunul dintre reprezentanții Azrael-ului să găsească un mijloc de a răspunde, Hans recunoscuse că situația lor era la fel de dificilă ca și a lui, și decurgea din nevoia de a fi întotdeauna în mod absolut corect. Și deveni primul pantolog capabil să admire forța care putea decurge din a greși.

Mai târziu găsi asemănări în trecutul îndepărtat pentru a-și explica și a-și justifica reacția. Spre sfârșitul zilelor, imaginea sa favorită era cea a unui ofițer însărcinat să pedepsească protestatarii împotriva unuia dintre ultimele războaie ale Pământului, ofițer care își înapoiasese medaliile și preferase să strângă mai curând mâinile protestatarilor decât pe ale generalului său, pentru că ei aleseseră să suporte cele mai groaznice torturi decât să fie de acord să tragă în necunoscuți, așa-numiți inamici.

... Dar tortura fusese inutilă și fără rezultat. Și el știa deja acest lucru când anticipă ceea ce Yard se străduia să exprime, așa încât insistă asupra problemei esențiale:

— După cum v-am spus, eu sunt aici pentru a întocmi un raport în legătură cu asasinarea lui Jacob Chen. Voi porni să fac asta. Până să mă împiedicați voi, nava care se află încă pe orbită le va putea semnală intenția voastră celorlalte. Celorlalte sute! Asemenea nave pot să vă facă planeta un deșert și deci să vă îndeplinească dorința. Nu trebuie decât să o cereți.

Cu un evident umor negru, mai adăugă:

— De fapt, și singură, nava *Câinele de Vânătoare* ar putea face treaba asta. Dar ar lua destul de mult timp.

XII

Din câte era el capabil să-și formuleze un țel în perioada care a urmat refuzului planetei Azrael pentru o Punte, pe Thorkild îl preocupa să evadeze în a visa cu ochii deschiși printre tufișurile înflorite și nuferii de pe eleșteu, până când cineva avea să aducă binecuvântata veste că Sistemul Punții nu putea funcționa cu un director *in absentia*, așa că altă persoană a fost numită să preia conducerea. După asta... ei bine, o să vadă el!

Și, într-adevăr, pentru un timp își stăpâni ambiția. Acum, totuși exista în mintea sa un ecou ca de bătai de ciocan, care izbea în răspunsuri pe care el nu putea să și le zăgăzuiască. *La naiba* cu Lorenzo, pentru că îi spusese vestea pe care ar fi preferat mai curând să moară decât să o audă! Cu siguranță, o făcuse intenționat, din răutate; Lorenzo nu făcea nimic fără să chibzuiască mai întâi.

Refuzase în mod constant să vizioneze sau să asculte știrile. Asta nu-l salvase de la cunoașterea celor mai probabile consecințe. Imaginația i le reamintise în formele cele mai convingătoare și ei continuaseră să se vâre între el și videocasetele pe care le privea, cărțile pe care le citea, muzica în care încerca să se cufunde. I se reamintise irevocabil de lumea din afară și armele sale de apărare erau acum distruse, fără posibilitatea de a mai fi reparate.

Nu era sigur dacă Lorenzo realizase, sau încă mai spera un astfel de rezultat; atât cât era posibil, Jorgen își păstra atitudinea sa de totală indiferență. Dar, deși pentru un timp fusese sinceră, atitudinea exprima acum ceea ce devenise el în timp. Nu se mai putea eschiva de la a se simți vinovat în legătură cu inevitabilele sinucideri și cu alte morți inutile

care cu siguranță urmaseră acestei jigniri oferite întregului Pământ. Blestema faptul că fusese născut cu o conștiință și nu putea să o evite. În căutarea distracției, recurse la toate mijloacele computerizate pe care spitalul i le putea pune la dispoziție. Încercă să apeleze la jocuri, de la șah la *go* și la poker, numai pentru a constata că mașinile fuseseră programate să opereze la niveluri analitice maxime. Furios, descoperi că îi invidia pe ceilalți pacienți ale căror personalități strivite erau răsfățate, permițându-li-se cel puțin iluzia învingerii mașinilor. Desigur, nu-i spuse nimic lui Lorenzo, pentru că știa mult prea bine ce fel de răspuns sarcastic ar fi primit.

Încercarea de a se extenua printr-o activitate fizică epuizantă fusese tot fără niciun folos; era ca și cum corpul său știa mai bine decât mintea sa când era reglat pentru un program sănătos și, după atât de multă acțiune cu care fusese obișnuit toată viața sa de adult, nu se mai putea pierde în ceea ce făcea. În schimb, putu să se gândească la ceea ce vroia cel mai mult să închidă într-un loc sigur, departe de conștiință.

Apoi, într-o zi, deveni conștient de existența unui ritm care îi răsună în cap. După un efort destul de mare îl identifică, era melodia cântecului pe care îl cântase Koriot Angoss în dimineața discuției lor despre Rungley. Găsi bine venit faptul că melodia nu-l părăsise și, mai târziu, în aceeași zi, ceru o claviatură electrică, pe care o duse în grădină. Copil fiind, dovedise câteva aptitudini muzicale, pe care nu le pierduse în întregime. După câteva ore de bâjbâieli și stângăcii descoperi că putea să reproducă întreaga melodie cu armoniile caracteristice.

După aceea, nu mai făcu nimic altceva decât să rămână așezat lângă eleșteul său favorit și să cânte din memorie sau să improvizeze. Din când în când alți pacienți veneau și ascultau, așezându-se în jurul lui pe iarbă, dar nu le răspunse niciodată când ei încercară să vorbească cu el.

Astăzi, totuși, el fusese complet singur și cântase atât de mult, încât degetele îi deveniseră rigide. Le lăsă în voia

lor, într-un fel de tânguire lentă, căutând să pipăie fiecare notă fără o conducere conștientă.

Brusc, atinse un acord aspru și trânti cu violență capacul claviaturii. Nu-i mai era de niciun folos! În mintea sa nu putea evada din cunoaștere. Long refuzase disprețuitor oferta unei Punți. O acțiune atât de completă, fără precedent, presupunea un scop profund. Propria sa senzație era că Long câștigase. Avea nevoie să știe de ce.

Ar fi trebuit să se întoarcă...

În timp ce decizia se cristaliza, privi în sus. La început nu recunoscuse fata din fața lui, pentru că era îmbrăcată și nu o mai văzuse niciodată astfel. Apoi își dădu seama cine era.

— Nefret? spuse el.

Ea stătea în picioare, cu mâinile încrucișate cu modestie în față. Părul lung și negru era strâns la ceafă. Fața îi era calmă. Dar ochii exprimau ceva patetic, ca sufletul unui animal sălbatic închis în cușcă.

Ea nu răspunse imediat, și el continuă:

— Pleci? Te-ai vindecat?

— Da, m-au vindecat, spuse ea și, lăsându-se brusc pe genunchi, privi în sus, spre el. Asta este, am dreptul să plec departe astăzi.

— Ei bine, ah!...

Cuvintele sunau goale, dar el le pronunță totuși:

— Ei bine, îți urez să ai noroc. Și... și știi ceva? zise cu un aer de evidentă surprindere.

— Ce?

— O să-ți simt lipsa. Sunt chiar îndrăgostit de tine.

— Aș fi vrut să nu fii, spuse ea cu o urmă de amărăciune în glas și ochii săi negri rătăceau în depărtări, dincolo de fața lui.

— De ce?

— Din același motiv pentru care m-am hotărât să-i las să mă vindece.

Declarația era plină de tonalități aspre. El se aplecă spre ea, împingând claviatura într-o parte.

— Care este că...?

— Eu vreau să mă sinucid și aici ei nu mă lasă.

El se holbă la ea înspăimântat. Pentru o clipă, fața ei deveni a lui Saxena, nu cel din portretul zâmbitor care împodobește biroul Directorului, ci așa cum trebuie să fi arătat mort, desfigurat de otrava care îi oferise eliberarea. Apoi, așa cum i se întâmpla și în coșmar, fața lui Saxena deveni propria sa față...

Năluca trecu, lăsându-l tremurând, deși aerul era cald.

— Nu îți este teamă că, dacă aud că spui asta, ei te vor...?

Ea îl întrerupse cu nerăbdare:

— Oh, ei nu mai trag cu urechea în privința mea. Și asta, demult, nu numai din această dimineață, când eliberarea mea a fost aprobată și eu am încetat să mai fiu oficial un pacient. Apropo, nici în privința ta nu mai trag cu urechea. Nu ai știut?

De fapt, Thorkild începuse să bănuiască asta; trecuseră zile de când fusese făcută tentativa de a-l supraveghea de la o distanță de la care se putea auzi cu o cutie de terapie. Dar asta avea și un revers: se putea subînțelege (și îl suspecta pe Lorenzo că dorise ca el să ajungă la această concluzie!) că, fără a fi fost atenționat, tratamentul său se încheiase și lui nu îi rămânea decât să realizeze acest lucru. Ceea ce, în realitate, se întâmplase chiar în acest moment...

Dar el nu dorea să accepte că fusese în mod strălucit manevrat din afară în încercarea sa de a rămâne nebun atestat. Mai ales pentru a nu-și îngădui să se gândească la acest lucru spuse:

— Dar de ce, Nefret? Când ai o întreagă viață înaintea ta!

— Pentru că este singura cale de a opri lumea.

Ea trase de tivul bluzei cu care nu era familiarizată și pe care o purta cu neîndemânare, ca pe o atelă.

— Îți amintești cum ți-am spus odată că eu cred că sunt moale, cum este lutul, și tu ești dur, ca sticla, și că ei te vor sparge înainte de a te schimba? Te-am privit, ți-am ascultat muzica. Și știu acum că am greșit.

— Ce vrei să spui?

— Ești erodat de ceva din interior. Te frământă fără motiv. Te pierzi brusc în tăcere și privești încremenit în gol. Într-o zi, în curând, te vei preda și te vei întoarce acolo de unde ai venit și n-ai să mai fii capabil să-ți amintești de ce ai plecat. Am crezut că tu ești tare. Dar nimeni nu este tare. Așa că i-am lăsat să mă modeleze așa cum au vrut ei, și, când am să mor, nu eu o să fiu cea pe care am omorât-o, ci acest străin creat de ei.

Ea făcu un gest nefericit în susul și în josul corpului său, atingându-și din loc în loc hainele, ca și cum numai simțirea lor și o dezgusta.

Thorkild se înfioră din nou.

— Nefret, de ce te-ai dovedit diferită? Ce i-a determinat să te trimită aici? Întrebă el.

— Oh...? Din cauza a ceea ce am vrut. Pentru că nu am vrut ceea ce mi s-a oferit.

— Ce ai vrut, atunci?

Ea îi aruncă o privire curioasă.

— Știi, este ciudat! exclamă apoi. Am sentimentul că te cunosc atât de bine și cu toate acestea nu știu nimic despre tine, cu excepția numelui tău și a slujbei pe care ai avut-o, iar tu știi și mai puțin despre mine!... Totul este foarte simplu. Eu... sunt fără contract. Tatăl meu era un reprezentant pe Pământ al Gloriei și mama a refuzat să i se alăture când el s-a întors acasă. Contractul a fost desfăcut și tutorele meu legal este un bărbat dintr-un birou guvernamental.

— Încă?

— Nu am împlinit nici șaptesprezece ani. Mai am încă un an până să fiu independentă.

— Și el a fost cel care te-a trimis aici - parcă ai spus că încă de două ori înainte?

— Oh, nu este o problemă care ține de *ei*! făcu Nefret o grimasă. Ține de *ei*. Aș fi putut să mă lupt cu o persoană. Dar imensa, imponderabila și obscura forță din spatele unui birocrat - asta nu o poți învinge. Eu am încercat. Prima dată am fugit cu un astronaut în Indonezia. Știam că era

zadarnic să încerc să evadez în acest mod, dar era un gen de amuzament. Am încercat să le explic, dar ei deja decisese dinainte că trebuia să fiu nebună și m-au trimis aici. Și apoi am încercat să mă sinucid și am dat greș. Și, ultima dată, am crezut că *sunt* nebună. Am încercat să scap cu Puntea...

Thorkild își încleșta pumnii.

— Asta a fost cumva, din întâmplare, în ziua în care a murit Directorul Saxena?

— Exact. De aceea am încercat atunci. Am crezut că va fi destulă confuzie pentru ca eu să mă strecur *printre*... Dar n-am inclus în calculele mele faptul că mașinile nu au emoții. Computerele m-au prins și am fost trimisă înapoi aici.

Thorkild rămase tăcut pentru o lungă perioadă de timp, gândind asupra cazului ca și cum l-ar fi văzut de pe înălțimile obiective ale vârfului piramidei administrative... Era prima decizie pe care fusese chemat să o ia după preluarea funcției. Arătase atât de simplă, un act de rutină... Își aminti cum privea în jos de pe platforma avantajoasă, înainte de sosirea lui van Heemskirk cu Long și Uskia, și se întreba ce ajunsese din importanța omului acolo, atât de departe, dedesubt. Ei bine, acum cel puțin avea o parte din răspuns. Dar la ce îi putea folosi nu putea spune.

Așteptându-l zadarnic să zică ceva, Nefret vorbi din nou.

— Cel puțin acum există o lume și pentru oameni ca mine, murmură ea. Dacă n-am să pot să evadez în timpul anului viitor, atunci știu că o voi putea face o dată ce voi avea vârsta necesară. Voi putea merge pe Azrael și voi face ceea ce a făcut Jacob Chen. Singura diferență va fi că în cazul meu aceasta este ceea ce vreau eu cu adevărat.

— Dar nu poate fi adevărat! izbucni, exasperat, Thorkild.

— De ce nu? Îl fixă ea cu ochii săi negri, mistuitori. De ce nu trebuie să am și eu dreptul să vreau ceea ce o întreagă planetă de alți oameni se dovedește că vrea?

Cu siguranță, era la curent cu știrea despre Azrael, pe care Thorkild o ignorase în mod deliberat. Se ambală brusc:

— Pentru că... ei bine, pentru că, atunci când ai încercat să fugi cu Puntea, noi nu descoperisem Azrael-ul! Oricum, ei au refuzat să aibă o Punte acolo, nu-i așa?

— Ah, bănuiesc că se vor răzgândi. Pământul îi va obliga, așa cum Doctorul Lorenzo ne-a obligat pe tine și pe mine. Chiar dacă va dura mai mult de un an, o parte din Azrael este deja aici. Există acum o Societate Azrael – n-ai știut? Ei pun bazele unor temple pentru a ține ceremonii asemănătoare cu aceea în care a fost omorât Jacob Chen. Lancaster Long a fost făcut președintele lor de onoare...

Un frison de groază coborî pe spinarea lui Thorkild. Ce era mânuirea șerpilor de către Rungley în comparație cu această contaminare psihologică subtilă și dezastruoasă? Totuși ceea ce făcuse Rungley era aproape ca și cum el ar fi prevăzut efectul influenței lui Long...

— Îmi eviți punctul de vedere, insistă el. Unde te duceai când ai încercat să iei Puntea? Spre Gloria?

— Nu, nu intenționez să-mi găsesc tatăl, spuse ea cu un aer obosit. Este exact ceea ce ei toți au ținut să încerce să-mi spună, pentru că era o explicație mulțumitoare și concisă. Dar ce este el pentru mine? Un accident biologic! Nu l-aș recunoaște dacă ne-am întâlni pe stradă!

Brusc, Thorkild deveni nervos.

— Mi-ai spus o groază de lucruri despre ceea ce tu nu vrei, izbucni el. Spune-mi ceva și despre ce ai vrea – ceva care te-ar putea face să alegi să trăiești.

Fata îl țintui cu o privire plină de perplexitate. Ezită să vorbească pentru un timp destul de îndelungat. În cele din urmă, spuse pe o voce schimbată:

— Cred că...

— Continuă! îi ceru Thorkild.

— Cred că, dacă aș putea vrea ceva mai mult, ar trebui să fie... ceva care să conteze.

— Asta este, zise Thorkild. Acesta este singurul lucru pe care și-l poate dori cineva.

Deodată, o imagine tridimensională apăru la o distanță de trei metri. Era Lorenzo. Privindu-i printr-una din nenumăratele camere ascunse care împresurau grădina, el înclină din cap spre Thorkild, dar i se adresă lui Nefret:

— Te așteaptă la intrare, spuse el. Poți să pleci acum.

Ascultătoare, ca un câine bine dresat, Nefret se ridică în picioare. Întrucât era gata să se îndepărteze, Thorkild îi făcu semn să aștepte. El se ridică să înfrunte reprezentarea lui Lorenzo.

— Nu mi se pare că te-am văzut prea mult zilele astea, îl întâmpină.

— Și de ce ar fi trebuit? răspunse Lorenzo tăios. Am fost ocupat! În caz că nu ai observat, a fost o epidemie de psihoze trecătoare, ca a ta. Zeci de mii de oameni au avut subminate bazele existenței și majoritatea lor nu au avantajele care te determină pe tine să te ajuți singur.

— Clasifici calitatea de membru în Societatea Azrael-ului ca o dovadă *a priori* de deranjament psihic?

— Ah, înțeleg că Nefret ți-a vorbit despre asta. Îi sunt recunoscător. Am vrut să o fac eu însumi, dar am fost prea grăbit. Cum te simți acum, când problema ți-a ajuns la urechi, știind că străinul care ți-a zdruncinat echilibrul mental se bucură de un fel de adulație planetară, pe care tu nu ai obținut-o ca Director al Sistemului Punții?

Pentru o clipă, Thorkild fu atât de furios, încât l-ar fi putut lovi cu putere pe doctor – ar fi putut, dar să nu uităm că acesta nu era decât o imagine *solido*!

— Cred că adepții lui trebuie să fie mult mai nebuni decât sunt eu, spuse el, respirând greu. M-ați învins. Mă întorc înapoi.

Fața lui Lorenzo explodează într-un rânet.

— Ei bine, *ei bine*! Speram să te aud spunând asta, dar, într-adevăr, nu o așteptam decât după încă o săptămână sau mai mult! Pesemne că ai realizat totuși că te-am recategorisit și că era doar o problemă de timp?

— Ah, nu-ți marca punctele pe mine! sări Thorkild, iritat. Este ceea ce te face să mergi mai departe. Eu încă nu mi-

am reprezentat tot ceea ce mă face pe mine să merg mai departe, dar un lucru îl știu cu siguranță...

— Care...?

— Îl urăsc pe Lancaster Long pentru că disprețuiește tocmai acel lucru căruia eu mi-am dedicat viața!

— Asta face posibil orice punct de vedere. Cinează diseară cu mine și o să mai discutăm, iar mâine...

— Nu! Acum! Tocmai i-ai spus lui Nefret că *ei* o așteaptă pentru a o lua. Cine sunt *ei*?

— Bănuiesc că cineva trimis de tutorele ei legal, trădă Lorenzo o urmă de enervare.

— Spune-le *lor* să plece, îi ceru Thorkild. Tocmai am făcut o descoperire interesantă. Eu sunt unul din *ei*... și sunt profund rușinat de acest lucru!

Aproape împotriva voinței sale, Lorenzo începu să dea aprobator din cap.

— Continuă, îl provocă el. Până acum, nu pot să văd exact...

— Deși, mai mult ca sigur că mașinile tale o fac, îl întrerupse Thorkild. Ei bine, nu contează. Căci nu se poate să fi fost o pură întâmplare apariția lui Nefret în compania mea atât de des, nu? Și nici nu cred că ai dat tu ordine în acest sens, nu-i așa?

— De fapt, nu...

Lorenzo arăta puțin stingherit când adăugă:

— Desigur, o dată ce ai început să arăți un asemenea interes față de ea, și ea față de tine, am autorizat...

— Încetează cu încercările de a pretinde mai mult credit decât ți se cuvine! Dar n-avea grijă, asta are mai puțină importanță. Altceva este important. *Ei* au încredințat-o pe Nefret în grija ta, nu-i așa? Ea încercase să părăsească Pământul cu Puntea în ziua în care s-a sinucis Saxena. Eu l-am înlocuit pe Saxena. Am vizat personal cu sigiliul oficial ordinul încredințării ei. Nu am manifestat în acest caz nici cel mai mic interes... Am ajuns prea departe pe drumul dezumanizării. Din câte îmi amintesc, în asemenea situații legea prevede că, din moment ce ea se află sub jurisdicția Orașului Punții, tutorele ei va acționa ca un agent al

autorităților Punții - va acționa pentru mine, cu alte cuvinte! Puteți să verificați cu computerele voastre, dar nouăzeci și nouă la sută eu sunt convins că veți găsi că Nefret se află de fapt sub tutela mea legală.

Lorenzo îi fixa cu privirea când pe unul, când pe celălalt prin intermediul camerei.

— Și tu asta vrei? se interesă el.

— Da, foarte mult. Dar tu, Nefret?

Ea ezită la început, derutată. În cele din urmă spuse în șoaptă:

— Cred că mi-ar plăcea să fie adevărat. Este adevărat?

— Un moment!

Lorenzo dispăru, dar pentru atât de puțin timp, încât niciunul dintre ei nu avu posibilitatea să spună ceva până la reapariția lui. Lorenzo radia din nou.

— Corect! anunță el.

— Bine! spuse Thorkild, cu vioiciune. Încă n-ai eliberat-o oficial, nu-i așa?

— Nu. Trebuie doar să o trec în grija unei „persoane potrivite”, cum a intrat în terminologia curentă!

— Atunci, eu sunt „persoana ta potrivită”! Voi încerca și îi voi procura lui Nefret ceea ce vrea - asta este destul de simplu, îți imaginezi, pentru că tot ceea ce vrea este ceva care să conteze. Dar, cu toate că și eu, personal, doresc exact același lucru, încă nu l-am putut găsi, și nu pentru că Long ar fi reușit să mă descurajeze atât de profund! Oricum, poate ne vom ajuta unul pe celălalt să-l găsim.

Thorkild îi întinse mâna lui Nefret. Ea i-o cuprinse cu ambele palme și se apropie de el.

— Vorbind de Long, reluă Lorenzo după o pauză, în afară de ură, ce altceva mai simți pentru individ?

Thorkild deschise ochii mari pentru o clipă. Apoi, pe neașteptate, râse.

— Recunoștință! Asta probabil că sună ca un paradox, dar, dacă el nu m-ar fi insultat - el și întreaga lui planetă blestemată -, numind munca mea, căreia mi-am dedicat viața, un fel de pură nechibzuință, eu aș fi putut să continui să suspectez că așa ar fi până când mi-aș fi pierdut

speranța sau salvarea. Or, adevărul nu este acesta. Nu pot să mă opresc încă asupra vreunui mod anume de a o demonstra, așa, dintr-o simplă clătinare a capului, dar am de gând să fac asta. O jur!

— Îmi amintesc că ți-am sugerat că atât timp cât încă poți să fii supărat nu ești un caz disperat, spuse Lorenzo. Ți-ai găsit o cauză. Ține-te de ea. În fond, oamenii au nevoie de cauze, de motivații!

Nefret ignorase majoritatea replicilor, rămânând închisă în ea. Acum însă explodează:

— Este adevărat sau visez? Chiar este adevărat că cineva pe care eu într-adevăr îl cunosc va fi tutorele meu în locul celui... celui *birocrat* care m-a obsedat atât de mult timp?

— Asta este ideea, zise Thorkild, aprobând din cap. Ți place?

Nefret își mușcă buza, pentru a-și reține un suspin, dar ochii i se umplură de lacrimi, care i se revărsară pe obraji, iar ea îi strânse mâna atât de tare, încât îl duru.

— Un rezultat foarte satisfăcător, se pronunță Lorenzo. Deși nu știu ce va spune omul trimis după Nefret, care a așteptat atât de mult.

Un elicopter automat fu repartizat pentru a-i duce în grabă pe Thorkild și pe Nefret înapoi, la Centrul Punții. Vestea se împrăștiase deja și chiar înainte de a porni la drum se auziră din propriu-i transmitător înflăcărâte felicitări pentru revenirea sa. El era atât de politicoasă în răspunsuri pe cât putea fi în timp ce-și consola însoțitoarea; ea plângea acum fără să se mai ascundă și îi șoptea o dată și încă o dată:

— Niciodată n-am gândit că va ieși bine! Niciodată n-am îndrăznit să gândesc astfel!

Cu brațul în jurul mijlocului ei, cu cealaltă mână mângâindu-i mecanic părul, el căută să se concentreze asupra problemei cu care se confrunta acum. Oricum, va trebui să-i convingă pe oamenii de pe Azrael că punctul lor de vedere asupra Universului era greșit – că finalitatea subiectivă pe care ființele umane au găsit-o în viețile lor nu

era mai puțin reală decât evenimentele obiective cauzate de natura oarbă, cum ar fi durerea și moartea. Într-adevăr, începu el să-și argumenteze, cineva ar putea foarte bine pretinde că ei erau *mai* reali, atâta timp cât realitatea putea fi definită numai prin referință la percepție. Scrâșni cumplit din dinți. Avea să aducă Azrael-ul legat în Sistemul Punții! Într-un fel sau altul! Într-o zi! Și, la naiba cu Lancaster Long!

Dar, în timp ce elicopterul cobora spre acoperișul Centrului Punții, privirea îi fu atrasă de o mulțime de oameni de pe Pământ. Din câte putea el să vadă, chiar de la distanța aceea, toți erau îmbrăcați în imitații ale portului lui Long – roba neagră și pălăria înaltă. Cel puțin, ei se aflau încă la început. În timp ce-i urmărea cu privirea, unii dintre ei începură să-și smulgă hainele, aruncându-le jos, și călcându-le, și scuipându-le și chiar urinând pe ele.

Thorkild îi privea și nu-i venea să creadă. Îi trecu prin minte să pornească transmițătorul elicopterului pentru un buletin de știri; peste tot, pe Pământ, se aflau o mulțime de astfel de transmițătoare, la îndemână, la orice oră din zi și din noapte.

Dacă aceea era Societatea Azrael-ului, cum presupunea...

Apoi totul îi fugi din minte, întrucât ecranul transmițătorului se aprinse cu un singur titlu imens și strălucitor:

AZRAEL ACCEPTĂ PUNTEA!

XIII

Cât de liniștit era în general, Hans avea momente când se apropia de disperare. Apreciase corect că Yard Casimir era adversarul care conta mai mult decât Shang sau oricare altul din clica selectă de supraveghetori care se pregătiseră să lupte împotriva lui. Puțin câte puțin, datorită confruntării, pe care Chen nu o realizase niciodată, el fusese capabil să analizeze adevărata structură a culturii Azrael-ului într-un mod pe care chiar proprii ei membri îl ignoraseră. Căzuseră în unanimitate de acord că principiile aflate la baza comportamentului lor erau nu numai drepte, ci și indispensabile pentru corecta organizare a societății. Ideea că oamenii ar putea trăi sub alte tipuri de guvernare era atât de vagă, încât abia dacă puteau să gândească asupra formelor pe care le-ar putea lua astfel de guverne, și era inutil să le explici de ce cultul durerii evoluase în exclusivitate la ei, întrucât era adaptat acestei planete ostile, deprimante, unde viața era o perpetuă și obositoare luptă pentru obținerea mijloacelor de supraviețuire, dar că el nu corespundea și altor lumi, ospitaliere și tolerante. În ceea ce îi privea, le oferea un mijloc infailibil pentru ca și cel mai umil cetățean să-și facă existența importantă prin comiterea unui act pe care niciun animal nu l-ar fi putut concepe. Accentul se punează pe latura umilă a societății. Elita erau cei care optaseră să continue cu învățarea și predarea doctrinei lor, fără ca să cedeze tentației de a se omorî.

Exista o logică în spatele acestei atitudini, dar era o logică de coșmar, încât chiar Hans, care începuse de unde Chen se opri, era uneori îngrozit să deducă urmările

inevitabile. Era implicată în ritual și limitarea populației; deci era ceva înrudit cu loviturile de palat ale Bizanțului pământean; de asemenea, era implicat și acel sentiment cunoscut în cultura târzie preatomică sub numele de *Weltschmerz*, suferință determinată de inadaptarea la societate. Cu toate acestea, paradoxal, cei care simțeau această suferință cel mai puternic erau cei care se agățau totodată cel mai tare de viață...

Bineînțeles, pentru ei nu era niciun paradox.

*

Hans înțeluse toate acestea și încă multe altele în cursul cercetărilor pe care le conducea. I se permitea, în silă, să le conducă, în principal la insistența lui Yard, pe motivul că, oricât de bine fusese conservată dreptatea pe Azrael, Hans și cei care l-au trimis erau barbari ignoranți, care aveau nevoie ca totul să li se explice și să li se dicteze, ca la copii. Nu erau păstrate înregistrări ale celor care luaseră parte la asemenea ritualuri ca acela care-l costase pe Chen propria viață; oricum, participanții își aminteau, pentru că erau evenimente rare și cruciale pentru orice individ și el fu autorizat să-i întâlnească și să vorbească cu ei. O imagine îngrozitoare se contura în mintea sa, de mizerie, și sărăcie, și foamete, edificându-se pe o asemenea furie a frustrației, încât crima și execuția păreau până în cele din urmă o eliberare dorită. Cu toate că, niciodată, acest impuls nu era direcționat spre cei care creaseră și acum mențineau această societate mizerabilă. Impulsul era, în mod invariabil, îndreptat împotriva unui egal într-ale suferinței.

Cineva ar fi putut să spună:

„Atunci, nu-i de mirare că aristocrația se teme să introducă Puntea! Toți vor dori să emigreze!”

Dar nu era chiar așa! Planeta aceasta era casa oamenilor ei; mai mult ca sigur că, dacă s-ar fi găsit disponibilă o Punte, la nouăzeci la sută dintre ei le-ar fi frică să riște o călătorie cu ea, iar din ceilalți zece la sută cel puțin jumătate ar veni acasă, cu recunoștință, victime ale șocului culturii!

Cu alte cuvinte, prinși în cursă de propria lor ignoranță și privațiune!

De aceea Hans plecase cu intenția de a aduce cu sine ceea ce el considera a fi salvarea pentru Azrael. I se părea incredibil de nedrept ca ființe umane, fără îndoială, cel puțin în câteva cazuri, la fel de inteligente ca și el să fie blocate în acest ciclu de sărăcie, când resursele planetei erau suficiente pentru a-i elibera. Îl îngroziseră condițiile de viață primitive impuse celei mai mari părți a populației, câtă vreme știința de a le depăși fusese de la sine la îndemâna oricui, atunci când se întemeiase colonia.

Nimeni nu ar fi vorbit aici despre originile lor, dar el cercetase și era foarte sigur că Azrael fusese colonizat de un grup dizident de așa-numiți libertarieni – partizani ai doctrinei libertății de conștiință –, al căror vis se destrămasese sub impactul cu climatul străin, cu maladiile străine și cu jefuitorii străini, astfel încât atitudinile lor s-au schimbat pe neașteptate și ei și-au abandonat credința în perfecțiunea individului în favoarea unei naive distorsiuni a „supraviețuirii celui mai potrivit”.

Acum nu mai era posibilă nicio satisfacție și asta îl revolta. Fiind vorba numai de plăcerea perfecționării, pe care el însuși o găsea în învingerea unei probleme insolubile, Hans Demetrios rămase credincios ideii că oamenii ar trebui să aibă dreptul la plăcere. Era dreapta recompensă pentru existență. Uitarea putea veni mai târziu.

Treptat, el le sugera în treacăt această idee celor care îl însoțiseră în rundele sale de investigații. Ei refuzară să asculte ce le spunea, reacționând cu neîncredere sau, în cel mai bun caz, cu un râs grosolan – singurul râs pe care-l auzise de la venirea sa.

Dintre toți, singur Yard ripostă la argumentele lui Hans cu argumente proprii. El era marele stăpân al destinului cazuistic al acestei planete... Îndeosebi, se gândi Hans, pentru că el credea în asta cel mai puțin, putând să rămână în afara problemei și să aibă o imagine obiectivă mult mai apropiată de realitate decât colegii săi. În orice caz, el era

singurul care părea capabil să emită o ipoteză asupra unei alte alternative de viață și să tragă concluzii corecte în legătură cu asta.

În ultima zi când ancheta sa mai putea fi prelungită, a doua zi după ce ultima persoană implicată în ceremonia în care fusese Chen omorât depusese mărturie că toți se aflau acolo de bună voie, toți se expuneau cu plăcere riscului pe care îl reprezentau unul față de celălalt, că toți ar fi făcut ceea ce făcuse ucigașul, că toți, în mod egal, ar fi putut fi victima lui, din pură întâmplare, Hans fu adus la disperare. Pentru că aceasta fu totodată și ziua în care Yard îl informă cu aplomb că – admițând că Hans însuși ar fi un reprezentant la fel de corect al culturii Pământului așa cum este Yard pentru cultura Azrael-ului – Pământul nu ar face niciodată așa cum amenințase. Lăsând la o parte modul de gândire al celor care au colonizat Azrael-ul, spuse el, pământenii nu ar putea niciodată să privească moartea unui singur om ca un motiv pentru a depopula o planetă. Numai cei care ajunseseră să disprețuiască viața ar putea lua o asemenea decizie. Dacă situația ar fi fost invers, ar fi fost o altă problemă.

— Vrei să spui, sugeră Hans, că, dacă Long ar fi murit de mușcătura de șarpe, tu ai fi acceptat Puntea pentru că lipsindu-ți alt contact cu Pământul nu ai fi putut altfel să ceri răzbunare?

Fusese o tentativă curajoasă; dădu însă greș. Yard nu acordă nicio importanță amintirii lui Long.

— El ne-a trădat! scrâșni el. Voi l-ați atras în capcană. O persoană rațională ar fi trebuit să prevadă riscul de a avea retragerea tăiată. Nu a fost îndeajuns de prudent, cu toate că a fost atât de bine că l-am ales pe el. Aproape oricare altul dintre noi ar fi însemnat o pierdere mai mare.

Asta adăugă încă un factor la analiza socială a lui Hans și efectiv o completă. Dar înainte de a putea face ceea ce simțea că era acum obligatoriu – să dea un semnal *Câinelui de Vânătoare* să vină și să-l ducă înapoi, pentru că restul din ceea ce mai trebuia făcut constituia un proiect pe

termen lung - Yard făcu un semn spre doi bărbați care toată ziua îl urmaseră ca niște bodyguarzi.

— Duceți-l înapoi în celula sa, îi însărcină el. Va rămâne acolo până când Long și delegația sa vor fi trimiși înapoi de pe Pământ. Și, pe drum, radeți-l în cap! Am detectat semnale care provin de la el când este singur și presupun că se află ascuns ceva în părul lui.

Ușa celulei se închise pe ruina speranțelor lui Hans. Fusese atât de încrezător când înțelesese că acești oameni aveau nevoie să se stigmatizeze singuri ca un suport pentru convingerile lor; se gândise că se vor dovedi vulnerabili în fața dilemei pe care el o crease... Și, în schimb, ei îi dăduseră în vileag cu cruzime fisura din propria sa poziție sau în orice caz unul dintre ei o făcuse. Acum, în loc să le aducă salvarea, el era condamnat să rămână aici până când încetarea semnalelor de la transmițătorul său o vor obliga pe căpitanul Inkoos să ordone navei să se întoarcă de pe orbită și să-i găsească cadavrul. Detașarea aparatului de pe scalpul său se va înregistra pe detectoarele navei ca și cum el ar fi fost omorât. Foarte curând ar putea fi. Și, pentru că fusese învins, simți că nici nu însemna nimic dacă ar fi omorât!

*

Incapabilă să doarmă noaptea, incapabilă să se concentreze ziua asupra muncii, Alida Marquis nu se putea gândi la nimic altceva decât la situația primejdioasă pe care Hans și-o oferise din proprie inițiativă. Revăzu de nenumărate ori datele pe care Chen le înaintase înainte de a muri; derulă de nenumărate ori benzile cu ceea ce făcuse sau spusese Long de la venirea sa pe Pământ. Existau foarte multe acum din acestea din urmă, și ființarea unei Societăți Azrael înmulțea aproape oră de oră problemele. Se știa că Uskia era jignită de modul în care Inspectorul Relațiilor o neglija, dar acesta era un inconvenient minor. Începuse deja munca la crearea unui sector Ipewell în Orașul Punții și cea mai mare parte din ceea ce mai rămăsese putea fi lăsată în seama mașinilor. Chiar dacă era

o entitate aparte, unică, planeta Ipewell mergea bine în cadrul parametrilor stabiliți prin contact cu alte lumi umane. Azrael era însă total diferit.

De ce – de ce – *de ce* se bazase Hans atât de mult pe acele coarne artificiale? În mod sigur, ele implicau o capacitate de autoiluzionare! Exteriorizarea credințelor cuiva într-un simbol ca acela reprezenta caracteristica unei societăți conforme cu societatea primitivă care se prăbușise sub propriile-i concepții greșite. Circumcizie – cicatrizare – tatuare – castrare – toate tipurile de mutilare au fost exploatate pentru a însemna oamenii ca membri ai unui grup exclusivist, pentru a-i ține izolați și identificabili printre mulțimile de necredincioși, creștini, păgâni sau orice altceva... Și care era rezultatul? Societatea interstelară creată de Punți, ai cărei membri se întâlneau – cel puțin în persoana reprezentanților lor pe Pământ – în orașul gigant pe care ea-l putea vedea desfășurându-se dedesubtul geamurilor biroului său. Măsurând la pas încăperea, înainte și înapoi, de nenumărate ori, mușcându-și buza, privea îndurerată spre extraordinara panoramă sau, alteori, spre varianta sa miniaturizată din adâncimile transparente ale mesei sale, ca și cum, printr-o simplă examinare, ar fi putut să descâlcească misterul.

Hans neglijase ceva. Devenea din ce în ce mai sigură de asta. Și își riscase existența – mai rău, sănătatea mentală – prin îndrăzneala lui. Îl crezuse într-adevăr că va face un miracol; părea atât de sigur...

Proiectorul de imagini *solido* emise semnalul său de prioritate, care năvăli brusc și deodată ea se trezi aproape intrând în figura corpulentă a lui van Heemskirk. Se opri drept în fața lui.

Politicianul își ștergea fruntea cu o batistă care se asorta cu roba sa galbenă.

— M-am gândit că ar fi mai bine să auzi asta înainte de a i-o spune chiar lui Shrigg, începu el fără niciun preambul. Căpitanul Inkoos raportează că toate semnalele de la transmițătorul lui Hans au încetat. Unul din două, căci să se fi stricat este puțin probabil, deci ori i-a fost smuls de pe

cap, ori Hans este mort. Ea are nevoie să fie autorizată pentru a porni la drum și vrea să știe pe ce bază.

Mâinile Alidei se încleștară brusc; unghiile îi intrară dureros în palme.

— Dacă i-a învins, așa cum a promis, urmă van Heemskirk, neîndurător, ei ar fi putut foarte bine să-l omoare pentru strădania sa. Nu-i așa?

Ea rămase acolo în picioare, clătinându-se, cu ochii închiși, în strânsoarea de clește a unei străfulgerări a minții, de parcă ar fi avut convingerea că și Hans ar fi putut să fie omorât tocmai pentru a-i aduce ei toate gândurile în centrul atenției. Dar asta îi era slujba și, în timp, Alida devenise foarte bună pentru ea.

— Alida! spuse van Heemskirk, alarmat. Mă asculți? Te simți bine?

Ea își deschise ochii. Cu o articulare dureros de corectă, rosti:

— Nu-i spune lui Shrigg. Nu încă. Nu-i răspunde nici căpitanului Inkoos. Lasă-mă să pun câteva întrebări unor oameni și am să te rechem.

— Ce? clipi grăsanul repede din ochi. Ce întrebări? Ce oameni?

— Poate nu atât de mult oamenilor, cât mașinilor lor, murmură Alida. Dar Laverne este unul și Lorenzo este celălalt. Așteaptă cinci minute. Dacă ne iubești pe mine și pe Hans, Moses, mai așteaptă cinci minute! *Cred că am găsit ce a neglijat Hans!*

Și, comentă în sinea sa, chiar dacă nu știu, totuși această clipă, în care eu pot să mă fac pe mine însămi să cred că știu mai mult decât un pantolog de vârf, este gata să rămână pentru totdeauna o amintire pe care o voi păstra cu sfințenie...

Ba chiar trecură mai puțin decât cele cinci minute promise până când îl rechemă pe van Heemskirk, foarte palidă, vorbind cu un glas abia puțin mai tare decât o șoptă:

— Moses, Laverne crede că am dreptate și Lorenzo este sigur de asta. Iată ce avem de făcut. Ascultă cu atenție!

Cu puțin timp în urmă, un bubuit de tunet se rostogolise de-a curmezișul sinistrului oraș și făcuse să se cutremure pereții celulei lui Hans. Ei bine, asta nu reprezenta nimic nou sau deosebit. Ghemuit ca un copil nenăscut, el era pierdut în miasma autocompătimirii pentru propria sa incompetență.

Pe neașteptate, zăvoarele ușii fură trase într-o parte, cu un zgomot strident. El își redobândi suficient din stăpânirea de sine pentru a se putea ridica și a-i întâmpina pe noii veniți în picioare. Dar nu erau decât doi gardieni, care îl goniră și-l îmbrânciră în sala în care se confruntase altădată cu Shang și cu colegii lui.

De data aceasta, scaunul cu spătar înalt era ocupat de Casimir Yard și expresia feței sale era aceea a unui om care a gustat amărăciunea pelinului.

— Se pare că trebuie să consimțim șantajului tău crud și să acceptăm impunerea unei Punți, începu el direct.

Hans aproape leșină; se agăță cu toată puterea de dorința de a nu-și pierde cunoștința. Și, ca și cum asta era exact ceea ce ar fi așteptat până acum de la ei, spuse:

— Foarte bine, sunt bucuros în interesul vostru că în sfârșit v-a venit mintea. Ați înțeles condițiile prevăzute – că oricine are vârsta prevăzută de lege poate călători cu Puntea, o dată ce a fost instalată?

Yard murmură ceva imperceptibil și făcu un gest ca pentru a îndepărta o muscă.

— Vei fi dus de îndată la cosmoport, continuă el. Nava va coborî pentru a te recupera. Și sper foarte mult că n-am să mai dau niciodată ochii cu tine, încheie, ridicându-se, și se îndepărtă ca o vijelie.

Apoi lucrurile se precipitară astfel, încât Hans de-abia avu timp să le înregistreze. Deodată, i se păru că se afla în picioare pe cosmoport, sub o burniță cenușie, și rampa *Câinelui de Vânătoare* era coborâtă, și două femei înaintau spre el ca să-l întâmpine. La căpitanul Inkoos, desigur, se așteptase, dar cealaltă era Alida Marquis!

Luat prin surprindere, Hans știa că trebuia să spună ceva. Tot ceea ce îi trecu prin minte fu mărturisirea blestemată:

— Eu, eu am greșit, Alida!

O privire îngrozită se așternu pe fața Alidei în timp ce se pregătea să-l îmbrățișeze. Dându-se cu un pas înapoi, îl întreabă:

— Au refuzat Puntea... din nou?

— Nu... nu! Își scutură Hans, stânjenit, capul. Doar că nu înțeleg de ce au acceptat-o! Nu s-a datorat faptului că aș fi gândit mai bine decât ei!

— Ah, dar ai gândit mai bine! se precipită ea și, apucându-l brusc de mână, îl privi în ochi. Ai raționat atât de bine, încât a devenit foarte clar de ce sunt nevoiți să accepte - foarte clar cel puțin pentru *mine*, dacă nu pentru *ei*!

El rămase în picioare, împietrit pentru mai multe clipe. Apoi sensul a ceea ce spusese Alida începu să fie înțeles.

— Explică-mi, îi ceru el cu gâtlejul uscat.

— Dar era totul subînțeles în ceea ce ai spus despre Lancaster Long! Că el putea să se lase mușcat de șarpe pentru că nu știa că ar putea fi omorât. Dacă ar fi vrut cu adevărat, în adâncul ființei sale, să moară, ar fi putut să omoare pe cineva. Doar acesta este tiparul după care a fost crescut! Dar el l-a lăsat pe șarpe să-l muște pentru că îl văzuse și pe Rungley mușcat și știa că cel puțin câțiva oameni se vindecaseră. Atâta timp cât există o șansă de supraviețuire, el și cei din neamul lui vor miza pe ea. Long nu a refuzat terapia când l-au dus la spital, nu-i așa?

— Începe să mi se clarifice, spuse Hans, cu privirea concentrată pe o altă lume. Continuă!

— Același tipar se păstrează și în cazul elitei care poartă coarnele diavolului! De fiecare dată când refuză să ia parte la un ritual care poate conduce la uciderea lor accidentală, ei trebuie să plătească, ceea ce atrage după sine iritarea zonei în care coarnele sunt făcute să crească!

— Și ai descoperit asta tocmai de pe Pământ?

— Nu, *nu am descoperit-o, am înțeles-o!* Mi-a trecut prin minte să-i întreb pe Laverne și Lorenzo ce concluzie ar putea trage ei dacă la un spital de boli mentale de pe Pământ s-ar prezenta un pacient de pe o planetă străină acuzând toate simptomele lui Lancaster Long!

Ca trăsnet, Hans deschise larg brațele și le ridică în aer.

— Evident! spuse el, de îndată ce izbuti. Și nu mi-a venit niciodată în minte! O întrebare atât de simplă!

— Care? ceru căpitanul Inkoos, privind când spre unul, când spre celălalt.

— Păi! exclamă Hans. *Sunt ei cu adevărat nebuni?*

Ea își rotunji buzele și fluieră:

— Știi, nu m-aș fi gândit niciodată la asta! Eu sunt, de altminteri, obișnuită cu oamenii care sunt – ei bine! – mai puțin nebuni. Capabili cel puțin să-și organizeze viețile.

— Și așa sunt oamenii Azrael-ului, spuse Hans, încruntându-se acum, când înțelese toate consecințele. Dar este aproape o reacție inumană și... Nu contează, am să înțeleg restul mai târziu. Ce vreau chiar acum să știu este cum naiba le-ai distrus armura împotriva realității?

— Oh, cu siguranță ai auzit când a explodat! spuse Alida și se uită rapid la căpitan, care ridică din umeri și explică:

— Ei bine, sper să fi fost bine în privința oamenilor... Notează, eu nu m-am așteptat niciodată să se apeleze la mine ca să emit un asemenea ordin și sper sincer ca orice anchetă să mă disculpe de la...

— Ce ai făcut? se enervă Hans, înaintând, nerăbdător, spre ea.

— Am deschis focul cu o torpilă de multimegatone în oceanul lor nordic, cam la cinci sute de kilometri de aici, și am trimis un taifun artificial peste un șir de sate de pe coastă. Sper ca nimeni să nu fi fost rănit serios! Dar câteva case au fost spălate de mare și le va lua mult timp până să repare stricăciunile.

— Am înțeles, spuse Hans, care își închisese ochii și se balansa înainte și înapoi, pe călcâie. Ei erau pregătiți să suporte orice fel de suferință, atât timp cât aceasta se afla sub controlul lor. Vroiau să fie victime ale propriilor lor

decizii. De aici ritualul biciuirii și uneori al uciderii. Dar, când suferința a venit de dincolo de sfera lor de influență, i-a redus la condiția animalelor fără minte – asta este, prin definiție, în termenii credinței lor. Asociat cu faptul că nu contează cât de convins s-a putut pronunța Yard, el nu a putut niciodată să fie sigur că Long nu a abandonat de bună voie Azrael-ul și idealurile sale. Perfect! Ah, foarte bine lucrat! O cursă bine întinsă, mai bună decât cea pe care am inventat-o eu!

— Continui să vorbești de Azrael în trecut, observă nedumerită căpitanul Inkoos. Vreau să zic, la timpul trecut.

— Acolo îi și este locul, spuse Alida imediat. Alături de toate celelalte societăți umane atât de înspăimântate de fragilitatea unicității lor, încât au trebuit să-și însemneze membrii, slujindu-i. Cred că strămoșii tăi trebuie să fi făcut la fel, sunt sigură că ai mei au făcut!

— Ei bine, sigur că au făcut! Dar nu m-am așteptat niciodată ca o asemenea problemă să se ivească aici și acum, recunosc căpitanul Inkoos, umezindu-și buzele groase. Și eu tot nu înțeleg de ce declanșarea unei explozii a valorat mai mult în a-i determina să se răzgândească decât a putut face Hans cu tot raționamentul său.

— Ah, asta dovedește că nu sunt atât de nebuni încât să nu mai aibă speranță, afirmă Hans cu promptitudine. Li s-a arătat pur și simplu că există câteva lucruri care ar putea, în propriii lor termeni de referință, să-i reducă la o condiție pe care ei se prefăceau că o disprețuiesc. Cu alte cuvinte, ei nu ar mai fi deținut controlul asupra modului și timpului când ar fi murit. Asta m-a convins că merita osteneala de a risca încercând să-i salvez. Nu am admis că asta era ceea ce aveau în minte, și e bine. Pentru că în final cineva a trebuit să vină și să mă salveze! Sper că realizezi că nu mi-ai salvat doar viața, ci și sănătatea mentală? se adresă el Alidei.

— Și sper, îi răspunse ea cu greutate, că îți vei aminti cum să-ți arăți recunoștința. Dar, de fapt, știi, nu mie îmi ești dator...

— Dar tu ai fost cea care...

— În ultimă analiză, i-o datorăm în întregime lui Jorgen, îl întrerupse ea, scurt.

— Ce?

— Lorenzo a spus categoric că dacă nu l-ar fi avut pe Jorgen în grija sa, s-ar fi putut să nu fi înțeles ce era în neregulă cu Lancaster Long.

— Ce a avut de-a face căderea nervoasă a lui Jorgen cu situația de aici, de pe Azrael?

Alida ridică din umeri, ușor deconcertată:

— Cred că va trebui să ne întoarcem înapoi pe Pământ ca să descoperim asta, spuse în cele din urmă. Dar pe baza a ceea ce mi s-a spus până acum, ar fi vorba de punerea unei sarcini prea mari pe umerii unei singure persoane.

Hans reflectă pentru o clipă, apoi fața i se luminează.

— Oh! Oh, da! Și aristocrația Azrael-ului se temea să lase mai mult decât unul singur dintre ei să meargă spre Pământ, chiar dacă acesta avea o suită de asistenți. Dar noi pretindem ca cineva de rangul lui Jorgen să călătorească întotdeauna singur, neavând alt ajutor decât cel pe care i-l asigură mașinile portabile, iar eu mi l-am refuzat chiar și pe acesta, și... și am încetat să mai sper, fiind un prost, Alida. Rolul pantologului este, de altminteri, prea solitar pentru a fi confortabil. Am de gând să mă agăț de ceea ce am învățat: întotdeauna va exista un șoc pentru care să nu poți fi pregătit.

— Cine are nevoie să i se spună asemenea lucruri? mormăi căpitanul Inkoos și făcu un semn ofițerilor săi însoțitori că era timpul să retragă rampa de coborâre și să se îndrepte spre orbită înainte de a se aprinde o altă Punte.

XIV

Fredonând o melodie veselă, Alida intră în biroul său... și se opri brusc în drum. Mâna i se repezi la gură, ca și cum intenționa să-și cheme printr-un semn cuvintele.

— Jorgen! spuse ea slab, în cele din urmă. Nu mă așteptam să te găsesc aici! Cum...?

— Oh, nu-ți aduci aminte, eu sunt Directorul Sistemului? zise Thorkild. Toate ușile din Centrul Punții se deschid pentru mine.

El ședea în fața unui ecran pe care se perindau toate știrile importante din ziua trecută sau din urmă cu mai multe zile, și pe un alt scaun, în spatele său și lateral, ședea o fată sveltă, foarte tânără, cu părul negru strâns pe ceafă și cu ochi mari și negri, speriați.

— Ea este Nefret, se gândi Thorkild cu întârziere să o prezinte. A fost în spital cu mine. A încercat să evadeze de pe Pământ în ziua în care s-a sinucis Saxena. Nu cred că-ți amintești. Nu mi-am amintit-o nici eu până când întâmplarea nu ne-a adus împreună – dacă poți numi întâmplare ceva care este plănuir de Lorenzo. I-am promis să-i ofer ceea ce vrea, adică ceva care să conteze, pentru care să merite să trăiești, și mi-am închipuit că am găsit ceea ce căutam numai pentru că Lancaster Long mă insultase atât de tare. Acum am o mentalitate de schimbat și trebuie să mă întorc atunci când și ea, și eu vom ajunge acolo unde mi-am propus!

Alida ezită o clipă, apoi ocoli biroul și își ocupă locul ei obișnuit, din spatele acestuia. Degajată, aflându-se acum într-o postură familiară, preciză:

— Vrei să spui, pentru că Azrael și-a schimbat gândirea colectivă?

— Știi al naibii de bine ce vreau să spun! Am ieșit din spital gata pregătit să lupt cu Long și cu neamurile lui până când vor fi de acord cu mine că lucrul de care au nevoie pentru a se salva este o Punte, și-am descoperit în schimb că...

— Așteaptă! îl opri Alida și printr-un gest al mâinii. Tu încă nu realizezi că datorită ție - nu datorită mie, nu datorită lui Hans, ci datorită *ție* - oamenii pe care Long i-a lăsat în urma lui s-au decis în definitiv să accepte Puntea?

— Eu? Ce am eu de-a face cu asta? clipi el consternat. Mai mult decât acei falși azraeliți pe care i-am văzut venind pe aici!

Alida se ridică de la biroul său și se aplecă în față, spre el, într-un gest acuzator:

— *Dar tu ești unul adevărat!*

Urmă o tăcere adâncă. În cele din urmă, cu gura uscată, Thorkild reuși să întrebe:

— Ce naiba vrei să zici?

— Vreau să zic următorul lucru, începu Alida să-i explice, în timp ce se așeza înapoi, în scaunul ei. Pentru că erai atât de îndepărtat de la orice recompensă personală pentru efortul pe care îl investeai, tu erai la fel de înclinat să presupui, ca și oamenii Azrael-ului de pe planeta lor ostilă, întunecată și *plictisitoare*, că viața nu merită trăită. Că singurul lucru care merită plănuit este să ieși naibii cât mai repede din ea. Dar asta a fost capcana în care a căzut Saxena...

— Crezi că asta a fost ceea ce l-a împins la sinucidere? o întrerupse Thorkild.

— Acum cred că da. Totuși nimeni nu va putea fi vreodată sigur. Dar trebuie să recunoaștem că această explicație dă un sens, o înțelegere mai bună decât oricare alta. Nu-i așa? Și, pe deasupra tuturor, mai există ceva asupra căruia Moses mi-a atras atenția. Noi - vreau să spun oameni ca tine și ca mine - nu riscăm să avem copii...

— Dacă n-ar fi fost munca mea! protestă Thorkild. Eu întotdeauna mi-am dorit să fiu părinte.

— Destul de mult, încât să-ți sacrifici douăzeci de ani sau chiar mai mulți din viață pentru a-i crește, în condițiile ideale pe care tu sau eu ni le-am putea întrezări?

Ea tăcu un timp, destul de mult pentru ca el să-și poată revela toate implicațiile întrebării, apoi continuă:

— De fapt nu ne-am dorit! Și culmea este că nici pantologii nu și-au dorit, ei care ar putea cerceta problema mai bine decât oricine altcineva. Ne bazăm pentru noi înșine pe înlocuitori care să se ivească din rezerva de gene. Este o reflectare a ceea ce s-a întâmplat pe Azrael, ceva asemănător. A fost un sistem de castă dependent de un mod de gândire identic. Ei și-au însemnat semenii și urmașii...

— Am înțeles! interveni Thorkild. Nu mai continua. Acum știu ce urmează. Spune-mi doar ce anume am făcut ca să fiu ceea ce tu ai numit un adevărat azraelit!

— Păi, doar ai pus sub semnul întrebării sensul existenței! se explică Alida. Ce altceva crezi că am vrut să spun?

— Și am fost respins în argumentul meu de ceilalți dintre noi când am încercat să susțin că existența era fără sens, total inutilă?

— Mda! aprobă Alida, dând energic din cap. Pentru că, dacă este așa, noi pur și simplu nu posedăm – și nu vom poseda niciodată – dovada ca să o demonstrăm. Ca și tine, trebuie să acceptăm că va merita să suportăm viața chiar dacă nu putem să ne reproducem noi înșine. Și părinții niciodată n-au fost capabili să facă asta. Universul o interzice.

Un zâmbet ușor trecu încet peste fața lui Thorkild.

— Oamenii de pe Azrael s-au gândit la copiii lor ca la virtuale jertfe, spuse el.

— Hei! se entuziască Alida, lovind cu palma în partea superioară a biroului său. Hans ar fi fost mândru de această frază dacă i-ar fi trecut lui prin minte înaintea ta. Are legătură cu toate culturile militare ale Bătrânului Pământ,

și... Nu, restul, mai târziu! Acum vreau să fiu sigură că îți dai seama ce ai făcut ca să declanșezi soluția pentru noi toți.

— Pentru toți? repetă Thorkild, dezamăgit. Ei bine, presupun că dacă exemplul meu l-a ajutat pe Hans, cu siguranță că indirect ne-a ajutat pe toți... Nu mă voi ascunde din nou, cu orice risc. Sunt pregătit să descopăr acel ceva care poate împlini exigențele mele și ale lui Nefret – adică ceea ce contează, motivația pentru care merită să trăiești!

— Personal, nu mi-aș dori mai mult pentru mine, recunosc Alida.

— Aș putea...? ezită Thorkild. Aș putea să mă întorc?

— Da. Da, te rog, Jorgen. Nu va trece mult timp până când Hans va pleca acolo unde eu nu am nicio speranță să-l urmez. Și bănuiesc, de vreme ce ți se întâmplă ceva similar...

Se opri, clătină din cap și-și smulse cu greu un zâmbet.

— Am înțeles, îi veni Thorkild cu gravitate în ajutor și se ridică, oferindu-i mâna lui Nefret, care i-o luă docilă și îl urmă.

— Ah, apropo, îl strigă Alida, iar ei, care ajunseseră în dreptul ieșirii, aruncară o privire înapoi.

— Da... ce este? se interesă Thorkild.

— Chiar aici, în capul listei mele de priorități, se află ceva care nu este pentru mine, ci pentru tine, îl înștiință Alida și-i arătă ecranul, în afara câmpului lor vizual, care îi prezenta mesajele acumulate. Este de la Koriot Angoss. Este teribil de nerăbdător să te vadă la el. Dar nu spune de ce.

— Un fel de confident, nu-i așa, pentru faptul că am să mă întorc pe tărâmul celor vii?

— Ai și făcut-o, spuse Nefret tare și cât se poate de limpede. Ia-mă cu tine! Este tot ceea ce vreau! Am fost pe Azrael-ul meu și nu mi-a plăcut. Ajută-mă să găsesc acel altceva pe care mi l-ai promis!

— Toți avem nevoie să găsim un loc mai bun decât Azrael-ul, recunosc Thorkild.

*

Îndărătnic, Thorkild o conduse spre biroul lui Angoss pe același drum pe care o luase în ziua când i se declanșase criza, ca și cum ar fi vrut să desfidă piezele-rele. Privind cu neîncredere în josul imenselor coridoare pe care el i le dezvăluia vederii, Nefret șopti:

— Asta este dintotdeauna aici? Și nimeni nu o observă? Ah, dacă aș fi știut că există ceva atât de mareț ascuns în spatele pereților lumii în care ei m-au obligat să trăiesc, niciodată n-aș fi acționat în modul în care am făcut-o! Îți mulțumesc atât de mult pentru că mi-ai arătat!

I se așeză apoi brusc în cale și își încolăci brațele în jurul gâtului său, strivindu-și buzele de ale lui.

Pentru un moment, Thorkild rezistă, dar numai pentru un moment. Buzele ei vorbeau mult prea elocvent, fără cuvinte.

Când trebuiră să se desprindă pentru a trage aer în piept, ea murmură lângă obrazul lui:

— Sunt împărțită în două. Pe de o parte, vreau să fiu fiica ta și, pe de alta, iubita ta. Nu știu care-mi este esența, înțelegi? Sper numai să o fi aflat tu pe a ta, după ce ai trecut prin atâtea. În fond, tu ai început să-mi acorzi atenție mai târziu decât a trebuit să o fac eu. Fă-mă o persoană, dă-mi o identitate, te rog!

— Nu sunt sigur că am aflat mai multe decât tine, îi șopti Thorkild și o îndemnă să meargă înainte.

*

Ușa numită după numele lui Koriot Angoss pivotă, deschizându-se. Angoss și Maida Wenge erau aplecați deasupra unui fel de cușcă, în interiorul căreia se mișca ceva.

— Se întâmplă vreodată să nu te găsesc la lucru? strigă Thorkild ca apucat. Ce ai acolo – ceva care să-ți amintească de fauna de acasă?

Angoss îl țintui cu privirea.

— Am fost sigur că ai să-ți revii, spuse el după un timp. Așa că am trimis după ceva care ar trebui să te ajute la

convalescență. Privește! Îl îndemnă apoi, în timp ce îi ridică în față cușca.

Thorkild văzu că ceea ce se mișca înăuntru era un șarpe. Se liniști brusc.

— N-am mai fost la curent, spuse el. Dar deduc că Long i-a făcut lui Rungley o asemenea reclamă, încât încă ne mai face necazuri. Am dreptate?

— Pentru azi, sigur că ai, spuse Angoss. De fapt, Societatea Azrael-ului a făcut mare caz din mânuirea șerpilor și un cârd de proști s-au și ales cu odihna veșnică. Dar nu ai dreptate și pentru mâine, te asigur.

— Ce vrei să spui?

— Șarpele de aici este otrăvitor într-o mult, mult mai mare măsură. Deja, făcându-i să accepte Puntea, domnul Hans Demetrios a spus adio nebunilor de pe Azrael. Unii oameni nu știu ce este bine pentru ei. Mă fac să-mi fie rușine că și noi avem câțiva pe Riger la fel de răi ca Lancaster Long. Așa că, după cum vezi, i-am pus pe chimiștii noștri să dezvolte un aditiv pentru veninul de șarpe, care să atace acea enzimă în care se încrede Rungley. Și astfel Rungley va putea ignora orice alt șarpe, dar nu pe acesta. Șarpele meu îl va îmbolnăvi foarte rău, îți spun eu. Ești mulțumit?

Universul păru să se sfărâme pentru o clipă. Apoi lumina pătrunse în mintea lui Thorkild mai strălucitoare decât soarele.

Problemă insolubilă: un mânuitor de șerpi imun la otrăvă. Răspuns: un șarpe la care să nu fie imun.

Problemă insolubilă: o planetă plină cu oameni care respinge ofertele pe care oricare altă lume umană le-a găsit atractive. Răspuns: fă o ofertă atât de dezagreabilă, de periculoasă, încât orice altă propunere să pară atractivă prin contrast.

Problemă insolubilă: predecesorul tău a preferat să moară decât să facă față exigențelor slujbei pe care o deții tu. Răspuns: în loc să te îndrăgostești de cea mai matură, cea mai competentă și cea mai inteligentă femeie din jur, așa cum a procedat el, te îndrăgostești de o pacientă

oarecare dintr-un spital de boli nervoase, care, de fapt, este în căutarea unui tată.

Problemă insolubilă: lipsă de motivație pentru a continua să trăiești. Răspuns: imposibilitatea găsirii unui motiv pentru a desființa viața. Nici chiar marile minți ale Azrael-ului n-au reușit să-l găsească. Nu au reușit nici chiar sub imboldul și la provocarea lui Hans Demetrios, care i-ar fi putut împinge spre asta, de altfel, singurul care ar fi putut-o face.

Universul exista încă. Și existau încă oameni gata să îndure tortura locuirii lui. Este clar. Într-un anumit mod, strâmb, întortocheat, cu susul în jos, este clar.

— Ființele umane nu sunt creaturi foarte logice, nu-i așa? spuse Thorkild cu glas tare.

Angoss clipi din ochi:

— Niciodată nu au fost, zise el. Nu, din câte știu eu. Aș zice să lași asta pe seama computerelor. Avem lucruri mai bune de făcut.

Thorkild aprobă încet din cap.

— Și eu cred că am. Eram pregătit să o invidiez pe Alida, înțelegi, pentru că era atât de a naibii de deșteaptă – și, știi, ea într-adevăr *este*, pentru că, cel puțin o dată, a fost mai deșteaptă decât un pantolog, și acesta este Hans, care este obligat să-și facă drum acolo unde niciunul dintre noi nu-l poate urma și chiar Jacob Chen a fost omorât pe drumul spre acolo... Dar nu contează! Nu mai mult decât orice altceva! Eu am slujba mea de îndeplinit, pentru că mașinile au confirmat că am fost potrivit pentru ea și ele i-au spus la fel lui Moses van Heemskirk, și i-au zis-o și Ministrului Shrigg și câteodată mă gândesc că sunt minunate, și câteodată mă gândesc că trebuie să fie la fel de nebune ca azraeliții, și... Înghiți cu dificultate: Și, întrucât este imposibil pentru un ins să fie sigur de absolut orice, omul pe care îl admir cel mai mult dintre toți oamenii pe care i-am întâlnit este Hans Demetrios, care spune că-mi este dator, dar căruia de fapt eu îi sunt dator, ba, mai mult, mă aflu și în imposibilitatea de a-i plăti. El a înfruntat ceva ce eu n-aș fi putut niciodată înfrunta: a acceptat riscul de a

fi convins că a greșit. Eu doar am decis că fusesem învins. Asta era atât de banal, încât m-am răzgândit. Acum cred că nu pot fi învins.

— Nu sunt sigură că am urmărit ceea ce ai spus, șopti Nefret. Dar sună bine, recunosc, în timp ce se apropia, fascinată, de șarpe. Ce aveți de gând să faceți cu... cu ăsta?

— Să i se permită să fie credincios naturii sale, spuse Thorkild. Pentru a îndrepta un om care nu este credincios naturii sale. Ceea ce înseamnă că va trebui să facă aproape același lucru pe care l-a făcut dintotdeauna orice șarpe.

— Grădina Edenului? interveni Angoss, cu un glas plin de îndoială. A existat una, așa mi-au spus ei...

— Nu mai există de mult, spuse Thorkild. Nimic nu poate și nimic nu va mai putea vreodată să o înlocuiască.

Cuprins

I.....	3
II.....	15
III.....	25
IV.....	37
V.....	47
VI.....	57
VII.....	66
VIII.....	77
IX.....	89
X.....	98
XI.....	109
XII.....	123
XIII.....	135
XIV.....	147